

KEMIJÄRVEN KAUPUNKI
TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS
VUODELTA 2017

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 86
Kaupunginhallitus 7.5.2018 § 134
Kaupunginvaltuusto 11.6.2018 § 39

Sisällysluettelo

1. Tilinpäätössäännökset	1
2.2. Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat	2
3. Toimintakertomus	2
3.1. Toimintakertomusta koskevat säännökset	2
3.2. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	2
3.2.1. Kaupunginjohtajan katsaus	2
3.2.2. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	3
3.2.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	9
3.2.4. Työvoima- ja työllisyystilastot	10
3.2.5. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa.....	14
3.2.6. Ympäristöasiat	18
3.2.7. Muut ei-taloudelliset asiat.....	18
3.2.8. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	18
3.2.9. Kaupungin henkilöstö, sairauspoissaolot	19
3.2.10. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	19
3.3. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä.....	20
3.4. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	21
3.4.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen	21
3.4.2. Toiminnan rahoitus.....	22
3.5. Rahoitusasema ja sen muutokset.....	24
3.6. Kokonaistulot – ja menot	25
3.7. Kaupunkikonsernin toiminta ja talous.....	26
3.7.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	26
3.7.2. Konsernin toiminnan ohjaus.....	26
3.7.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	27
3.7.4. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	45
3.7.5. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	46
3.8. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamis-toimenpiteet	51
3.8.1. Asiaa koskeva sääntely	51
3.8.2. Tilikauden tuloksen käsittely	51
3.8.3. Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	51
4. Toteutusvertailu	52
4.1. Tavoitteiden toteutuminen	52
4.2. Käyttötalouden toteutuminen.....	52
4.3. Tuloslaskelman toteutuminen (sisäiset mukana).....	103
4.4. Investointien toteutuminen	105

4.5. Rahoitusosan toteutuminen.....	110
4.5. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	111
5. Tilinpäätöslaskelmat.....	113
5.1. Kemijärven kaupungin tuloslaskelma (ulkoinen)	113
5.2. Kemijärven kaupungin rahoituslaskelma	114
5.3. Kemijärven kaupungin tase	115
5.4. Konsernituloslaskelma.....	117
5.5. Konsernirahoituslaskelma	118
5.6. Konsernitase	119
6. Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	121
6.1. Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	121
6.1.1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät.....	121
6.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	121
6.3. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	123
6.4. Tasetta koskevat liitetiedot	124
6.4.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot.....	124
6.5. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	131
6.6. Henkilöstöä koskevat liitetiedot.....	132
6.7. Tilintarkastajan palkkio.....	133
6.8. Intressitahotapahtumat	133
7. Eriytetyt tilinpäätökset	134
7.1. Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätökset.....	134
8. Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat	134
9. Allekirjoitukset ja merkinnät	135

1. Tilinpäätössäännökset

Kuntalaki (410/2015) 113 §:

Kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

Kuntalaki (410/2015) 114 §:

Kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen. Kunnan, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen kuntayhtymässä tai liikelaitoskuntayhtymässä, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot.

Kuntalaki (410/2015) 115 §:

Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

2. Tilinpäätösasiakirjat

Kirjanpitolain mukaan tilinpäätöksen muodostavat tasekirja ja tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat. Tilinpäätöksen käsittelyssä laaditaan lisäksi tarkastusasiakirjat eli tilintarkastuskertomus ja arviointikertomus.

2.1. Tasekirja

Kunnan tasekirja sisältää toimintakertomuksen, tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot, luettelot ja selvitykset sekä allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkinnät. Toimintakertomus jakaantuu toiminnan ja talouden kokonaistarkasteluun ja talousarvion toteutumisvertailuun.

Talousarvion toteutumisvertailu on osa kunnan toimintakertomusta. Toteutumisvertailussa esitetään erikseen käyttötalouden ja investointien toteutuminen

ja tuloslaskelma- ja rahoitusosien toteutuminen.

Kunnan tilinpäätöslaskelmia ovat tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase ja konsernitase.

Liitetiedot jakaantuvat kunnan liitetietoihin ja konsernin liitetietoihin. Lisäksi liitetiedoissa esitetään liikelaitosten ja muiden taseyksiköiden tilinpäätöslaskelmat.

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista sekä selvitys kirjanpitokirjojen ja tositteiden säilytystavoista laaditaan kirjanpitolain 3.8 §:n mukaisesti.

2.2. Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

Tilinpäätöstä varmentavia asiakirjoja ovat tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt.

3. Toimintakertomus

3.1. Toimintakertomusta koskevat säännökset

Kuntalaki (410/2015) 115 §:

Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Toimintakertomuksen antamisesta vastaavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Toimintakertomuksessa annetaan tiedot kunnan toiminnan kehittymistä koskevista tärkeistä seikoista (KPL 3.1 §). Kunnan toimintakertomuksen erityisenä tehtävänä on selvittää valtuuston talousarviossa hyväksymien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa kunnan tai kuntakonsernin taseessa, tuloslaskelmassa tai rahoituslaskelmassa. Tällaisia ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja niiden perusteella tehdyistä keskeisistä johtopäätöksistä. Kunnanhallituksen on lisäksi toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteuttamisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

3.2. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

3.2.1. Kaupunginjohtajan katsaus

Kaupungin heikko taloudellinen asema korjautui hetkellisesti vuonna 2016, mutta toimintavuoden 2017 tappio -1,8 M€ kasvatti kumulatiivisen alijäämän -2,9 M€:n tasolle. Tämä alijäämä on kuntalain mukaan katettava suunnitelmakauden aikana, eli vuoteen 2020 mennessä. Suurin yksittäinen selittäjä tuolle tilikauden tappiolle oli päätös pitkään neuvoteltujen henkilökohtaisten lisien maksamisesta vuoden 2017 aikana. Sen vaikutus oli noin 2,0 M€.

Talouden tasapainottaminen tulee jatkossakin olemaan kaupungin johdon tärkein tehtävä suunnitelmakaudella.

Kaupunginvaltuusto korotti tuloverotusta +0,5 % -yksikköä, eli 21,5 %:iin. Kiinteistö- ja muuhun verotukseen ei tehty muutoksia. Valtionavustukset olivat 25,9 M€, ja ne vähenivät ed. vuodesta 1,2 M€ eli -4,6 %. Kaupungin saamat verotulot olivat yhteensä 29,2 M€, eli kasvua 50.000 € (0,2%).

Biojalostamohanke etenee vahvasti, ja vuoden 2018 kevään aikana odotetaan varsinaista investointipäätöstä. Tavoitteena on aloittaa toiminta suunnitellusti vuonna 2020 Kemijärvellä.

Hankkeessa on tehty laaja-alaista tiedottamista, varautumista ja useita suunnitelma monissa eri ryhmissä ja tilaisuuksissa. Kaupunki on lisäksi ostanut tulevalle tehtaalle laajasti maata, ja kaavoitus alueella on käynnissä.

Kaupungin työllisyystilanne on parantunut useita vuosia peräkkäin. Tässä ovat auttaneet työttömyydenhoito -yksikön pitkäaikainen ansiokas työ ja parantuneet olosuhteet markkinoilla.

Vuoden aikana työttömyysprosentti laski 18,3 %:sta 15,7 %:iin.

Kaupunki teki loppuvuonna sopimuksen siirtää ikäihmisten ja kehitysvammaisten hoitokodin toiminta Puistololan ja Ainola-kodin osalta Attendolle 2,1 M €:n hintaan.

Sote- ja maakuntauudistus on varsinaisesti päässyt vauhtiin. Moni virka- ja luottamusmies on mukana valmistelemassa tulevaa maakuntaa useissa työryhmissä ja ohjausryhmissä. Tämä lisää merkittävästi

tehtävän työn määrää monilla henkilöillä organisaatiossa.

Muita suuria selvityksiä on aloitettu toimintakautena mm. selvitykset kouluverkosta, Itä-Lapin sosiaali- ja terveyspalvelujen siirrosta Lapin Sairaanhoidopiiriin järjestettäväksi ja tilaliikelaitoksesta. Näiden pohjalta pyritään kevään 2018 aikana saamaan päätöksiä aikaan. Lisäksi puuhotelli-hanke on saatu operaattorihakuvaiheeseen.

Kaupungin edunvalvontaa on tehty laajasti. Olemme isännöineet useita ministereitä, kansanedustajia, suurlähettiläitä ja kiinalaisia ryhmiä sekä käyneet edunvalvontamatkoilla europarlamentissa, suurlähetystöissä, eduskunnassa, ministeriöissä ja pidetty useita kaupunkilaisille suunnattuja tilaisuuksia.

Kunnallisvaalit pidettiin toimintavuonna. Uusi valtuusto, hallitus ja lautakunnat ovat päässeet hyvin päätöksentekoon kiinni.

Kiitos kaikille Kemijärven kaupungin henkilökunnalle, yhteistyökumppaneille, luottamusmiehille, yrittäjille sekä kaupunkilaisille hyvästä ja rakentavasta yhteistyöstä Suomen 100-vuotisjuhla vuotena.

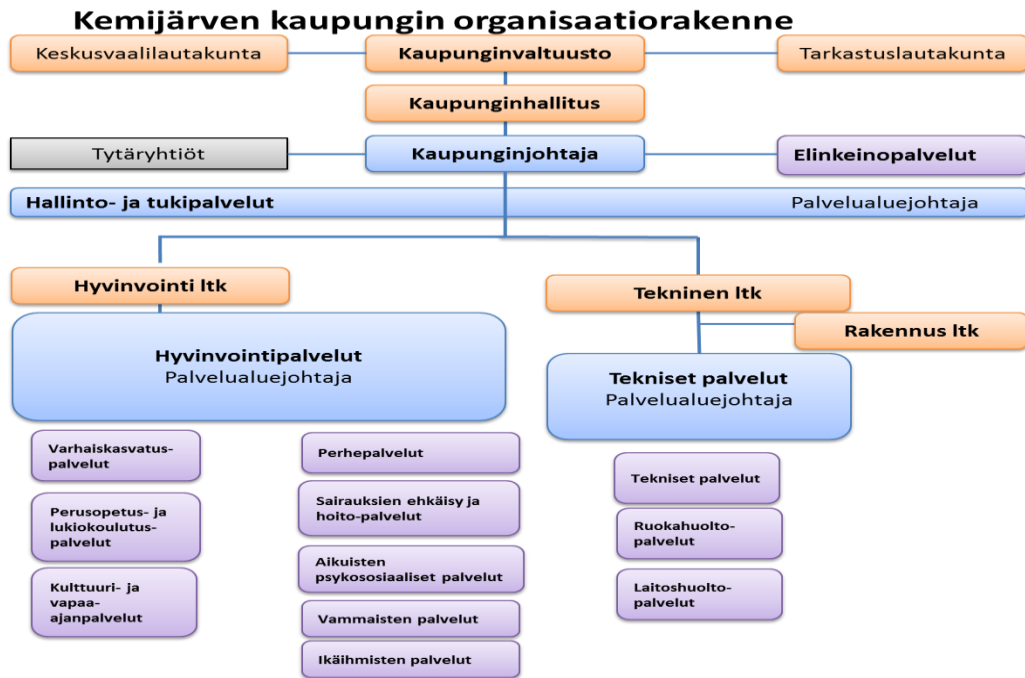
Kemijärvellä 16.3.2018

Atte Rantanen
kaupunginjohtaja

3.2.2. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kaupungin organisaatio- ja päätöksentekorakenteeksi 14.6.2016 alkaen hyväksyttiin alla oleva rakenne kaupunginvaltuustossa 13.6.2016 (63 §).

Kaupungin talousarvio vuodelle 2017 on laadittu ja hyväksytty alla olevan organisaatorakenteen mukaiseksi.

Organisaation toimintaan liittyvät hallintosäätömuutokset hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 13.6.2016 (64 §).

Hallintosäännön määriteltiin hyvinvointipalvelujen vastualueiden alaiset palveluyksiköt:

- varhaiskasvatuspalvelut
- perusopetus- ja lukiokoulutuspalvelut
- kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut
- perhepalvelut
- sairauksien ehkäisy ja hoitopalvelut
- aikuisten psykososiaaliset palvelut
- vammaisten palvelut
- ikäihmisten palvelut

Tilivelvolliset 2017

Tilivelvollisia ovat seuraavien toimielinten jäsenet:

- kaupunginhallitus
- keskusvaalilautakunta
- sosiaali- ja terveyslautakunta 31.5.2017 saakka
- sivistyslautakunta 31.5.2017 saakka
- hyvinvointilautakunta 1.6.2017 lähtien
- tekninen lautakunta
- rakennuslautakunta

Viranhaltijoista tilivelvollisia ovat osastoittain seuraavat viranhaltijat:

Hallinto- ja tukipalvelut

Kaupunginjohtaja
Palvelualuejohtaja

Talous- ja kehittämisjohtaja

Rantanen Atte

Säärelä Marjo

Kuvaja Tuula

Hallintosäännössä määriteltiin tekniset palvelut palvelualueen alaiset palveluyksiköt seuraavasti:

- tekniset palvelut
- laitoshuoltopalvelut
- ruokapalvelut

Tilinpäätöksessä 2017 noudatetaan valtuuston hyväksymän organisaatorakenteen mukaisia sitovuustasoja käyttötalousmäärärahojen osalta.

Hyvinvointipalvelut

Palvelualuejohtaja
 Vastuualuepäällikkö
 Vastuualuepäällikkö
 Vastuualuepäällikkö
 Vastuualuepäällikkö
 Vastuualuepäällikkö
 Vastuualuepäällikkö
 Vastuualuepäällikkö

Narkilahti Juha
 Poropudas Anne
 Piisilä Päivi
 Myllykangas Antero
 Onkamo Merja
 Karjalainen Marja-Leena
 Tervonen Ilpo
 Kilpeläinen Kaisu
 Virta Pertti

Tekniset palvelut

Palvelualuejohtaja/
 Vastuualuepäällikkö
 Vastuualuepäällikkö
 Vastuualuepäällikkö

Kankaanranta Markku
 Paavola Outi
 Hoisko Teija

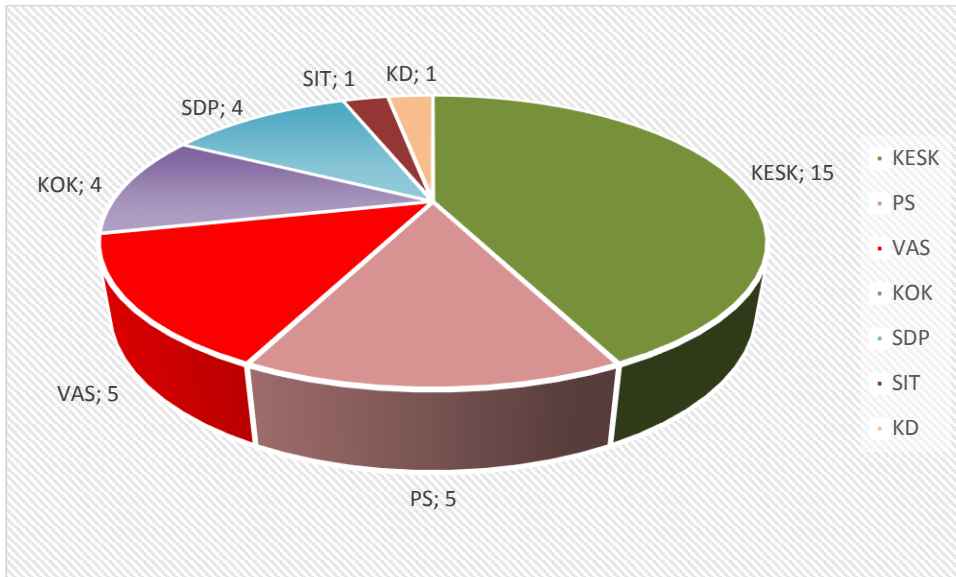
Luottamushenkilöorganisaatio**KAUPUNGINVALTUUSTO 31.5.2017 saakka**

puheenjohtaja
 1. varapuheenjohtaja
 2. varapuheenjohtaja
 3. varapuheenjohtaja
 4. varapuheenjohtaja
 jäsenet

Niemelä Veikko, Kesk
 Sipovaara Kyösti, Perussuomalaiset
 Junttila Maarit, Sitoutumattomat
 Pikkarainen Juha, Vas
 Harju Markku, Sdp
 Aalto Pirkka, KD
 Alaluusua Teuvo, Kesk
 Hannola Jaana, Perussuomalaiset
 Hietanen Matti, Kok
 Imporanta Aulikki, Kesk
 Jaakkola Hannele, Sdp
 Jaakkola Kauko, Vas
 Juujärvi Tuulikki, Kesk
 Kaisanlahti Tarja, Kesk
 Kalliokoski Tuomas, Perussuomalaiset
 Kangas Esa, Perussuomalaiset
 Kerkelä Mauno, Kesk
 Ketonen Lasse, Kok.
 Kostamovaara Teemu, Kesk
 Kotilaine Jarkko, Vas
 Kuittinen Kauko, Sdp
 Laurila Pirjo, Kesk
 Nampajärvi Suvi, Kesk
 Niemimuukko Tiina, Perussuomalaiset
 Ojala Arto, Kok
 Ojala Jukka, Kesk
 Perälä Tarja, Kesk
 Ruokamo Anita, Kesk
 Räisänen Kari, Sdp
 Sipovaara Sanna, Kok
 Soppela Lea, Kesk
 Särkelä Jorma, Kesk

Tikkanen Jani, Vas
Tohmola Teija, Kesk
Vanhala Riitta, Vas

Valtuutettujen määrä valtuustoryhmittäin

KAUPUNGINHALLITUS

puheenjohtaja
1. varapuheenjohtaja
2. varapuheenjohtaja
jäsenet

Soppela Lea, Kesk
Ojala Arto, Kok
Jaakkola Kauko, Vas
Aalto Pirkka, KD
Kangas Esa, Perussuomalaiset
Ojala Jukka, Kesk
Perälä Tarja, Kesk
Pikkuvirta Sirkka, Sdp
Ruokamo Anita, Kesk

TARKASTUSLAUTAKUNTA

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja
jäsenet

Harju Markku, Sdp
Imporanta Aulikki, Kesk
Hietanen Matti, Kok
Kalliokoski Tuomas, Perussuomalaiset
Vanhala Riitta, Vas

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja
jäsenet

Majava Eino, Kok
Moilanen Eeva, Kesk
Niemimuukko Tiina, Perussuomalaiset
Kouri Hannu, Sdp
Somppi Alvar, Vas

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja
jäsenet

Kotilaine Jarkko, Vas
Laurila Pirjo, Kesk
Hannola Jaana, Perussuomalaiset
Huczkowski Raimo, KD
Juujärvi Tuulikki, Kesk
Kerkelä Mauno, Kesk
Kuittinen Kauko, Sdp
Sipovaara Sanna, Kok
Särkelä Jorma, Kesk

SIVISTYSLAUTAKUNTA

puheenjohtaja:
varapuheenjohtaja
jäsenet

Nampajärvi Suvi, Kesk
Meriläinen Eino, Sdp
Alatarvas Helena, Kesk
Haapalinna Ilkka, Kok
Juujärvi Onni, Kesk
Niemimuukko, Tiina, Perussuomalaiset
Jokiniemi Matti, Perussuomalaiset
Suorsa-Varrio Paula, Vas

TEKNINEN LAUTAKUNTA

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja
jäsenet

Kostamovaara Teemu, Kesk
Kangas Esa, Perussuomalaiset
Alaluusua Teuvo, Kesk
Hannola Jaana, Perussuomalaiset
Jaakkola Hannele, Sdp
Kaisanlahti Tarja, Kesk
Ojala Kirsti, Sit
Haapalinna Ilkka, Kok
Tikkanen Jani, Vas

RAKENNUSLAUTAKUNTA

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja
jäsenet

Kangas Esa, Perussuomalaiset
Tohmola Teija, Kesk
Luttinen Lauri, Vas
Niemistö Sami, Kok
Pöyliö Miia, Sdp

TOIMIELIMET 1.6.2017 alkaen**KAUPUNGINVALTUUSTO**

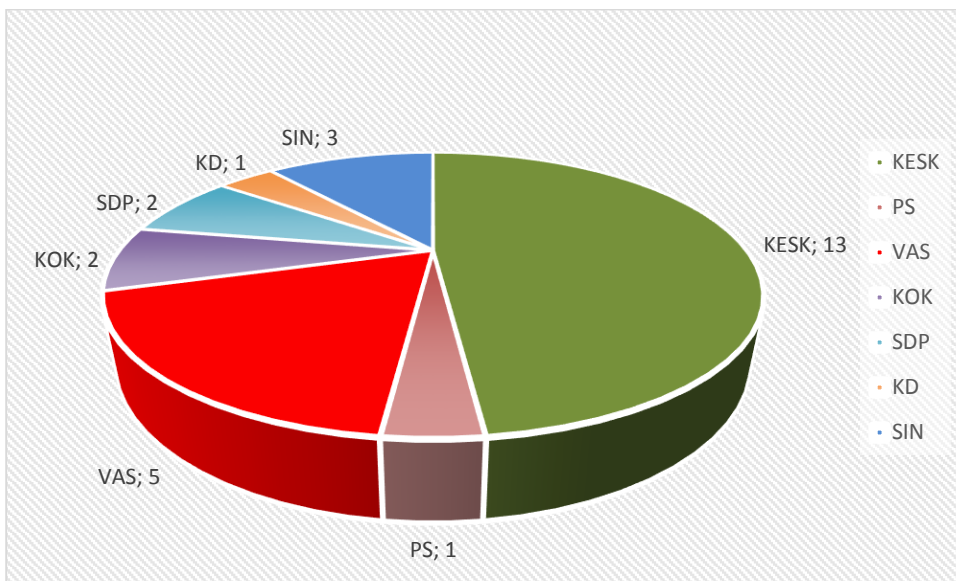
puheenjohtaja
1. varapuheenjohtaja
2. varapuheenjohtaja
jäsenet

Niemelä Veikko, Kesk
Pikkarainen Juha, Vas
Ruokamo Anita, Kesk
Aalto Pirkka, KD
Harju Markku, Sdp
Huczkowski Johan, Siniset
Imporanta Aulikki, Kesk
Jaakkola Kauko, Vas
Kaisanlahti Tarja, Kesk
Kangas Esa, Siniset
Kelloniemi Juhana, Perussuomalaiset

Kerkelä Mauno, Kesk
 Kortelainen Jukka, Kok.
 Koskela Lea, Kesk
 Kostamovaara Teemu, Kesk
 Kotilaine Jarkko, Vas
 Laurila Pirjo, Kesk
 Lehtola Joonas, Kesk
 Meriläinen Eino, Sdp
 Nampajärvi Suvi, Kesk
 Ojala Jukka, Kesk
 Ojala Kirsti, Vas
 Pöyliö Esa, Kesk
 Ruopsa Harri, Kesk
 Savukoski Riitta, Kok
 Sipovaara Kyösti, Siniset
 Tikkanen Jani, Vas

Siniset valtuustoryhmä perustettu 28.8.2017 alkaen.

Valtuutettujen määrä valtuustoryhmittäin

KAUPUNGINHALLITUS

puheenjohtaja

1. varapuheenjohtaja

2. varapuheenjohtaja

jäsenet

Koskela Lea, Kesk

Harju, Markku, Sdp

Ojala Kirsti, Vas.

Kangas Esa, Perussuomalaiset

Lehtola Joonas, Kesk

Ojala Jukka, Kesk

Savukoski Riitta, Kok

TARKASTUSLAUTAKUNTA

puheenjohtaja

varapuheenjohtaja

jäsenet

Imporanta Aulikki, Kesk

Jaakkola Kauko, Vas

Hietanen Matti, Kok

Kalliokoski Tuomas, Perussuomalaiset

Pikkuvirta Sirkka, Sdp

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja
jäsenet

Haapalinna Ilkka, Kok
Moilanen Eeva, Kesk
Luukinen Mirja, Vas
Mustonen Esko, Sdp
Ruha Ilkka, Perussuomalaiset

HYVINVOINTILAUTAKUNTA

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja
jäsenet

Kotilaine Jarkko, Vas
Laurila Pirjo, Kesk
Jokiniemi Maija, Perussuomalaiset
Kerkelä Mauno, Kesk
Kilpeläinen Auvo, Kok
Ruopsa Harri, Kesk
Tervola Mari, Kesk

TEKNINEN LAUTAKUNTA

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja
jäsenet

Kostamovaara Teemu, Kesk
Kelloniemi Juhana, Perussuomalaiset
Kaisanlahti Tarja, Kesk
Lautamo Kristiina, KD
Pöyliö Esa, Kesk
Tikkanen Jani, Vas
Vihriälä Heidi, Sdp

RAKENNUSLAUTAKUNTA

puheenjohtaja
varapuheenjohtaja
jäsenet

Huczkowski Juhan, Perussuomalaiset
Nampajärvi Suvi, Kesk
Huczkowski Raimo, KD
Savukoski Riitta, Kok
Somppi Petri, Vas

3.2.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Suomen vienti kasvoi vuonna 2017 maailmantalouden imussa ja kasvun odotetaan jatkuvan lähivuosina. Bruttokansantuote kasvoi Suomessa noin kolmen prosentin verran. Hyvästä kasvusta johtuen myös kuntien yleinen taloudellinen kehitys oli ennakoitua positiivisempaa. Kuntaliiton arvion mukaan kuntien tilinpäätöstulokset jäivät kuitenkin 500 miljoonaa pienemmiksi kuin oli arvioitu, samoin lainakannan pienentyminen ei toteutunut kuten arvioitu.

Kilpailukyky sopimus näkyi kuntien henkilöstömenoissa lomarahojen leikkauksen ja työajan pidentämisen vuoksi. Myös perustoimeentulotuen siirto KELAan vähensi kuntien kustannuksia. Kuntakentän menot eivät vähentyneet kuitenkaan odotetusti, joten kuntiin kohdentuneet valtionosuusleikkaukset

ovat olleet kuntaliiton mukaan ylimitoitettuja. Viime vuosien valtionosuusleikkaukset ovat näkyneet myös Kemijärven tilinpäätöstuloksissa, sillä toimintamenoja ei tiukasta taloudenpidosta huolimatta ole saatu pienentymään riittävästi ja valtionosuusleikkauksen vaikutus on ollut useita miljoonia euroja.

Kemijärvellä henkilöstömenot kasvoivat johtuen maksetuista henkilökohtaisten lisien vajeiden korjauksista. Tämän erän vaikutus sivukuluineen oli noin kaksi miljoonaa euroa.

Kemijärvellä näkyy teollisen kehityksen tuoma työpaikkakehitys positiivisesti ja työllisyysaste on edelleen parantanut edellisvuoteen nähden. Matkailun osalta kehitys on huomattavasti vaimeampaa kuin Lapin matkailullinen kehitys. Yöjunayhteys on

Kemijärven kannalta merkittävä myös matkailullisesti, sillä yhä enemmän Lappiin saapuu omatoimimatkailijoita, jotka hakevat ainutlaatuista ja aitoa Lappia. Tämä on näkynyt myös Kemijärven matkailussa.

Kemijärven talouden tasapainottamistoimenpiteet jatkuivat vuonna 2017, mutta käyttötalousmenot ylittyivät budjettiin nähden 0,7 miljoonalla eurolla johtuen pääosin henkilöstömenojen kasvusta.

3.2.4. Työvoima- ja työllisyystilastot

Kemijärven kaupungin väkiluku oli 31.12.2017 (ennakkotieto) 7 536 henkilöä. Väkiluku väheni vuonna 2017 yhteensä 125 henkilöllä (v. 2016 105 henkilöllä). Väkiluvun vähennys johtuu siitä, että syntyneitä on huomattavasti vähemmän kuin kuolleita ja lähtömuutto on tulomuuttoa jonkin verran suurempaa.

Taulukko 1. Kemijärven kaupungin väkiluvun kehitys vuosina 2000-2017

Lähde: Tilastokeskus

Vuosi	Väkiluku 31.12.	Muutos hlöä	%	Muuttotase	Syntyneiden enemmyys
2000	10 484	-259	-2,4	-217	-42
2001	10 138	-346	-3,3	-325	-21
2002	9 936	-202	-2	-151	-51
2003	9 759	-177	-1,8	-112	-65
2004	9 529	-230	-2,4	-186	-44
2005	9 293	-236	-2,5	-127	-109
2006	9 065	-228	-2,5	-157	-71
2007	8 882	-183	-2	-120	-63
2008	8 658	-224	-2,5	-167	-57
2009	8 519	-139	-1,6	--59	-80
2010	8 418	-101	-1,2	-23	-78
2011	8 295	-123	-1,5	-31	-92
2012	8 093	-202	-2,4	-120	-82
2013	7 983	-110	-1,4	-32	-78
2014	7 892	-99	-1,2	-38	-61
2015	7 766	-126	-1,6	-25	-101
2016	7 661	-105	-1,4	-8	-99
2017*	7 536	-125	-1,6	-17	-107

*= ennakkotieto

Taulukko 2. Kemijärven kaupungin väestönmuutokset vuosina 2010 -2017

Lähde: Tilastokeskus

Vuosi	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017*
Väestö	8 519	8 418	8 295	8 093	7 983	7 892	7 766	7 661
Syntyneet	48	50	46	50	45	44	35	31
Kuolleet	126	142	128	128	106	145	134	138
Synt. ja kuoll. erotus	-78	-92	-82	-78	-61	-101	-99	-107
Kuntaan muuttaneet	352	339	254	308	297	314	332	328
Kunnasta muuttaneet	371	370	374	340	337	339	340	345
Muuttotase	-23	-31	-120	-32	-38	-25	-8	-17
Väestömuutos ed. vuodesta	-101	-123	-202	-110	-99	-126	-105	-125
Väestö vuoden lopussa	8 418	8 295	8 093	7 983	7 892	7 766	7 661	7 536

* = ennakkotieto

Taulukko 3. Kemijärven kaupungin väestösuunnite ja Tilastokeskuksen trendiennuste vuosille 2017-2021

Lähteet: Tilastokeskus ja kaupungin väestösuunnite

Kaupungin väestösuunnite

Tilastokeskuksen ennuste (2016)

Vuosi	Väkiluku	Muutos		Vuosi	Väkiluku	Muutos	
	31.12.	abs.	%		31.12.	abs.	%
2017	7 536	-125	-1,6	2017	7 492	-124	-1,6
2018	7 500	-36	-0,4	2018	7 376	-116	-1,5
2019	7 500	0	0	2019	7 266	-110	-1,5
2020	7 500	0	0	2020	7 160	-106	-1,5
2021	7 500	0	0	2021	7 058	-102	-1,4

Taulukko 4: Kemijärven kaupungin ikärakenne vuonna 2016 ja ennuste vuosille 2017- 2021 (31.12)

Lähde: Tilastokeskus 2016

Ikäluokka	2016	2017	2018	2019	2020	2021
0-6	319	313	304	304	294	289
7-14	472	412	402	382	391	374
15-64	4 150	4 005	3 868	3 747	3 612	3 507
65-74	1 385	1 438	1 475	1 500	1 526	1 521
75-	1 337	1 324	1 327	1 333	1 337	1 367
Yhteensä	7 616	7 492	7 376	7 226	7 160	7 058

Taulukko 5. Kemijärven kaupungin työpaikat vuonna 2015 (31.12.) ja suunnite vuodelle 2020 (31.12)

Lähteet: Tilastokeskus ja kaupungin suunnite (10/17)

Elinkeino	Työpaikat		Työpaikat	
	2015	%	2020	%
Maa- ja metsä- ja kalatalous	154	6,7	130	5,4
Teollisuus ja kaivostoiminta	217	9,5	240	10,0
Sähkö-,lämpö-,vesihuolto, jäähdytystoim.	56	2,4	60	2,5
Rakentaminen	98	4,3	140	5,8
Kauppa	311	13,6	330	13,8
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55	2,4	100	4,2
Kuljetus ja varastointi	119	5,2	110	4,6
Informaatio ja viestintä	21	0,9	30	1,3
Rahoitus-, vakuutus-, kiinteistötoimi	45	2,0	40	1,7
Ammatillinen, tekninen, tieteell. toiminta	92	4,0	100	4,2
Julkinen ym. hallinto, tukipalvelutoiminta	289	12,6	280	11,7
Koulutus	155	6,8	200	8,3
Terveys- ja sosiaalipalvelut	550	24,0	500	20,8
Taiteet, viihde virkistys	26	1,1	30	1,4
Muu palvelutoiminta	65	2,8	70	2,9
Kotitalouksien toiminta työntajina	15	0,6	10	0,4
Toimiala tuntematon	26	1,1	30	1,4
Yhteensä	2 294	100,0	2 400	100,0

Taulukko 6: Kemijärven kaupungin työssäkäyvät työnantajasektorin mukaan vuosina 1990 ja 2015

Lähde: Tilastokeskus

	1990	2015	Muutos	
			abs.	%
Työssäkäyvät yhteensä	5 001	2 294	-2 707	-54,1
Palkansaajat	4 323	2 024	-2 299	-53,2
- Valtio	614	161	-453	-73,8
- Kunta	1 278	808	-470	-36,8
- Valtioenemmistöinen Oy	356	33	-323	-90,7
- Yksityinen sektori	2 075	1 022	-1 053	-50,7
Yrittäjät	678	270	-408	-60,2

Taulukko 7. Kemijärven kaupungin väestö pääasiallisen toiminnan mukaan vuosina 1990 ja 2015 (31.12.)

Lähde: Tilastokeskus/Lapin liitto

	1990	2015	Muutos	Muutos %
Koko väestö	12 331	7 766	- 4 565	-37,0
Työvoima	5873	3 097	- 2 776	-47,3
Työlliset	5 165	2 466	-2 719	-52,6
Työttömät	708	651	-57	-8,1
Työvoiman ulkopuolella	6 458	4 669	-1 789	-27,7
joista:				
0-14 v.	2 428	782	.1 646	-67,8
opiskelijat, koululaiset	1 000	365	-635	-63,5
eläkeläiset	2 677	3 310	+633	+23,6
varusmiehet	67	5	-62	-92,5
muut	286	207	-79	-27,6
Huoltosuhde	1,39	2,17	+0,78	+56,1

Huoltosuhde (elatussuhde): kuinka monta työhön osallistumatonta (työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä) yhtä työllistä kohti.

Taulukko 8. Työttömyys vuonna 2017 (tammi- joulukuu) keskimäärin

Kuukausi	Kemijärvi	Työttömät abs.	Itä-Lappi	Lappi	Koko maa
k.a.	15,8	488	17,5	14,1	11,5
Tammikuu	18,3	567	20,1	15,6	13,0
Helmikuu	17,3	537	18,9	15,0	12,6
Maaliskuu	16,3	505	18,2	14,5	12,1
Huhtikuu	15,9	492	18,3	14,5	11,6
Toukokuu	15,8	489	18,4	14,5	11,1
Kesäkuu	15,6	484	17,2	15,3	12,2
Heinäkuu	16,2	502	17,6	15,3	12,5
Elokuu	14,7	455	16,2	13,3	11,0
Syyskuu	14,3	443	16,0	12,7	10,5
Lokakuu	14,6	452	16,4	12,8	10,4
Marraskuu	14,4	447	15,8	12,3	10,3
Joulukuu	15,7	486	17,0	13,4	11,2

Lapin työttömyysaste on ollut vuonna 2017 lomautetut mukaan 14,1 % ja koko maan 11,5 %, joten Kemijärven työllisyystilanne on ollut 1,7%-yksikköä huonompi kuin Lapissa keskimäärin ja 4,3 %-yksikköä huonompi kuin maassa keskimäärin.

Vuonna 2017 Kemijärven keskimääräinen työttömyysaste on laskenut vuodesta 2016 2,0 %-yksiköllä. Joulukuun 2017 lopussa työttömiä oli 486 (15,7 %).

Taulukko 9. Kemijärven kaupungin työttömät vuonna 2017

Lähde: Lapin Ely-keskus

Kemijärvi	Työtömät	Työttömät miehet	Työttömät naiset	Alle 20-v.	Alle 25-v.	Yli 50-v.	Vamm./pitkäaik. sair. työttömät	Ulko-maalaiset työttömät	Pitkäaikais-työttömät	Työllistetty
Keskiarvo	488	321	167	8	37	297	58	8	147	36

3.2.5. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Toiminnassa tapahtuneet muutokset

Hallinto- ja tukipalvelut

Hallinto- ja tukipalveluiden vuoden 2017 toiminnassa tapahtuneet muutokset liittyivät pääosin henkilöresursseihin. Tietohallintoon rekrytoitiin tietohallintokoordinaattorin tilalle tietohallintoasiantuntija, jonka tehtävänkuvaan kuuluu oleellisena osana kaupungin tietosuojavastavana toimiminen. Henkilöstöpäällikkö oli opintovapaalla koko toimintavuoden ajan. Vuoden 2017 alusta matkailupalvelut siirtyi Kemijärven kaupungin alaisuuteen Kemijärven kehityksestä.

Hyvinvointipalvelut

Hyvinvointipalvelut vastaa suuresta osasta kuntalaisille suunnatuista kaupungin palveluista. Loppuvuodesta 2015 kaupunkiin saapuneille turvapaikanhakijoiden SPR:n vastaanottokeskuksen toiminta päättyi 30.4.2017, joten myös valmistavan opetuksen ja terveyskeskuspalvelujen tarve päättyivät.

Keskeisimmät muutokset

hyvinvointipalvelujen toiminnassa:

- Perhepalvelut siirtyi Lapponiaan 3/2018
- Metsämiehentien ryhmäperhepäiväkoti muutettiin päiväkodiksi 1.4.2017
- Periaatepäätös palvelusetelin käyttämisestä, KV 15.5.2017
- Päätös Puistolän palvelukeskuksen liikkeenluovutuksesta, KV 27.6.2017
- Jokirannan ryhmäkodin muutto Heikinkadulle 8/2017
- Vammaispalvelut siirtyi Lapponiaan 9/2017
- Kotihoidon myöntämisen perusteet, ltk 26.9.2017

Tekniset palvelut

Vuoden 2017 alusta siirryttiin teknisessä palvelualueessa kolmeen vastuualueeseen; tekniset palvelut, laitoshuoltopalvelut ja ruokapalvelut. Sähköistä palvelua lisättiin koko palvelualueella. Mm. kunnan karttapalveluita saatiin tuotettua myös kunnan kotisivuille. Rakennusvalvonnassa siirryttiin sähköiseen lupajärjestelmään, ja nopealla aikataululla saatiin siirrettyä koko lupaprosessi sähköiseksi.

Metsän hakkuuta tehostettiin myös puisto- ja virkistysalueilla, jonka johdosta metsätulot tuplaantuivat.

Sote- uudistusta valmisteltiin Lapin Liiton kanssa tukipalvelujen osalta. Kaupungin Sote-toimitiloja vähennettiin kahdella huonokuntoisella rakennuksella (Sodankyläntie 331 Kuumaniemenkatu 2)

Investoinneissa rakennusten peruskorjaukseen käytettiin 0,6 M€. Niukka peruskorjaustaso kasvatti kaupungin toimitilojen korjausvelkaa liki 1,5 M€. Liikenneväyliä korjattiin ja katuvalaisimia uusittiin yhteensä noin 0,6 M€:lla.

Kaupungin taloudessa tapahtuneet muutokset

Kaupunginvaltuusto hyväksyi lisätalousarvioita vuoden aikana seuraavasti:

KV 12.6.2017 § 75	30 000 euroa
KV 27.6.2017 § 82	9 000 euroa
KV 27.6.2017 § 83	32 000 euroa
KV 13.11.2017§138	2 000 000 euroa

Myönnetyt lisätalousarviomäärärahat käytettiin päätösten mukaisesti avustuksiin 32 000 euroa, Suomi 100-tapahtumiin ja toimenpiteisiin 30 000 euroa, osakkeisiin ja osuuksiin 9 000 euroa ja 2 000 000 euroa hyvinvointipalvelujen henkilöstömenojen ja palvelujen ostojen kattamiseen. Lisätalousarvioiden johdosta kaupungin

- toimintakate-ennuste oli -54 955 300 €
- vuosikate-ennuste 122 200 € ja
- tulosennuste -2 062 000 €.

Toimintakate toteutui ennustetta heikompana ollen -55 716 076 €.

Ulkoiset toimintatuotot, -kulut ja -kate TP2017

ULK.	TA2017 1000 €	TP2016 1000 €	TP2017 1000 €	erot. 1000 €	%
tuotot	9 357	9 696	9 319	-377	-3,9
kulut	-64 312	-64 772	-65 035	-263	-0,4
toim. kate	-54 955	-55 075	-55 716	-641	-1,2

Toimintakulut kasvoivat 263 694 euroa edellisvuoteen nähden ja toimintatuotot pienenevät 377 208 eurolla edellisvuoteen

nähdän. Tulojen ja menojen epäsuhtainen kehitys jatkui.

Toimintakulut ylittivät lisätalousarvion 723 222 eurolla (menojen kasvu 1,1 %). Toimintatuotot alittivat talousarvion 37 554 eurolla (tulojen vähennys 0,4 %). Toimintakatteen ylitys oli 760 775 € eli 1,4 % talousarvioon nähden.

Toimintamenot tiliryhmittäin

Toimintamenot	LTA2017 1000 €	TP2017 1000 €	erotus 1000 €	%
henkilöstökulut	-31 149	-31 870	-721	-2,3
palvelujen ostot	-24 910	-24 563	347	1,4
aineet, tarvikkeet	-4 450	-4 778	-328	-7,4
avustukset	-2 866	-2 419	447	15,6
vuokrat	-887	-907	-20	-2,2
muut toim. kulut	-49	-499	-450	-918,0

Suurimmat menosäästöt saatiin avustuksissa ja palvelujen ostoissa (asiakaspalveluostot kunnilta, kuntayhtymiltä ja muilta, kotikuntalain mukaiset korvaukset, sosiaali- ja terveyspalvelut). Suurimmat euromäärälliset menoilytykset tulivat henkilöstömenoissa, aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden hankinnassa ja muissa toimintakuluissa.

Verotulot ja valtionosuudet

Verot+ VOS	TP2016 1000 €	TA2017 1000 €	TP2017 1000 €	erotus 1000 €	%
Verot	29 105	28 315	29 153	838	3,0
VOS	27 095	25 760	25 906	148	0,6
yht.	56 201	54 075	55 059	984	1,8

Verotuloja kertyi 3,0 % enemmän kuin budjetoitiin. Tämä kasvu johtui kuntien kasvaneista tulovero- ja yhteisöveromääristä ja siitä johtuvasta valtion verotilityksen muutoksesta. Edellisvuoteen verrattuna verotulot kasvoivat kuitenkin vain 0,2

prosenttia eli 47 952 euroa. Budjetointi oli tehty kuntaliiton ennusteen mukaisesti. Kuntaliiton ennusteessa oli arvioitu kuntien tuloverotulotilityksen pienentyvän.

Valtionosuuksia kaupunki sai 0,6 % enemmän kuin oli budjetoitu. Vähennystä edelliseen vuoteen oli 4,6 % eli 1 188 447 euroa. Vähennystä selittää turvapaikanhakijoiden valmistavan opetuksen loppuminen ja kouluikäisten lasten vähenevä määrä.

Itä-Lapin energian tuloutus

ILE	TP2016 1000 €	TA2017 1000 €	TP2017 1000 €	erotus 1000 €	%
tuotot	1 429	1 200	1 272	72	6,0
rah.kulut	-403	-400	-353	47	11,8
netto	1 026	800	919	119	11,9

Itä-Lapin Energia Oy:n tuloutus kaupungille väheni edellisvuoteen verrattuna 11,6 % eli 106 197 euroa, mutta toteutui hieman paremmin kuin talousarviossa arvioitu.

Kaupungin investoinnit

Investointimenot olivat -1 813 806 euroa ja -tulot 10 000 euroa. Käyttöomaisuuden myyntituloja saatiin 48 479 euroa, joten investointien rahavirta oli -1 755 327 euroa.

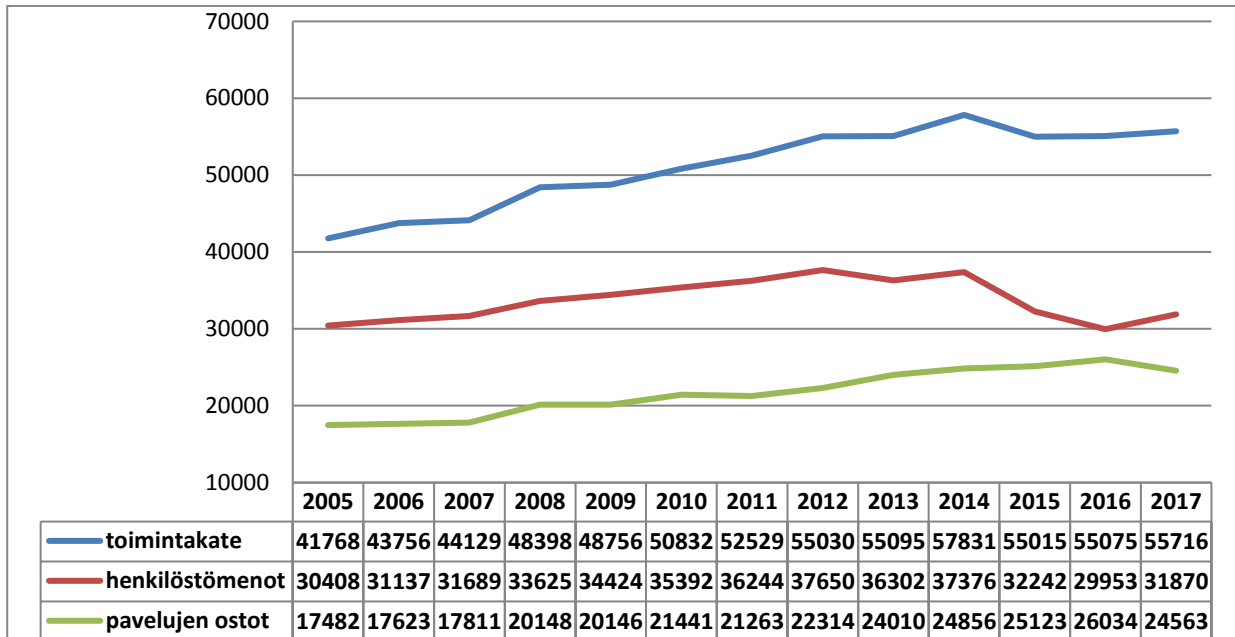
Kaupungin vuosikate ja tulos

Kaupungin vuosikate oli 526 851 euroa. Vuosikate ei kata poistoja, jotka olivat -2 385 096 euroa.

Vuoden 2017 tulos oli -1 858 245 euroa ja rahastomuutosten jälkeen (14 520 €) alijäämää kertyi yhteensä -1 843 725 euroa.

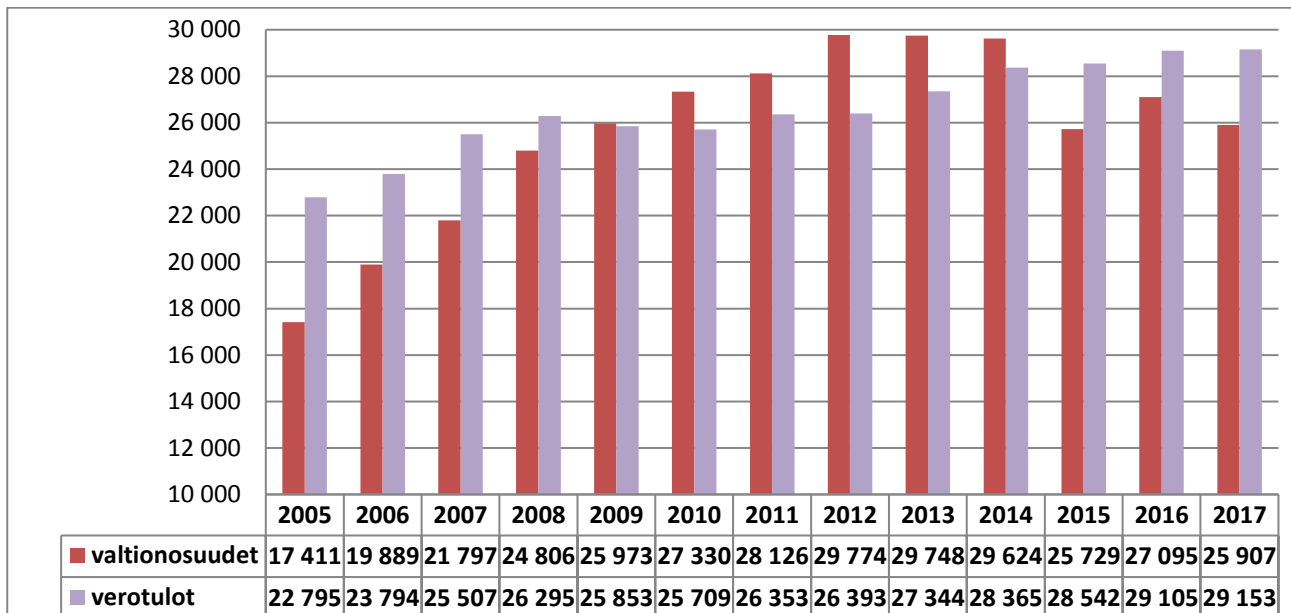
Kumulatiivinen alijäämä kasvoi tilinpäätöksen jälkeen -2 877 926 euroon. Kaupungin taloustilanne on omavaraisuuden ja velkaantuneisuuden vuoksi heikompi kuin edellisvuonna. Kassan riittävyys oli vuonna 2017 vain 10,5 päivää, mikä on edelleen heikko.

Kemijärven kaupungin toimintakate, henkilöstökulut ja palvelujen ostot vuosina 2005-2017 (1 000 €)

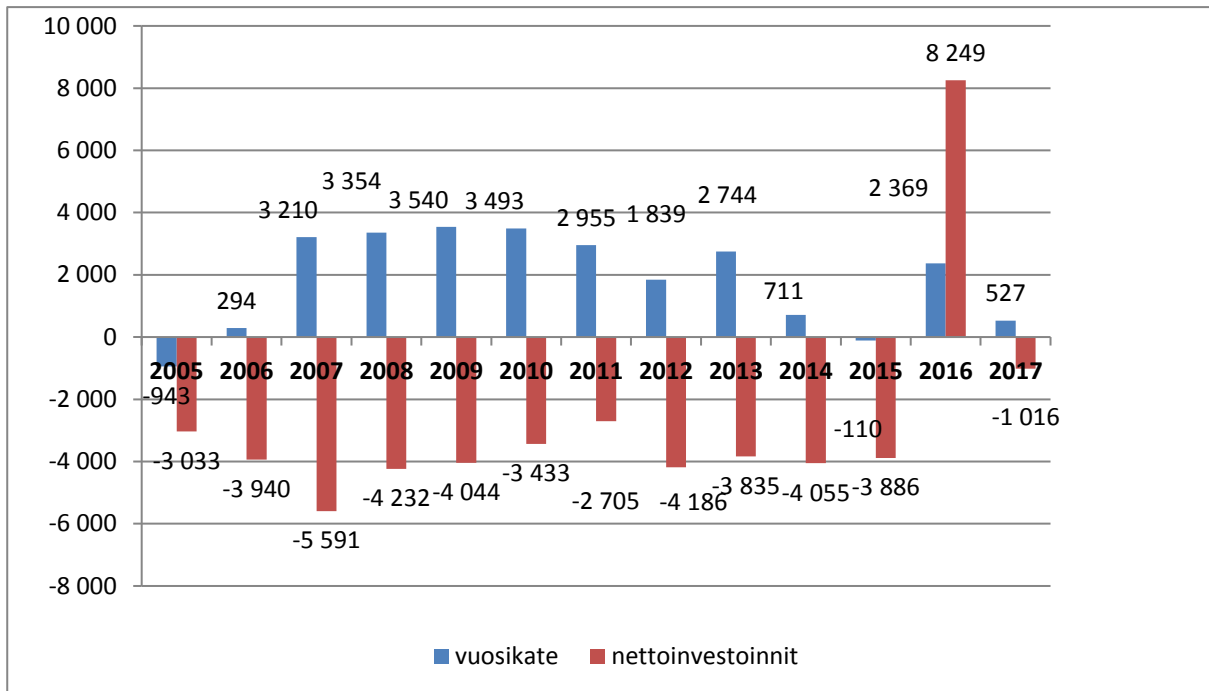

Toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden menoja on katettava verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Kemijärven kaupungin valtionosuudet ja verotulot vuosina 2005-2017 (1 000 €)

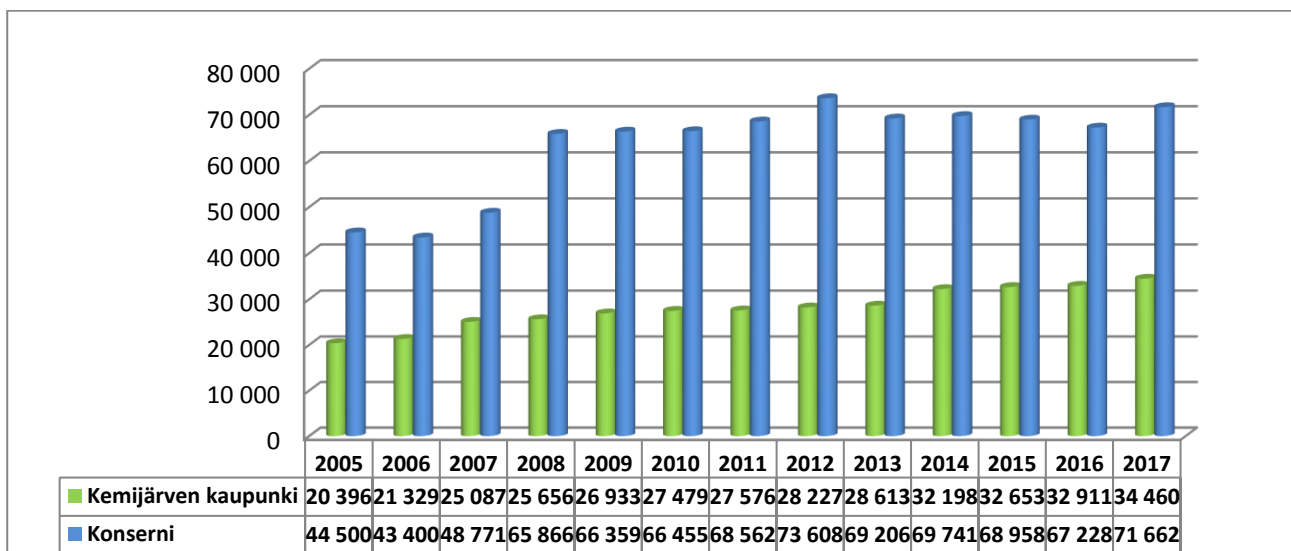

Kemijärven kaupungin vuosikate ja nettoinvestoinnit vuosina 2005-2017 (1 000 €)

Vuosikate ilmoittaa, riittääkö kunnan tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannontekijöistä aiheutuneet kulut eli käyttöomaisuuden poistot.

Kemijärven kaupungin ja konsernin lainakannan kehitys vuosina 2005-2017 (1000 €)

3.2.6. Ympäristöasiat

Kemijärven kaupungilla ei ole toimintavuonna 2017 ollut päästökauppoja, jäteveden puhdistamoon kohdistuvia kalliita muutostöitä eikä huomattavia ympäristövahinkoja.

Kaupunki on investoinut jo vuosia energiaystävällisiin katuvalaistusratkaisuihin kunnallistekniikassa ja ao. investointeihin on käytetty toimintavuonna noin 202 000 euroa

3.2.7. Muut ei-taloudelliset asiat

Kaupunki huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta vuosittain säännöin ja ohjein sekä talousarvion toimeenpano-ohjeilla. Kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta ohje tukee hyvän hallintotavan mukaista toimintaa ja taloussäännöllä määritellään maksujen suorittamisesta ja hallintosäännöllä toimivaltarajoista.

Maahanmuutto-ohjelma v. 2012-2016 on hyväksytty valtuustossa 29.5.2012 § 36. Kotouttamissuunnitelma päivitetään vuonna 2018.

Kemijärven kaupungin tasa-arvosuunnitelma on hyväksytty kaupunginhallituksessa 18.9.2017 § 343.

3.2.8. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kemijärven kaupungin taloudellinen tilanne on haastava, sillä toimintamenot ovat epäsuhdassa toiminta- ja rahoitustuottoihin. Tilinpäätös 2017 on negatiivinen ja sitä edeltää vuoden 2016 tilinpäätöstä lukuun ottamatta neljä peräkkäistä alijäämävuotta vuosilta 2012-2015. Vuoden 2016 tulos oli positiivinen vesi- ja viemärilaitoskaupan johdosta. Taseeseen kertynyttä alijäämää kaupungilla on -2,9 miljoonaa euroa.

Kaupungin lainamäärä kasvoi vaikka investoinnit toteutuivat noin miljoona euroa suunniteltua pienempinä ja ennakoita saatiin arvioitua enemmän. Lainamäärä kasvoi 1,5 miljoonaa euroa edellisvuoteen nähden ollen vuoden 2017 lopussa 34 459 756 euroa. Vuoden 2016 tilinpäätöksessä lainamäärä oli

32 910 889 €. Suhteellinen velkaantuneisuus kasvoi ollen 65,5 % (ed. vuonna 54,5 %). Ongelmana on velkojen ja vastuiden kasvanut osuus käyttötuloista. Lainamäärän tulevaan kehitykseen vaikuttavat oleellisesti tulevien vuosien vuosikatteet ja investointien määrä.

Kemijärven palvelurakenne on raskas ja tätä osoittaa käyttötalousmenojen suuruus. Vuoden 2017 käyttötalousmenot ylittivät 0,76 miljoonalla eurolla lisätalousarvioon nähden. Taloutta ei saada tasapainoon vuoteen 2020 mennessä, mikäli käyttötalousmenojen kehitys jatkuu aiemman tasoisena ja rahoituspohjassa ei tapahdu oleellisia muutoksia.

Valmistelussa oleva sosiaali- ja terveydenhuollon rakenneuudistus, jossa järjestämisvastuu vuonna 2020 siirtyy kunnilta maakunnalle tulee edellyttämään kuntien talouden tasapainottamista ja toimintojen järjestelyjä. Toimintojen järjestelyjä onkin aloitettu mm. palvelusetelin käyttöönoton ja Puiston hoivakodin kaupan muodossa.

Kemijärven biojalostamokokonaisuuden toteuttamispäätöksen odotetaan ratkeavan vuoden 2018 aikana, ja päätöksellä on olennainen merkitys kaupungin toimintaan, investointeihin ja palvelurakenteeseen tulevina vuosina.

Kaupungin talouden tasapainottamistoimenpiteet vuosille 2015-2019 on hyväksytty valtuustossa syyskuussa 2015 ja vesi- ja viemärilaitoksen fuusio toi taseeseen 4,12 miljoonaa euroa korjausta vuonna 2016.

Palvelurakenneuudistustyöhön ja talouden tasapainottamistoimenpiteisiin panostetaan aiempaa voimallisemmin. Tähän liittyen kaupunginhallitus on käynnistänyt vuonna 2017 selvitykset sivistyspalvelujen palveluverkosta, sosiaali- ja terveystalouden palvelujen järjestämisvastuun siirrosta sekä kiinteistöjen vuokraustoiminnan, elinkeinopalvelujen ja työllisyydenhoidon toiminnan uudelleen järjestelyistä. Päätökset näistä tehdään tavoitteen mukaan valtuustossa vuoden 2018 aikana.

3.2.9. Kaupungin henkilöstö, sairauspoissaolot ja henkilöstömenot

Kaupunki laatii vuodelta 2017 erillisen henkilöstökertomuksen.

Henkilöstö 31.12.	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Vakinainen henkilöstö	609	612	621	635	617	607	555	553	557
Koko henkilöstö	856	868	859	875	840	831	735	737	723

Sairauspoissaolot	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kalenteripäiviä yht.	13 563	11 876	12 572	14 192	11 426	14 246	11 790	11 351	10 722
Kalenteripäivää/hlö	15,9	13,6	14,6	16,2	13,6	17,1	16,0	15,4	14,8

Palkat ja palkkiot	TP 2012	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Luottamushenkilöt	106 478	109 680	155 788	113 129	97 556	96 720	106 175
Kuukausipalkat	22 591 181	22 508 614	22 040 880	19 252 105	18 314 717	20 023 312	19 817 164
Tuntipalkat	915 527	895 022	948 736	956 512	761 950	582 078	600 026
Erilliskorvaukset	2 420 874	2 527 461	2 437 566	2 514 350	2 070 035	2 170 570	2 261 817
Sairaus- ja äit.loman sijaiset	414 838	345 158	372 386	271 725	243 595	204 000	258 639
Vuosiloma- ym. sijaiset	1 422 079	1 207 755	1 312 817	1 112 773	1 115 034	980 390	1 251 502
Tilapäinen työvoima	585 561	884 783	773 113	561 232	345 614	260 000	327 273
Jaksotetut ja aktivoit.palkat	558 708	-847 939	559 477	162 297	266 092	-	66 767
Palkat yhteensä	29 015 245	27 630 534	28 600 763	24 519 528	22 701 882	24 317 070	24 689 354

3.2.10. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Toiminnalliset riskit

Toiminnallisina riskeinä ovat toimintaohjeiden noudattamatta jättäminen ja ohjeiden ajantasaisuus sekä organisaatorakenteen jäykkyys. Kaupungin omistamiin kiinteistöihin liittyy toiminnallista riskiä sisäilmaongelmien vuoksi. Kaupungin henkilöstön ikärakenne on myös toiminnallinen riski. Lisäksi konsernitasoista riskiä lisää tytäryhteisöjen yhteistyötaso ja konserniohjeen noudattaminen. Konserniohjeen uudistaminen ja sitovuustason lisääminen pienentävät toiminnallista riskiä.

Rahoitusriskit

Kaupungin velkaantuneisuuden kasvu lisää korko-, luotto- ja likviditeettiriskiä. Korkosuojaus on yksi keino suojata riskien toteutumiselta, mutta alhaisten korkojen aikana sen hinta on ollut suhteellisen korkea. Jatkossa korkosuojausta tulee miettiä uudelleen, kun korkotaso alkaa nousta.

Investoinnit lisäävät tarvetta ulkopuoliselle rahoitukselle. Konsernin velkautuneisuuden taso on korkea ja lisää konserniriskejä merkittävästi.

Rahoitusriskejä on aktiivisesti vähennetty hoitamalla lainasalkkua taloudellisesti ja mahdollisimman vähin riskein.

Uutena rahoitusriskinä vuonna 2017 aktivoitui Jokirannan ryhmäkotiin liittyvä lainoitus. Jokirannan ryhmäkodin toiminta siirrettiin sisäilmaongelmien vuoksi lokakuussa Heikinkatu 8:n tiloihin. Ryhmäkotiin (ent. Tohmon ryhmäkoti) on saatu valtion asuntorahaston ARAn avustus ja korkotuettu laina vuonna 2006. Lainan takaisinmaksu jatkuu 3/2038 saakka.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskejä pyritään vähentämään ennakoimalla etukäteen riskikohtia toiminnassa sekä palvelujen turvallisuudessa. Vakuutusten taso ja ajantasaisuus vahinkojen ja toiminnan keskeytymisen varalta on arvioitava ja tarvittaessa uudistettava

vuosittain. Organisaatiomuutoksessa vastuiden määrittely ja työturvallisuudesta

3.3. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista annetaan kaupunginvaltuustolle raportti 30.6. tilanteesta osavuosikatsauksena. Lautakuntia ja kaupunginhallitusta raportoidaan käyttösuunnitelmien toiminnallisten ja taloudellisten toteutumisesta kuukausittain tiivistetyin raportein ja puolivuositain laajoin raportein. Kaupunginhallitusta informoidaan lisäksi erikseen taloustilanteesta, käyttötalousmäärärahojen käytöstä ja kaupungin toimintaan liittyvistä riskeistä.

Kaupunginhallitus on antanut talousarvion toimeenpano-ohjeen, jossa määrätään

vastaavien henkilöiden nimeäminen pitää vastata uutta rakennetta ja vastuita.

hallintosäännön ohella menettelytavoista talouden raportointiin, henkilöstöasioihin ja muuhun toimintaan liittyen.

Vakinaisen henkilön palkkaamiseen tarvitaan kaupunginhallituksen lupa. Muutoinkin ratkaisuvaltaa henkilöstöasioissa on keskitetty hallintosäännön määräyksillä kaupunginhallitukselle.

Kaupungin alitilittäjäkassat tarkastetaan kerran vuodessa ja useamminkin, jos tarvetta jonkin alitilittäjän kohdalla on tarpeen.

Riskienhallinnan seuranta toteutetaan vakuutusyhtiökumppanin kanssa vuosittain.

3.4. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

3.4.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT (ulkoinen)

Ulkoinen	2017	2016
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	9 319	9 696
Toimintakulut	-65 035	-64 772
Toimintakate	-55 716	-55 075
Verotulot	29 153	29 105
Valtionosuudet	25 907	27 095
Rahoitustuotot ja –kulut		
Korkotuotot	411	412
Muut rahoitustuotot	1 406	1 579
Korkokulut	-281	-340
Muut rahoituskulut	-352	-408
Vuosikate	527	2 369
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 385	-2 282
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät (tuotto)	0	4 123
Tilikauden tulos	-1 858	4 209
Tilinpäätössiirrot	15	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 843	4 209

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut,%	14,33	14,97
Vuosikate/Poistot, %	22,09	103,79
Vuosikate €/asukas	69,91	309,33
Asukasmäärä	7 536	7 657

3.4.2. Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2017	2016
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	527	2 369
Satunnaiset erät		4 123
Tulorahoituksen korjauserät	-8	-3 594
Toiminnan rahavirta	519	2 898
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 814	-4 181
Rahoitusosuudet investointimenoihin	10	717
Pys.vastaavien hyöd. luovutustulot	48	11 699
Investointien rahavirta	-1 755	8 236
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 237	11 134
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-25	-11 749
Antolainasaamisten vähennykset	9	1 375
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 500	7 600
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 951	-4 842
Lyhytaikaisten lainojen muutos	4 000	-2 500
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-9	-1 083
Rahoituksen rahavirta	1 523	-11 200
Rahavarojen muutos	286	-66
Rahavarat 31.12.	1 884	1 598
Rahavarat 1.1.	1 598	1 665

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Investointien tulorahoitus,%	30,7	68,4			
Pääomamenojen tulorahoitus,%	7,9	36,0			
Lainanhoitokate	0,05	0,39			
Kassan riittävyys (pv)	10,5	9,3			
Asukasmäärä	7 536	7 657			
Current ratio, tp hetken rahoituspuskuri *)	0,3	0,3			
Quick ratio(=happotesti),	0,3	0,3			
Toiminnan ja investointien rahavirta vuosina 2011-2016	2013 -1 091	2014 -3 552	2015 -3 996	2016 11 134	2017 -1 237

*) mittaa maksuvalmiutta ja rahoituspuskuria tilinpäätöshetkellä

Current ratio = (Vaihto-omaisuus + lyhytaikaiset saamiset + rahat ja pankkisaamiset + rahoitusomaisuusarvopaperit) / Lyhytaikainen vieras pääoma

Viitearvot:

Erinomainen	yli 2,5
Hyvä	2-2,5
Tyydyttävä	1,5-2
Välttävä	1-1,5
Heikko	alle 1

**) mittaa kykyä selviytyä lyhytaikaista veloistaan nopeasti rahaksi muutettavilla omaisuuserillään

Quick ratio = (Lyhytaikaiset saamiset + rahat ja pankkisaamiset + rahoitusarvopaperit) / (lyhytaikainen vieras pääoma - lyhytaikaiset saadut ennakkomaksut)

Viitearvot:

Erinomainen	yli 1,5
Hyvä	1-1,5
Tyydyttävä	0,5-1
Välttävä	0,3-0,5
Heikko	alle 0,3

Investointien tulorahoitus

= 100 * vuosikate / Investointien omahankintameno

Tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella.

Investointien omahankintameno tarkoittaa rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Pääomamenojen tulorahoitus

= 100 * vuosikate / (investointien omahankintameno + antolainojen nettolisäys + lainanlyhennykset)

Tunnusluku osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenojen, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten yhteismäärästä. Lainanlyhennyksillä tarkoitetaan rahoituslaskelmassa olevia pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiä.

Lainanhoitokate

= (vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + lainanlyhennykset)

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1 joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

3.5. Rahoitusasema ja sen muutokset

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVA		2017	2016	VASTATTAVA		2017	2016
		1 000 €	1 000 €			1 000 €	1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT				A OMA PÄÄOMA		36 662	38 520
I	Aineettomat hyödykkeet	527	387	I	Peruspääoma	39 460	39 460
	1. Aineettomat oikeudet	342	195	II	Muut omat rahastot	79	94
	2. Muut pitkävaikutteiset menot	185	192	III	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä *)	-1 034	-5 243
II	Aineelliset hyödykkeet	45 466	46 308	IV	Tilikauden yli-/alijäämä	-1 844	4 209
	1. Maa- ja vesialueet	7 654	7 492	B PAKOLLISET VARAUKSET			
	2. Rakennukset	27 754	27 615	1.	Muut pakolliset varaukset	516	516
	3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	8 767	8 589	C TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT			
	4. Koneet ja kalusto	838	974	1.	Valtion toimeksiannot	6	24
	5. Muut aineelliset hyödykkeet	31	31	2.	Lahjoitusrahastojen pääomat	199	200
	6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	422	1 606	3.	Muut toimeksiantojen pääomat	35	40
III	Sijoitukset	28 888	28 791	D VIERAS PÄÄOMA			
	1. Osakkeet ja osuudet	16 002	15 922	I	Pitkäaikainen	22 549	24 960
	2. Muut lainasaamiset	11 621	11 608	1.	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	22 549	24 560
	3. Muut saamiset	1 265	1 262	2.	Lainat julkisyhteisöiltä	0	400
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		-64	88	3.	Lainat muilta luotonantajilta	0	0
	1. Valtion toimeksiannot	-73	80	4.	Muut velat / Liittymismak. ja muut velat	0	0
	2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	9	8	II	Lyhytaikainen	20 829	16 678
C VAIHTUVAT VASTAAVAT				1.	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 511	4 551
I	Vaihto-omaisuus	169	167	2.	Lainat julkisyhteisöiltä	400	400
	1. Aineet ja tarvikkeet	161	163	3.	Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat	5 000	3 000
	2. Ennakkomaksut	8	4	4.	Saadut ennakot	1 181	101
II	Saamiset	3 925	3 599	5.	Ostovelat	3 394	4 562
	Lyhytaikaiset saamiset			6.	Muut velat / Liittymismak. ja muut velat	676	604
	1. Myyntisaamiset	2 217	1 633	7.	Siirtovelat	3 666	3 460
	2. Lainasaamiset	208	205	VASTATTAVAA YHTEENSÄ			
	3. Muut saamiset	803	1 044			80 796	80 938
	4. Siirtosaamiset	698	716				
III	Rahoitusarvopaperit			TASEEN TUNNUSLUVUT			
	1. Osakkeet ja osuudet	28	28	Omavaraisuusaste,%		46,05	48,29
IV	Rahat ja pankkisaamiset			Suhteellinen velkaantuneisuus,%		65,5	54,5
	1. Rahat ja pankkisaamiset	1 856	1 570	Kertynyt yli/alijäämä, 1000 €		-2 896	-1 034
VASTAAVAA YHTEENSÄ		80 796	80 938	Kertynyt yli/alijäämä, € /asukas		-384	-135
				Lainakanta 31.12.,1000 €		34 460	32 911
				Lainat €/asukas		4 573	4 298
				Lainasaamiset 31.12, 1000 €		11 829	11 813
				Asukasmäärä		7 536	7 657
				Velat ja vastuut % käyttötuloista		65,5	63,4

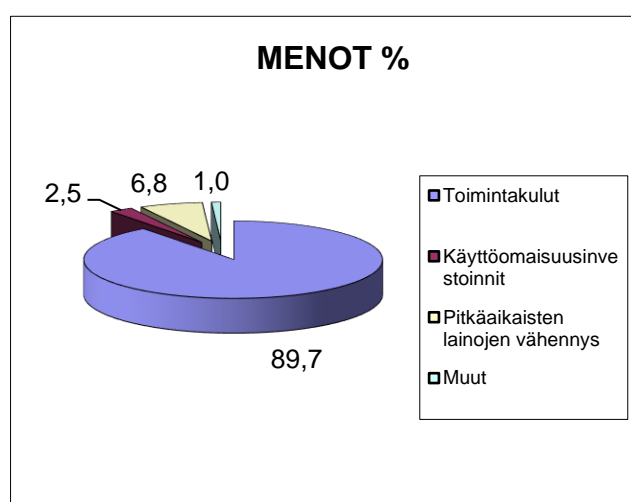
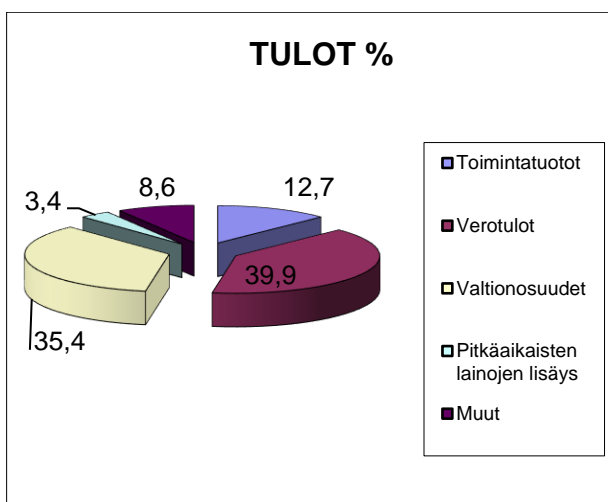
3.6. Kokonaistulot – ja menot

TULOT	milj.€ 2017		MENOT	milj.€ 2017	
	eur	%		eur	%
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	9,3	12,7	Toimintakulut	65,1	89,7
Verotulot	29,2	39,9	Korkokulut	0,3	0,4
Valtionosuudet	25,9	35,4	Muut rahoituskulut	0,4	0,6
Korkotuotot	0,4	0,5	Satunnaiset kulut	0	0
Muut rahoitustuotot	1,4	1,9	Tulorah. korjauserät	0	0
Satunnaiset tuotot	0	0	Pakoll.varausten muutos	0	0
Tulorahoituksen korjauserät			Pysyvien vasta myyntitappiot	0	0
Pysyvien vastaavien myyntiv.	0	0			
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investoint.	0	0	Pysyvät vast investointimenot	1,8	2,5
Pysyvien vastaavien myyntiv.	0,5	0,7			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaam. vähennykset	0	0	Antolainasaam. lis.	0	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2,5	3,4	Pitkäaikaisten lainojen väh.	5,0	6,8
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	4,0	5,5	Lyhytaikaisten lainojen väh.	0	
Oman pääoman lisäykset	0	0	Oman pääoman väh.	0	0
Kokonaistulot yhteensä	73,2	100	Kokonaismenot yhteensä	72,6	100

Täsmäytys:

Kokonaistulot – kokonaismenot $73,2 - 72,6 = 0,6$

Muut maksuvalmiuden muutokset - Rahavarojen muutos $= (-0,009) - (-0,286) = 0,295 \sim 0,3$

3.7. Kaupunkikonsernin toiminta ja talous

3.7.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Tytäryhteisöt	Yhdistelty (kpl)	Ei-yhdistelty (kpl)
Kiinteistö- ja asuntoyhtiö	4	
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	5	
Muut yhtiöt	3	
Kuntayhtymät	6	
Säätiö	1	
Osakkuusyhteisöt		3
YHTEENSÄ	19	3

3.7.2. Konsernin toiminnan ohjaus

Konsernin toimintaa ohjataan kaupunginvaltuuston 5.3.2015 hyväksymällä konserniohjeella.

Konsernin tytäryhteisöt toimittavat konserniohjeen mukaisesti kaupunginvaltuustolle määräajoin talouden ja toiminnan raportit tilanteesta 30.6 ja 31.12.

Kaupunginjohtaja vastaa konsernivalvonnasta ja sitä suorittaakseen saa tytäryhteisöiltä kokouskutsut hallitusten

kokouksiin energiayhtiöitä (Koillis-Lapin Sähkö Oy, Keski-Lapin Voima Oy ja Itä-Lapin Energia Oy) lukuun ottamatta. Toimitusjohtajien kanssa käydään kolmesti vuodessa toimintaan ja talouteen liittyvät keskustelut.

Omistajana Kemijärven kaupunki ei ole asettanut tytäryhteisöilleen vuodelle 2017 erillisiä toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita.

3.7.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

TYTÄRYHTIÖ: Koillis-Lapin Sähkö Oy

Hallitus	Antti Kerkelä, puheenjohtaja Hannu Oikarinen, varapuheenjohtaja Jouni Halonen, jäsen Tuulikki Juujärvi, jäsen Sinikka Kangas, jäsen Lea Koskela, jäsen Lauri Luttinen, jäsen Mauri Ojala, jäsen Veikko Lehikoinen, jäsen Yhtiössä ei ole hallituksen varajäseniä.

1. Tavoitteet tilikaudelle 2017

Verkko-omaisuuden hallinta   • Kemijärvellä Särkikankaan maakaapelointi jatkuu • Pelkosenniemi-Savukoski välin 20 kV:n johdon saneerausta jatketaan • Sallan sähköaseman ympäristön kaapelointi • Honkakeron sähköaseman rakennuksen ja 20 kV:n kojeiston uusinta • häiriöinfojärjestelmän uusiminen ja tekstiviestipalvelun käyttöönotto Talous   • kustannusseurannan ja raportoinnin kehittäminen • sähköisen asioinnin kehittäminen • palkanlaskentaohjelmiston käyttöönotto Yrityshallinto   • yhtiön kotisivujen päivitys • pitkän tähtäimen rahoituksen varmistaminen • kantaverkkoliittynän suunnittelu

2. Toteuma tilikaudella 2017

• toimitusvarmuusinvestoinnit ovat jatkuneet suunnitellusti • Pelkosenniemi-Savukoski välin 20 kV:n ja 45 kV:n johtojen saneeraus on toteutettu ohjelman mukaisesti • Honkakeron sähköasema on toimitettu sijoituspaikalle, kaapelityöt tehdään kesällä • häiriöinfojärjestelmä on uusittu, tekstiviestipalvelu on suunnitteilla • uusi palkanlaskentaohjelmisto on otettu käyttöön tammikuussa • yhtiön kotisivujen päivitysprojekti on käynnissä • kantaverkkoliittynän yleissuunnittelu on lähes valmis ja tontin hankinta on varmistettu. Liittymisjohdon suunnittelu jatkuu • valmistautuminen EU-tietosuoja-asetuksen voimaantuloon on aloitettu • tasehallinnassa siirryttiin yhteispohjoismaiseen taseselvitykseen (NBS) toukokuussa • uudet loistehomaksut aiheuttivat 250 k€:n lisäkustannuksen ja 300 k€:n investoinnin vuoden vaihteen molemmin puolin.

3. Muut olennaiset tapahtumat tilikaudella 2017

Caruna Oy ilmoitti alueverkkohintojen nousevan noin 7 % 1.2.2018 alkaen.

Koillis-Lapin Sähkö Oy siirsi verkon rakennuksen ja kunnossapidon liiketoiminnan Ellappi Oy:öön. Liiketoimintasiirto valmisteltiin 2017 ja toteutettiin 1.1.2018. Koillis-Lapin Sähkö Oy:stä tuli Ellappi Oy:n omistaja 25 %:n osuudella.

4. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi kuntalain 115 §:n mukaisesti

Yleistä

- Energiaviraston valvontamalli pakottaa korkeaan investointitahtiin, rahoituksen varmistaminen investointeihin on yhtiön johdon tärkeimpiä tehtäviä lähitulevaisuudessa

Häviösähkön hankinta ja lainojen korot

- häviösähkön hinta on kiinnitetty vuoteen 2020 saakka
- lainan korko on kiinnitetty vuoteen 2027 saakka

Työturvallisuus

- työsuojelupäällikkö organisoii ja johtaa työsuojelutoimintaa työnantajan edustajana
- työsuojelutoimikunta kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa ja käsittelee työturvallisuuteen liittyvät asiat
- työturvallisuusriskit on kartoitettu ja niiden pohjalta on laadittu toimenpideohjelma
- käytössä on ennakoiva työhyvinvointimalli KesTo

Sähkön siirto ja jakeluverkko

- jakeluverkko on vakuutettu suurтуhojen varalta
- varallaolojärjestelmä toimii ympäri vuorokauden
- toimialueen metsäammattilaisia on koulutettu myrskytuhojen raivauksiin
- jakeluverkkoa saneerataan säänkestäväksi
- käytönvalvontajärjestelmä on kahdennettu

Ostolaskujen hyväksymiskäytäntö

- ostolaskujen hyväksymisessä käytetään aina kaksiportaista hyväksyntää
- ostolaskun hyväksyjä ei koskaan toimi laskun maksajana

Tietohallinto

- yhteistyökumppaneina käytetään ainoastaan vakiintuneita ja luotettavia toimijoita
- keskeiset sopimukset ovat skannattuna ja varmistettu

5. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä kuntalain 115 §:n mukaisesti

Mikäli Boreal Bioref Oy:n biojalostamo rakennetaan Kemijärvelle, se tulee lisäämään alueen toimeliaisuutta ja sähkön kulutusta. Biojalostamon toteutuessa se liittyy yhdessä Koillis-Lapin Sähkö Oy:n kanssa kantaverkkoon uuden rakennettavan kantaverkkoaseman kautta. Siirryttäessä kantaverkkoon yhtiön sähkönsiirtokulut pienenevät merkittävästi.

Talous (1000 €)

	TP 2016 1000 €	TA 2017 1000 €	TP 2017 1000 €	Tot %	Erotus 1000 €
Toimintatuotot	8 018	7 906	8 198	102	180
Toimintakulut	7 738	7 073	8 043	104	-305
Toimintakate/jäämä	280	833	155	55	-125
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Rah.tuotot ja kulut	-62	-21	49	185	111
Vuosikate	218	812	204	94	-14

Tase	34 880	35 190	35 424	102	544
Investoinnit	1 979	1 699	2 052	104	73
Henkilöstö lkm	33	32	32	97	-1
Henkilöstökulut	1 455	1 471	1 314	90	-141
Omavaraisuusaste	69	68	71		
Lainakanta	7 000	6 500	6 500	93	-500

TYTÄRYHTIÖ: Itä-Lapin Energia Oy

Hallitus	Antti Kerkelä, puheenjohtaja Hannu Oikarinen, varapuheenjohtaja Jouni Halonen, jäsen Tuulikki Juujärvi, jäsen Sinikka Kangas, jäsen Lea Koskela, jäsen Lauri Luttinen, jäsen Mauri Ojala, jäsen Veikko Lehikoinen, jäsen Yhtiössä ei ole hallituksen varajäseniä.

1. Tavoitteet tilikaudelle 2017

- hankkia paras mahdollinen tuotto omistajille valitulla riskitasolla
- toteuttaa yhtiön pitkän tähtäimen rahoitusratkaisut
- selvittää mahdollisuudet hankkia uusia tuotanto-osuuksia

2. Toteuma tilikaudella 2017

- pitkän tähtäimen rahoitusratkaisut on toteutettu, osakaslaina on maksettu pois uudella lainalla
- yhtiö on mukana rahoittamassa Boreal Bioref Oy:n biojalostamo

3. Muut olennaiset tapahtumat tilikaudella 2017

4. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi kuntalain 115 §:n mukaisesti

Yleistä

- uusi laina korkosuojattu vuoteen 2027 saakka
- sähköenergian alhaisen hintatason jatkuessa tuloutus omistajille tulee pysymään samantasoisena

5. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä kuntalain 115 §:n mukaisesti

Yhtiön toiminta jatkuu nykyisellään. Yhtiö pyrkii hankkimaan lisää vesivoimaa ja bioenergian tuotanto-osuuksia.

Talous (1000 €)

	TP 2016 1000 €	TA 2017 1000 €	TP 2017 1000 €	Tot %	Erotus 1000 €
Toimintatuotot	655	667	602	92	-53
Toimintakulut	622	621	557	90	-65
Toimintakate/jäämä	-7	46	45	743	52
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Rah.tuotot ja kulut	7	-46	-45	-743	-52
Vuosikate	0	0	0	100	0

Tase	6 079	10 192	10 204	168	4 125
Investoinnit	288	4 213	4 213	1 463	3 925
Henkilöstö lkm	1	1	1	100	0
Henkilöstökulut	0	0	0	0	0
Omavaraisuusaste	96	58	58		
Lainakanta	0	3 997	3 998		3 998

TYTÄRYHTIÖ: Keski-Lapin Voima Oy

Hallitus	Antti Kerkelä, puheenjohtaja Hannu Oikarinen, varapuheenjohtaja Jouni Halonen, jäsen Tuulikki Juujärvi, jäsen Sinikka Kangas, jäsen Lea Koskela, jäsen Lauri Luttinen, jäsen Mauri Ojala, jäsen Veikko Lehikoinen, jäsen Yhtiössä ei ole hallituksen varajäseniä.

1. Tavoitteet tilikaudelle 2017

- Hankkia omistajille paras mahdollinen tuotto voimalaitoksen tuotannolla
- Näskä- ja Paattinkijärvien lupaehtojen toteuttaminen
- Päätökset yhtiön tulevaisuudesta ja siihen liittyvät yritysjärjestelyt
- Tervaojan säännöstelypadon saneeraus

2. Toteuma tilikaudella 2017

- Näskä- ja Paattinkijärvien lupaehdot on toteutettu, ensi kesällä tehdään viimeistelytyöt. Tarkkailuohjelman mukaiset perustilakartoitukset on toteutettu. Lupaehtojen toteutusta varten jouduttiin ottamaan lisää vierasta pääomaa.
- Tervaojan säännöstelypato on saneerattu. Padolle on rakennettu huoltotie.
- Päätökset yhtiön tulevaisuudesta ja yritysjärjestelyistä ovat valmistelussa.
- Yhtiön liikevaihto ylitti budjetin, mutta jäi keskimääräiseksi

3. Muut olennaiset tapahtumat tilikaudella 2017

4. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi kuntalain 115 §:n mukaisesti

Yleistä

- yhtiön rahoitustilanne on heikko

Voimalaitos

- voimalaitoksen juoksupyörä on käyttöikänsä päässä, tästä johtuen käyttökeskeytyksen riski on suuri

5. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä kuntalain 115 §:n mukaisesti

- markkinahinnan kääntyessä nousuun yhtiön taloudellinen tilanne paranee
- voimalaitoksen pääkomponenttien saneeraus edellyttää ulkopuolista rahoitusta tai yritysjärjestelyjä

Talous (1000 €)

	TP 2016 1000 €	TA 2017 1000 €	TP 2017 1000 €	Tot %	Erotus 1000 €
Toimintatuotot	349	271	285	82	-64
Toimintakulut	343	290	280	82	-63
Toimintakate/jäämä	6	-19	5	83	-1
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Rah.tuotot ja kulut	-5	-5	-4	80	1
Vuosikate	1	-24	1	100	0

Tase	1 495	1 667	2 036	136	541
Investoinnit	4	291	338	83 500	334
Henkilöstö lkm	1	1	1	100	0
Henkilöstökulut	0	0	0	0	0
Omavaraisuusaste	30	26	23		
Lainakanta	759	956	956	126	197

TYTÄRYHTIÖ: Kiinteistö Oy Kemijärven Vuokratalot

Hallitus 2017–18

jäsen

Kaarina Soppela, pj
Kauko Jaakkola, vpj
Tiina Niemimuukko
Sami Niemistö
Mauno Kerkelä

henkilökoht.varajäsen

Tarja Kaisanlahti
Jani Tikkanen
Jaana Hannola
Kristiina Lautamo
Jukka Ojala

1. Tavoitteet vuonna 2017

Vuodesta 2017 alkoi ajanjakso, jonka aikana yhtiön tavoitteena on kerätä omaa pääomaa kahden talon purkamista varten.

2. Toteutuma 2017

Turvapaikanhakijoiden lähdettyä kaupungista, laski käyttöaste alle 70 %:n.

3. Muut olennaiset tapahtuma tilikaudella

Kaupunki käytti yhtiökokouksessa omistajan päätösoikeutta ja määräsi yhtiön ottamaan kaikkiin asuntoihin valokuituliittymän. Päätöksessä ei kuitenkaan huomioitu miten kustannukset katetaan. Yhtiön hallitus vastusti valokuituliittymän hankkimista suuren kustannuksen vuoksi. Kustannusvaikutus tarkoittaa n. 150 000 euron kuluja vuosittain, mikäli kaikki asunnot ovat asuttuja.

4. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi kuntalain 115 §:n mukaisesti

Yhtiön taloudellinen tilanne on edelleen huono ja tervehdyttämistoimet tulevat rasittamaan omaa pääomaa tulevina vuosina.

5. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä kuntalain 115 §:n mukaisesti

Turvapaikanhakijat lähtivät paikkakunnalta huhtikuun 2017 lopussa ja siten käyttöaste laski alle 70 %:n Yhtiön taloudellinen tilanne jatkuu lähivuosina tiukkana. Ilman uusia teollisuusinvestointeja paikkakunnalla yhtiön tuloslaskelma osoittaa tappiota tulevina vuosina tervehdyttämistoimien ja pakollisten korjausten vuoksi.

Talous (1000 €)

	TP 2016 1000 €	TA 2017 1000 €	TP 2017 1000 €	Tot %	Erotus 1000 €
Toimintatuotot	2 371	2 193	2 138	101	26
Toimintakulut	-1 998	-1 915	2 075	104	75
Toimintakate/jäämä	373	278	63		
Satunnaiset tuotot ja kulut	46	0	74		
Rah.tuotot ja kulut	-135	-138	-99	94	-9
Vuosikate	284	140	38		

Tase	12 373		12 373		
Investoinnit	524		10		
Henkilöstö lkm	-		-		
Henkilöstökulut	2		2		
Omavaraisuusaste	10		10		
Lainakanta	10 892		10 544		

TYTÄRYHTIÖ: Kiinteistö Oy Kemijärven Töveli

Hallitus 2017–18

jäsen	varajäsen
Kaarina Soppela, pj	Tarja Kaisanlahti
Kauko Jaakkola, vpj	Jani Tikkanen
Tiina Niemimuukko	Jaana Hannola
Sami Niemistö	Kristiina Lautamo
Mauno Kerkelä	Jukka Ojala

1. Tavoitteet vuodelle 2017

Tavoitteena oli käyttöasteen pitäminen lähellä 90 % ja korjausvelan lyhentäminen.

2. Toteutuma 2017

Käyttöaste pysyi koko vuoden lähellä 90 % ja korjausvelan lyhentäminen aloitettiin.

3. Muut olennaiset tapahtumat tilikaudella

Kaupunki käytti yhtiökokouksessa omistajan päätösoikeutta ja määräsi yhtiön ottamaan kaikkiin asuntoihin valokuituliittymän. Päätöksessä ei kuitenkaan huomioitu miten kustannukset katetaan. Yhtiön hallitus vastusti valokuituliittymän hankkimista suuren kustannuksen vuoksi. Kustannusvaikutus tarkoittaa n. 50 000 euron kuluja vuosittain, mikäli kaikki asunnot ovat asuttuja.

4. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi kuntalain 115 §:n mukaisesti

Mikäli yhtiö joutuu kustantamaan valokuituliittymät vuokrankorotuksilla, on edessä käyttöasteen lasku.

5. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä kuntalain 115 §:n mukaisesti

Yhtiön taloudellinen tilanne on tyydyttävä. Korjausvelkaa pystytään lyhentämään pienin askelin, jos valokuituliittymiä ei hankita tai saadaan avustus kaupungilta.

Talous (1000 €)

	TP 2016 1000 €	TA 2017 1000 €	TP 2017 1000 €	Tot %	Erotus 1000 €
Toimintatuotot	925	943	921	100	
Toimintakulut	-738	-787	-932	99	
Toimintakate/jäämä	187	156	-11		
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0		
Rah.tuotot ja kulut	-44	-44	-34	70	
Vuosikate	143	112	-45		

Tase	3 730		3 596		
Investoinnit	108		11		
Henkilöstö lkm	-		-		
Henkilöstökulut	1				
Omavaraisuusaste	17		15		
Lainakanta	3 007		2 895		

TYTÄRYHTIÖ: Kemijärven Roikka Oy

Hallitus 2017–18

jäsen	varajäsen
Kaarina Soppela, pj	Tarja Kaisanlahti
Kauko Jaakkola	Jani Tikkanen
Tiina Niemimuukko	Jaana Hannola
Sami Niemistö	Kristiina Lautamo
Mauno Kerkelä	Jukka Ojala

1. Tavoitteet vuonna 2017

Hoidettavien vuokrataloyhtiöiden tervehdyttäminen ja Kemijärven Roikka Oy:n toiminnan sopeuttaminen vähenevään vuokra-asuntokantaan.

2. Toteutuma 2017

Yhtiön toimintaa tehostettiin ja henkilökunnan määrää pienennettiin. Vuokrataloyhtiöiden talouden tervehdyttämistä jatkettiin.

3. Muut olennaiset tapahtumat tilikaudella

Ei muita olennaisia tapahtumia.

4. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi kuntalain 115 §:n mukaisesti

5. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä kuntalain 115 §:n mukaisesti

Yhtiön taloudellinen tilanne on tyydyttävä.

Talous (1000 €)

	TP 2016 1000 €	TA 2017 1000 €	TP 2017 1000 €	Tot %	Erotus 1000 €
Toimintatuotot	894	894	840	100	
Toimintakulut	-308	-321	-297	96	
Toimintakate/jäämä	586	570	543	103	
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0		
Rah.tuotot ja kulut	0	0	0		
Vuosikate	586	570	543		

Tase	294		329		
Investoinnit	15		4		
Henkilöstö lkm	10		9		
Henkilöstökulut	549		551		
Omavaraisuusaste	39		33		
Lainakanta	0		0		

TYTÄRYHTIÖ: Kiinteistö Oy Kemijärven Kaarlonkeskus

Hallitus 2017–18

jäsen
Markku Taavo
Marita Kumpula
Kaarina Soppela

varajäsen
Arto Junntila
Kauko Jaakkola

1. Tavoitteet vuonna 2017

2. Toteutuma 2017

3. Muut olennaiset tapahtumat tilikaudella

4. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi kuntalain 115 §:n mukaisesti

Ei merkittäviä riskejä.

5. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä kuntalain 115 §:n mukaisesti

Yhtiön talous on vakaalla pohjalla.

Talous (1000 €)

	TP 2016 1000 €	TA 2017 1000 €	TP 2017 1000 €	Tot %	Erotus 1000 €
Toimintatuotot	84	91	90	99	1
Toimintakulut	-85	91	89	98	2
Toimintakate/jäämä	-1	0	1		0
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Rah.tuotot ja kulut					
Vuosikate	-1	0	1		

Tase	1 492		1 491		
Investoinnit	-		-		
Henkilöstö lkm	-		-		
Henkilöstökulut	-		-		
Omavaraisuusaste					
Lainakanta	-		-		

TYTÄRYHTIÖ: Kemijärven lämpö ja vesi Oy

Hallitus	Jäsen	Varajäsen (ei henkilökohtainen)
	Aarno Alaluusua pj	Eino Meriläinen
	Olli Salo vpj	Kristiina Lautamo
	Raili Kerkelä	Timo Kyyhkynen
	Kyösti Sipovaara	
	Anneli Meriläinen	

1. Tavoitteet tilikaudelle 2017

Lämpöosasto:

Käytetään voimalaitosta ja muita lämpökeskuksia mahdollisimman taloudellisesti ja tehokkaasti, näin varmistetaan asiakkaille edullinen kaukolämmön hinta.

Pyhällä ja Suomulla laajennetaan kaukolämpöverkostoa kysynnän mukaan.

Vaihdetaan vanhoja kaukolämpömittareita uusiin kaukoluettaviin mittareihin.

Vesiosasto:

Palvelun hinta on vesi- ja viemärlaitosten taksavertailussa maan keskimääräistä tasoa.

Vesijohtoverkoston saneerausta jatketaan saneerausohjelman mukaisesti.

Haja-asutusalueen viemärintiä jatketaan ohjelman mukaisesti.

2. Toteuma tilikaudella 2017

Tavoitteissa onnistuttiin hyvin.

Lämpöosastolla uuden vastaanottoaseman rakentaminen alkoi toukokuussa ja se valmistuu keväällä 2018.

Vesiosastolla rakennettiin uutta vesi- ja viemärijohtoa Tohmon ja Peltojärven alueilla. Nyt kaikki valtuuston aikanaan määrittelemät alueet on saatettu vesi- ja viemärijohdon piiriin.

3. Muut olennaiset tapahtumat tilikaudella 2017

Vuoden 2016 alussa tapahtunut Kemijärven kaupungin vesi- ja viemärlaitoksen liittäminen yhtiöön on onnistunut hyvin ja kaikki olennaiset tavoitteet saavutettiin niin toiminnallisesti kuin taloudellisestikin.

4. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi kuntalain 115 §:n mukaisesti

Sisäinen valvonta muodostuu sisäisestä seurannasta, jota suorittaa hallitus seurantaraporttien ja toimitusjohtajan suullisten raporttien avulla. Sisäinen tarkkailu on yhtiössä jatkuvaa toimintaa, jolla varmistetaan tehtävien asianmukainen hoitaminen. Se on yleistä rationaalista toimintaa suunnittelun, päätöksenteon, toimeenpanon ja valvonnan muodostamassa toimintaketjussa. Kokonaisvaltainen riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Siihen kuuluu riskien tunnistaminen. Suureen riskiluokkaan yhtiön toiminnassa kuuluu lämmön ja veden tuottamisen ja toimittamisen varmuus, nämä otetaan huomioon toiminnan suunnittelussa ja tavoitteiden asettamisessa. Riskienhallinnan avulla kyetään myös löytämään uusia toimintamahdollisuuksia.

5. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä kuntalain 115 §:n mukaisesti

Yhdistymisen jälkeinen toiminta on nyt saatu vakiinnutettua ja tarvetta suuriin muutoksiin niin toiminnallisesti, kuin taloudellisestikaan ei ole.

Talous (1000 €)

	TP 2016 1000 €	TA 2017 1000 €	TP 2017 1000 €	Tot %	Erotus 1000 €
Toimintatuotot	7 456	7 297	7 446	101,4	149
Toimintakulut	5 767	5 964	5 398	90,5	-566
Toimintakate/jäämä	1 689	1 333	2 048	153,7	-715
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Rah.tuotot ja kulut	908	883	821	93,0	-62
Vuosikate	781	450	1 227	272,7	-777

Tase	31 559		31 392	99,5	-167
Investoinnit	513	2720	1 755	64,5	-965
Henkilöstö lkm	14	14	13	92,9	-1
Henkilöstökulut	950	800	852	106,5	52
Omavaraisuusaste	5,14		6,34	123,3	1,2
Lainakanta	21 715		20 744	95,5	-971

TYTÄRYHTIÖ: Kemijärven Kehitys Oy

Hallitus	Varsinainen: Pentti Koskenranta PJ Jukka Kortelainen VPJ Mari Tervola Tiina Niemimuukko Tauno Mulari	Vara: Teemu Kostamovaara Riitta Savukoski Mia Lappalainen Juhana Kelloniemi Kari Korpela

1. Tavoitteet tilikaudelle 2017

Kehitysyhtiön roolia tulevaisuudessa on käsitelty kaupungin hallituksessa sekä valtuustossa. Valtuuston päätöksen mukaisesti kehitysyhtiön elinkeinopalvelut on siirretty osaksi kaupungin elinkeinotoimintaa. Muutoksen valmistelu on käynnistetty ja se on saatu kaikilta osin tehtyä kesään 2017 mennessä. Vuoden 2017 budjetoin laadinta oli näissä olosuhteissa erittäin haastavaa. Kehitysyhtiö toimii tällä hetkellä Elinkeinopalveluiden työkaluna, jonka kautta toteutetaan hankkeet jotka eivät syystä tai toisesta onnistu kaupungin kautta.

Tällä hetkellä meneillään on Hotellihanke (markkinointimateriaalit), kalahallihanke sekä luonnonvaratuottajien hautomotilan varustaminen.

2. Toteuma tilikaudella 2017

Toteutetut toimenpiteet: Kalahallille kylmäkontti-investointi, Luonnontuotetilan varustelu, Puuhotellihankkeen suunnittelun toteuttaminen sekä Boreal Bioref valmisteluhankkeen jatkaminen osana yhtiötä. Valmisteltu myös aineistoa Kehitysyhtiön kehittämiseksi tulevaisuudessa.

3. Muut olennaiset tapahtumat tilikaudella 2017

Ei olennaisia muita tapahtumia

4. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi kuntalain 115 §:n mukaisesti

Yhtiössä toteutetaan sisäistä valvontaa seurannan avulla. Tehtävää suorittaa hallitus Toimitusjohtajan antamien tilannekatsausten kautta. Sisäinen tarkkailu on yhtiössä jatkuvaa toimintaa, jolla varmistetaan koko toiminnan ja henkilöstön osalta asianmukainen toiminta.

Yhtiöllä on edelleen toimiva hallitus, joka seuraa yhtiön toimintaa.

5. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä kuntalain 115 §:n mukaisesti

Kehitysyhtiön tulevaisuutta pohditaan ja siitä päätetään omistajan toimesta kevään / kesän 2018 aikana.

Talous (1000 €)

	TP 2016 1000 €	TA 2017 1000 €	TP 2017 1000 €	Tot %	Erotus 1000 €
Toimintatuotot	352	0	10		10
Toimintakulut	-353	-50	-80	160	-30
Toimintakate/jäämä	-1	-50	-69	138	-19
Satunnaiset tuotot ja kulut	-217				
Rah.tuotot ja kulut	7	-1	-1		0
Vuosikate	-211	-11	-70		-59

Tase	768	618	618		
Investoinnit	3	0	91		
Henkilöstö lkm	3	0,2	0,2		
Henkilöstökulut	160	12	12		
Omavaraisuusaste					
Lainakanta	25	12	12		

TYTÄRYHTIÖ: Elwira Oy

Hallitus	Teemu Kostamovaara Pirjo Ilmonen Matti Jokiniemi Sami Niemistö Riitta Vanhala

1. Tavoitteet vuonna 2017

Murskaimen terien vaihto ja ympäristöluvan uusiminen

2. Toteutuma 2017

Paula Tarkka teki määräaikaistarkastuksen 10.2.2017. Luvan muuttamisen arviointi tehdään määräaikaistarkastuksen yhteydessä. Tällä hetkellä luvan muuttamiseen ei aihetta, toiminta tarkistetaan 3-5- vuoden välein.

Murskaimen terien vaihto toteutettiin helmikuussa 2018

3. Muut olennaiset tapahtumat tilikaudella

Metallien suotuista hinnannousu paransi tulosta. Tämän johdosta kylmälaitteiden käsittelyn hinnat vastaavasti tipahti marraskuusta lähtien.

4. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi kuntalain 115 §:n mukaisesti

Ympäristösertifikaatti ja pelastussuunnitelmat

-Säännölliset hallituksen kokoukset ja hyvä kanssakäyminen hallituksen puheenjohtajan kanssa.

5. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä kuntalain 115 §:n mukaisesti

Kylmälaitteiden määrä tipahtaa jonkin verran, koska osa kylmälaitteista, jotka ei sisällä freonia menee automurskaimille.

Talous (1000 €)

	TP 2016 1000 €	TA 2017 1000 €	TP 2017 1000 €	Tot %	Erotus 1000 €
Toimintatuotot	825	800	869		
Toimintakulut	736	704	707		
Toimintakate/jäämä	89	82	162		
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0			
Rah.tuotot ja kulut	0	0			
Vuosikate	89	82	162		
Tase	929	955	1 072		
Investoinnit	0				
Henkilöstö lkm	9	9	9		
Henkilöstökulut	362		338		
Omavaraisuusaste	85	85	84		
Lainakanta	88	88	88		

TYTÄRYHTIÖ: Kemijärven Jäähalli Oy

Hallitus	Kyösti Sipovaara, puheenjohtaja Anu Kiviniemi, jäsen Kristiina Lautamo, jäsen Kauko Kuittinen, jäsen Jukka Kortelainen, jäsen Airi Peltoniemi, jäsen Erkki Hietanen, jäsen

1. Tavoitteet tilikaudelle 2017

Kohtuuhintaisen jääajan tarjoaminen kemijärveläisten jääurheiluseurojen toimintaedellytysten turvaamiseksi.

2. Toteuma tilikaudella 2017

Kemijärveläiset jääurheiluseurat Kemijärven Kiekko ry, Kemijärven Harrastekiekko ry ja Curling Club Northern Lights ry toteuttivat harjoitus- ja kilpailutoimintansa suunnitelmiensa mukaisesti.

3. Muut olennaiset tapahtumat tilikaudella 2017

4. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi kuntalain 115 §:n mukaisesti

Kemijärven Jäähalli Oy:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 24.6.2015 Jäähalli Oy:n sisäisen valvonnan/riskienhallinta asiakirjan, missä määritellään mm. vuosittaisia toimenpiteitä rakennukseen, irtaimistoon ja talouteen liittyen.

5. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä kuntalain 115 §:n mukaisesti

Jäähalliin valaistus tarkoitus uusia vuonna 2018. Valaistuksen rahoitus suunniteltu toteutettavaksi kaupungin ylimääräisellä 25 000 € avustuksella, joka korvataan avustuksen pienentämisellä 5000€/vuosi viiden (5) vuoden aikana. Yhtiön käyttötalouden rahoitus toteutetaan nykymuotoisena eikä yhtiö käytä toimintaansa velkarahoitusta. Huollot, uusimiset ja korjaukset tulevat lisääntymään laitteiston vanhenemisen vuoksi.

Talous (1000 €)

	TP 2016 1000 €	TA 2017 1000 €	TP 2017 1000 €	Tot %	Erotus 1000 €
Toimintatuotot	152	161	158		
Toimintakulut	156	161	148		
Toimintakate/jäämä	-4		10		
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Rah.tuotot ja kulut					
Vuosikate	-4		10		
Tase	35	34	34		
Investoinnit					
Henkilöstö lkm	1	1	1		
Henkilöstökulut	30	34	34		
Omavaraisuusaste					
Lainakanta	0	0	0		

3.7.4. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kemijärvi -konsernin tuleva kehitys talouden näkökulmasta on tytäryhteisöjen hyvän tuloksen ansiosta positiivinen. Vuoden 2017 tulos 394 958 euroa osoittaa toiminnan olevan toimintaympäristöön ja markkinatilanteeseen nähden epätasapainossa. Tulosta painaa erityisesti kaupungin käyttötalousmenojen epäsuhtainen kehitys.

Haasteita tulevina vuosina ovat konsernissa mm. energiayhtiöille toimitusvarmuuden kautta tulevat mahdolliset investointitarpeet sekä vuokratulojen talouden tasapainottaminen.

Toimintaympäristöön nähden vahvimmalla pohjalla ovat Elwira Oy ja Kemijärven lämpö ja vesi Oy, joiden toimintavarmuus ja tuotto-odotukset vahvistavat konsernin taloutta.

Konsernin lainoitukseen ja kassavirtaan tulee jatkossa kiinnittää huomiota, sillä konsernitasolla lainojen korkokulut ovat korkeat ollen v. 2017 yhteensä 1 117 520 euroa, kun taas kaupungin korkokulut olivat 281 427 euroa, vaikka kaupungin lainapääoma on konsernilainoista 48,1 % (korkokulut 25,2 %).

Samoin omistajaohjaukseen ja tavoitteiden asettamiseen tytäryhteisöille tulee jatkossa paneutua aiempaa vahvemmin.

Konsernin tulevaan kehitykseen vaikuttaa oleellisesti vuoden 2018 aikana odotettavissa

oleva biojalostamopäätös. Päätöksen vaikutukset ovat Kemijärven ja Itä-Lapin talousalueen osalta erittäin merkittävät.

Maakunta- ja sote-uudistus tuovat mukanaan merkittäviä muutoksia niin kaupungin kuin kaupunkikonsernin näkökulmasta.

Tytäryhteisöistä nk. pakkokuntayhtymien toiminta lakkaa ja toiminnot siirtyvät sekä rahoituksellisesti että toiminnallisesti maakunnan hoidettaviksi ja tältä osin omaisuudensiirtojärjestelyt toteutetaan lainsäädännön mukaisina.

Maakunta- ja sote-uudistus muuttavat kuntien rahoitus pohjaa verotulo- ja valtionosuusjärjestelmän muutoksina. Kemijärven osalta laskelmat osoittavat tässä vaiheessa muutoksen olevan vaikutuksiltaan hieman positiivisen, mutta jatkossakin haasteet käyttötalousmenojen ja tulojen suhteen ovat olemassa jäljelle jäävän palvelutuotannon ja sen rahoituksen suhteen.

Kemijärvellä on takausvastuita ja palvelusopimuksia, joiden käsittely siirtovaiheessa vaikuttaa omaisuuteen ja omavaraisuuteen myös konsernin näkökulmasta.

Lakiluonnokset ovat kuitenkin vielä eduskuntakäsittelyssä, joten lopullisia tietoja omaisuuden siirron vaikutuksista ei vielä ole. Tarkat laskelmat tehdään lakien tultua voimaan.

3.7.5. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2017	2016
TOIMINTATUOTOT	50 571	50 693
TOIMINTAKULUT	-101 010	-100 658
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-50 440	-49 965
Verotulot	29 153	29 105
Valtionosuudet	29 068	30 442
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	101	89
Muut rahoitustuotot	1 610	1 700
Korkokulut	-1 118	-1 222
Muut rahoituskulut	-428	-539
Rahoitustuotot ja -kulut	166	27
VUOSIKATE	7 948	9 610
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 922	-6 874
Arvonalentumiset		
Poistot ja arvonalentumiset	-6 922	-6 874
Satunnaiset erät	9	51
TILIKAUDEN TULOS	1 035	2 788
Tilinpäätössiirrot	61	-350
Vähemmistöosuudet	-397	68
Laskennalliset verot	-416	-388
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	283	2 118
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	50,1	50,4
Vuosikate/Poistot, %	114,8	139,8
Vuosikate, euroa / asukas	1 055	1 255
Asukasmäärä	7 536	7 657
Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista 100*Toimintatuotot/Toimintakulut		
Vuosikate prosenttia poistoista 100*Vuosikate/(Suunnitelman mukaiset poistot + Arvonalentumiset)		

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2017	2016
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	1 432	1 352
Muut pitkävaikutteiset menot	580	690
Ennakkomaksut	19	8
Aineettomat hyödykkeet	2 032	2 051
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	8 862	8 633
Rakennukset	58 067	57 467
Kiinteät rakenteet ja laitteet	46 684	45 446
Koneet ja kalusto	12 666	13 370
Muut aineelliset hyödykkeet	431	424
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 768	2 920
Aineelliset hyödykkeet	129 478	128 259
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	568	568
Muut osakkeet ja osuudet	11 375	7 250
Muut lainasaamiset	740	768
Muut saamiset	-230	2 186
Sijoitukset	12 453	10 772
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	876	649
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	855	707
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	559	274
Lyhytaikaiset saamiset	10 569	9 659
Saamiset	11 127	9 933
Rahoitusarvopaperit	1 386	1 438
Rahat ja pankkisaamiset	9 800	9 745
VASTAAVAA	168 006	163 554

VASTATTAVAA	2017	2016
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	39 460	39 460
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma	34	34
Muut omat rahastot	2 223	2 605
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	6 960	3 636
Tilikauden yli-/alijäämä	283	2 118
OMA PÄÄOMA	48 960	47 854
VÄHEMMISTÖOSUDET	7 366	7 831
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset		
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	25	26
Muut pakolliset varaukset	1 302	1 316
PAKOLLISET VARAUKSET	1 327	1 343
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 203	836
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	57 803	57 326
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	18 483	20 895
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	13 859	9 902
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	19 005	17 568
VIERAS PÄÄOMA	109 150	105 691
VASTATTAVAA	168 006	163 554
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste	29	36
Suhteellinen velkaantuneisuus %	99,7	69,4
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	7 243	5 753
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	961	751
Konsernin lainat, €/asukas	9 509	8 780
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	71 662	67 228
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	740	768
Kunnan asukasmäärä	7 536	7 657

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

Toiminnan rahavirta	2017	2016
Vuosikate	7 948	9 610
Satunnaiset erät	9	51
Tulorahoituksen korjauserät	40	-3 412
Toiminnan rahavirta	7 996	6 250
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-12 082	-11 135
Rahoitusosuudet investointimenoihin	190	5 112
Pys.vastaavien hyöd. luovutustulot	-204	13 401
Investointien rahavirta	-12 096	7 378
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 099	13 628
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-925	-12 099
Antolainasaamisten vähennykset	572	1 432
Antolainauksen muutokset	-353	-10 667
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	7 698	8 467
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 425	-7 325
Lyhytaikaisten lainojen muutos	4 138	-2 499
Lainakannan muutokset	4 411	-1 358
Oman pääoman muutokset	21	371
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut	141	-20
Vaihto-omaisuuden muutos	-148	347
Saamisten muutos	-169	-493
Korottomien velkojen muutos	186	-2 308
Muut maksuvalmiuden muutokset	10	-2 474
Rahoituksen rahavirta	4 089	-14 128
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	11 186	11 183
Rahavarat 1.1.	11 197	11 683
Rahavarojen muutos	-11	-500

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirta vuosina 2012-2016	2013	2014	2015	2016	2017
	-256	867	-1 175	13 628	-4 099

	2017	2016
Investointien tulo-rahoitus, %	66,8	159,6
Lainanhoitokate	1,04	0,95
Kassan riittävyys	10,1	30,7
Asukasmäärä	7 536	7 657

Investointien tulo-rahoitus, %
 100*Vuosikate/Investointien omahankintameno

Lainanhoitokate
 (Vuosikate+korkokulut)/(korkokulut+Lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys (pv)
 365 * Rahavarat 31.12./Kassasta maksut tilikaudella

3.8. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

3.8.1. Asiaa koskeva sääntely

Kunnanhallituksen on kuntalain 115 §:n mukaan tehtävä toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä esitys tuloksen käsittelystä sekä talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä.

3.8.2. Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tulos ennen varauksia ja rahastosiirtoja on -1 858 245 euroa. Rahastojen lisäys on 14 520 euroa. Alijäämäksi muodostuu näiden siirtojen jälkeen yhteensä -1 843 725 euroa, jonka kaupunginhallitus esittää siirrettäväksi omaan pääomaan yli- tai alijäämän tilille.

3.8.3. Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Edellisvuoden taseessa oli alijäämäsiirron jälkeen alijäämää -1 034 201 euroa

Kuntalain 110 §:n 3 momentin mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidystä toimenpiteistä, koilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Kaupungin alijäämäkehitys on jatkunut viisi vuotta peräkkäin, joten talouden tasapainottamiseksi suunnitellut toimenpiteet eivät ole olleet riittävän laajoja ja vaikutuksiltaan kohdentuneet ao. vuosille.

Kaupunginhallituksen toimenpiteet kertyneiden alijäämien kattamiseksi

Kaupunginhallitus on käsitellyt talouden kehitystä kuukausittain käyttötalouden toteutumaraorttien kautta. Palvelualueiden toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi ovat olleet riittämättömät ja vuonna 2017

maksettu henkilökohtaisten lisien vajeiden korjaus lisäsi kaupungin toimintamenoja vuositason lähes kahdella miljoonalla eurolla ja vaikutus ulottuu myös tuleville vuosille. Kaupungin henkilöstön henkilökohtaiset lisät ovat verrokkikuntiin nähden korkeat johtuen kaupungin aikaisemman henkilökohtaisten lisien arviointijärjestelmästä.

Kaupunginhallitus on käynnistänyt talouden tasapainottamiseksi valtuustokaudella seuraavat selvitykset (KH 16.10.2017 § 366):

1. Selvitys kaupungin kiinteistöomaisuudesta ja laskelmat konsernin kiinteistöjen vuokraustoiminnan ja tiloihin liittyen tukipalvelujen yhtiöittämisestä.
2. Selvitys ja laskelmat varhaiskasvatuksen, perusopetus- ja lukiokoulutuksen sekä vapaa-ajan palvelujen palveluverkosta laskelmineen eri toteutusvaihtoehdoista.
3. Selvitys ja laskelmat perusterveydenhuollon yhtiöittämisestä tai muista mahdollisista ratkaisuista osana valmistautumista sote- ja maakunta-uudistukseen. Selvityksessä laskelmat ulkoistamisen vaikutuksista kaupungin taseeseen ja tulokseen, Tässä yhteydessä myös valtuustoaloitteena tullut esitys selvitetään osana kokonaisuutta.
4. Selvitys ja ratkaisuvaihtoehdot työllisyydenhoidon ja elinkeinopalvelujen toteuttamiseksi vuoden 2019 alusta.
5. Selvitys sote- ja maakuntauudistuksen jälkeisestä kaupungin ja konsernin velanhoitokyvystä.

Omaisuuksien myynti

Kaupungin kiinteistö- ja maaomaisuuden myyntiä on valmisteltu useissa yhteyksissä ja myyntiä aktivoidaan lähivuosina tuntuvasti. Vuonna 2017 allekirjoitettiin kauppakirja Puistolalan hoivakodin kiinteistön myynnistä Attendo Oy:lle. Kaupasta saadut ennakot on kirjattu tilinpäätökseen (taseessa) ja loppuosa kirjataan v. 2018 tilinpäätökseen.

Talouden tasapainottamisohjelma

Valtuusto hyväksyi 21.9.2015 talouden tasapainottamisohjelman vuosille 2015-2019.

Tulostavoitteet tytäryhtiöille

Kaupungin omistajapoliittinen ohjelma laaditaan vuoden 2018 ja siinä määritellään tytäryhtiöille asetettavat tavoitteet, joita

tarkennetaan talousarviokäsittelyn yhteydessä.

4. Toteutusvertailu

4.1. Tavoitteiden toteutuminen

Kaupunkitasoisina tavoitteina olivat kaupungin talouden tasapainottaminen ja varautuminen maakunta- ja sote-uudistukseen.

Palvelualueitasoiset tavoitteet johdettiin kaupunkitasoisista tavoitteista ja vastasivat

4.2. Käyttötalouden toteutuminen

Käyttötalouden toteutumisessa esitellään valtuuston hyväksymän talousarviorakenteen mukaisesti palvelualueiden, vastuualueiden ja

käytännön tasolla kaupunkitasoisten tavoitteiden toteutumiseen mm. toimintojen uudelleen järjestelyt palvelutoiminnassa. Hyvinvointipalveluissa toimintoja on keskitetty sairaala Lapponian tiloihin.

Talouden tasapainottamiseen ja tulojen hankintaan tulee kiinnittää lähivuosina erityistä huomiota ennen maakunta- ja sote-uudistuksen toteutumista.

palveluyksiköiden käyttötalouden toteutuma ja toiminnan painopisteiden toteutuminen vuonna 2017 vertailutietoineen.

PALVELUALUE: HALLINTO- JA TUKIPALVELUT

1. Toiminta-ajatus

Palvelualueen tehtävänä on tuottaa koko kaupungin hallinto- ja tukipalvelut, johtaa ja valvoa kaupungin hallintoa, huolehtia kaupungin kehittämisedellytyksiin liittyvistä asioista, edunvalvonnasta, Itä-Lapin maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen toiminnasta ja elinkeinopalveluista. Elinkeinopalveluja ja edunvalvontaa johtaa kaupunginjohtaja. Palvelualueen toimintaa ja

toiminnan kehittämistä johtaa hallintosäännön mukaisesti palvelualuejohtaja.

Palvelualueen tehtävänä on lisäksi vastata koko kaupunkioorganisaation ja konsernin talouden ja toimintojen yhteensovittamisesta, kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen päätöksenteon tuesta, päätösten toimeenpanosta ja viestinnästä.

2. Toimintaympäristö ja sen muutokset

Sote- ja maakuntauudistukseen valmistautumisen myötä Kemijärven kaupungin tulee määritellä uuden kaupungin rooli. Hallinto- ja tukipalvelujen roolina on mahdollistaa kuntalaisten osallistuminen kaupungin palvelujen uudistamiseen, sillä kuntalaisille on jo kuntalain mukaankin taattava mahdollisuus mielipiteidensä ja kannanottojensa ilmaisemiseen ennen päätöksentekoa. Kemijärven aktiiviset kylät ja kyläläiset ovat kaupungin voimavara, josta pidetään huolta. Leader-toiminta tukee kylien kehittämistä ja kylissä järjestettäviä palveluja.

Elinkeinoelämän positiivinen kehitys näkyy monella tapaa yksityisellä palvelusektorilla ja sitä kautta myös kaupungin verotulokertymässä. Kaupungin roolina on tukea aktiivisilla maankäytön ratkaisulla ja yritysneuvontapalveluilla yritysten sijoittumista Kemijärvelle ja liiketoiminnan edellytyksiä yritysten eri elinkaartilanteissa. Positiivista kehitystä tukee brändin mukaisen kaupunkikuvan vahvistaminen.

Valtuuston kesäkuussa 2016 päättämä organisaatorakenteen pohjalta toimintaprosessien ja palvelujen kehittäminen jatkuu. Hallinto- ja tukipalveluiden toiminta vakiinnutetaan vuoden 2017 aikana lisäämällä asiakasymmärrystä. Onnistuneen johtamisen

edellytyksenä on oikea asennekulttuuri, mikä näkyy osaltaan motivoituneena tekemisenä ja yhteisiin tavoitteisiin sitoutumisena.

Toteutuma 31.12.:

Sote- ja maakuntauudistuksen valtakunnalliset linjaukset hakivat edelleen muotoaan vuoden 2017 aikana ja siten uuden kaupungin roolikaan ei ole vielä kokonaan täsmentynyt. Työtä kuitenkin tehtiin uuden kaupungin roolin muodostamiseksi osallistumalla aktiivisesti Lapin maakunnan uudistustyöhön. Brändin mukaista kaupunkikuvaa vahvistettiin uudistamalla kaupungin visuaalinen ilme ja viestintämateriaali. Kaupunkistrategia päivitettiin uuden brändin mukaiseksi ja brändi-ilme näkyi mm. Suomi 100 – juhluvuoden tapahtumissa sekä kesäkuussa järjestetyssä Kemijärven Onnen päivä tapahtumassa. Kaupunkilaisia on osallistettu keskustelutilaisuuksissa, tapahtumien sekä erilaisten kyselyiden kautta. Yhteistyötä kylien kanssa on toteutettu aktiivisesti kylätapahtumilla ja hankkeilla. Palveluasenteen ja toimintaprosessien kehittäminen vaatii jatkuvaa työtä ja työ tulee jatkumaan sote-maakuntauudistuksen rinnalla.

3. Toiminnan painopistealueet 2017 ja niiden toteutuminen

Kemijärvi – konsernin toiminnan kehittäminen uudistetun organisaatorakenteen mukaiseksi

ja asennekulttuurin kehittäminen vahvistamaan yhteistyön tavoitteita ja asiakasnäkökulmaa.

Hallinto- ja tukipalvelujen palveluprosessien kehittäminen ja toimintojen digitalisoiminen. Konsernijohtamisen järkeväyttäminen ja palvelutoiminnan läpinäkyvyys. Brändin mukaisen kaupunkikuvan vahvistaminen.

Toteutuma 31.12.:

Toiminnan kehittäminen jatkuu uudistetun organisaatorakenteen mukaiseksi ja yhteistyön tavat ja käytännöt hakevat edelleen muotoaan. Syksyn 2017 aikana ohjelmistoja päivitettiin ja otettiin käyttöön uusia versioita myötä (mm. taloushallinnon ProEconomica Premium ja asianhallintaohjelmisto Dynasty).

Luottamushenkilöiden päätelaitteiden käyttöönotto ja koulutukset toteutuivat elokuun aikana, jonka jälkeen kokouskutsut ja aineistot lähetettiin sähköpostitse. Suomi.fi-palvelutietovarantoon palvelukuvaukset laadittiin kevään ja alkukesän aikana. Kansallinen Suomi.fi –palvelu julkaistiin heinäkuun puolivälissä. Yhteistyö Laplt:n kanssa on ollut tiivistä KaPa-projektin puitteissa ja muutoinkin tietohallinnon kehittämisessä. Brändin mukainen kaupunkikuva näkyy päivitetystä kaupunkistrategiassa ja siten myös toteutuvissa toimenpiteissä. Visuaalisesti bändikuvaa vahvistetaan yhtenäisellä viestintämateriaalilla ja uudistetuilla kaupungin internet sivuilla.

4. Talous	TP 2016	LTA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintamenot	-6 839 640	-6 795 230	-6 361 168	-6 475 060	-6 135 760	-5 985 760
Toimintatulot	561 722	608 930	658 754	460 500	460 500	460 500
Toimintakate	-6 277 918	-6 186 300	-5 702 414	-6 014 560	-5 675 260	-5 525 260

Luvut sisältävät elinkeinopalvelut yksikön määrärahat

5. Tunnusluvut	TP 2016	LTA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakin.virat ja toimet 31.12.	44	40	45	45	45	45
Henkilöstömenot €	-2 164 526	-2 287 560	-2 494 445	-2 333 500	-2 333 500	-2 333 500
Muutos %	-2,8	5,7	9,0	-6,5	0	0
Palvelujen ostot €	-3 822 277	-3 313 870	-2 952 469	-3 280 000	-3 200 000	-3 200 000
Muutos %	26,5	-13,3	-10,9	11,1	2,4	0
Toimintakate €/asukas	-820	-700	-757	-797	-757	-737
Asukasluku	7 657	7 600	7536	7 550	7 500	7 500

Sis. matkailupalvelut vuodesta 2017 alkaen

6. Määrärahat

	TA 2017	TA 2017 muutos	TP 2017	Poikkeama	Poikkeama
	€	€	€	€	%
Hallinto- ja tukipalvelut					
MENOT	-6 565 050	-6 795 230	-6 361 168	-434 062	-6,4
TULOT	440 750	608 930	658 754	-49 824	-8,2
NETTOMENO/TOIMINTAKATE	-6 124 300	-6 186 300	-5 702 414	-483 886	-7,8

Poikkeama = TA muutosten jälkeen – TP

7. Palvelualueen käyttösuunnitelman toteutuminen

	TA 2017	TA 2017 muutokset	TA 2017 muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama	Poikkeama %
PALVELUALUE	€	€	€	€	€	%
Hallinto- ja tukipalvelut						
Myyntituotot	349 200	0	349 200	416 335	-67 135	-19,2
Maksutuotot	50	0	50	55	-5	-9,1
Tuet ja avustukset	80 000	168 180	248 180	222 538	25 642	10,3
Muut toimintatuotot	11 500	0	11 500	19 826	-8 326	-72,4
TOIMINTATUOTOT	440 750	168 180	608 930	658 754	-49 824	-8,2
Palkat ja palkkiot	-1 781 290	-17 820	-1 799 110	-1 975 109	175 999	9,8
Henkilösivukulut	-485 300	-3 150	-488 450	-519 336	30 886	6,3
Henkilöstökulut	-2 266 590	-20 970	-2 287 560	-2 494 445	206 885	9,0
Asiakaspalvelujen ostot	-589 880	0	-589 880	-402 933	-186 947	-31,7
Muiden palvelujen ostot	-2 641 630	-82 360	-2 723 990	-2 549 535	-174 455	-6,4
Palvelujen ostot	-3 231 510	-82 360	-3 313 870	-2 952 469	-361 401	-10,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-40 080	-61 700	-101 780	-95 879	-5 901	-5,8
Avustukset	-424 100	-62 000	-486 100	-253 564	-232 536	-47,8
Muut toimintakulut	-602 770	-3 150	-605 920	-564 811	-41 109	-6,8
TOIMINTAKULUT	-6 565 050	-230 180	-6 795 230	-6 361 168	-434 062	-6,4
TOIMINTAKATE	-6 124 300	-62 000	-6 186 300	-5 702 414	-483 886	-7,8

Poikkeama = TA muutosten jälkeen – TP

Yllä olevaan taulukkoon on v. 2017 käyttösuunnitelman muutoksina lisätty hankkeiden määrärahat sekä kaupunginvaltuuston päättämät lisämäärärahat yhteensä 62 000 euroa talousarviomuutoksina.

8. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta v. 2017

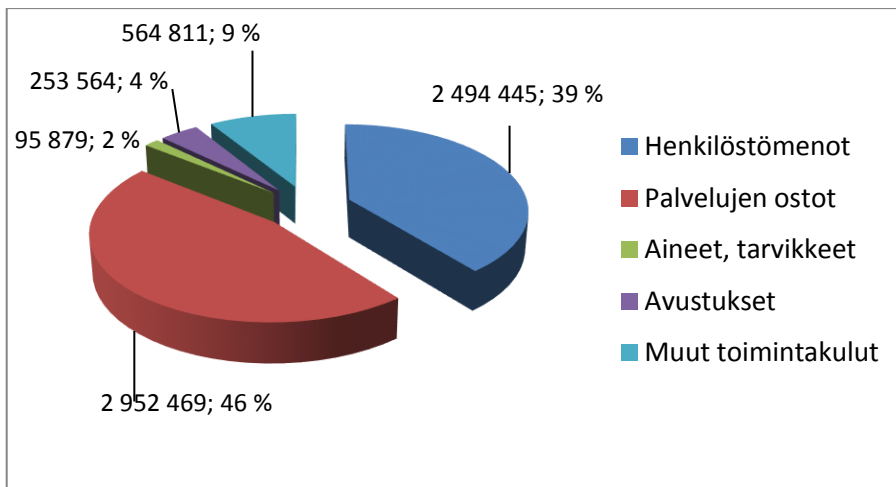
Hallinto- ja tukipalvelujen tehtävänä on valvoa palvelualueiden hallinnon toimivuutta ja hallintosäännön noudattamista. Päätösten laillisuus ja päätösten toimeenpanon sujuvuus. Kuntalain muutos vaikuttaa antolainauksiin siten, että kunnat eivät voi enää uuden kuntalain mukaan myöntää antolainoja tai takauksia kunnan ulkopuolisille toimijoille ja vain rajoitetusti omille tytäryhteisöilleenkään. Jo annettujen takausten ja antolainojen vastuiden seuranta. Vuoden 2017 aikana toteutetaan osavuosisikastausten yhteydessä arviointi palvelualueiden toiminnasta ja riskienhallinnasta. Palvelualuejohtajat vastaavat osaltaan tästä arvioinnista ja

arvioinnit käsitellään kaupungin johtoryhmässä ja kaupunginhallituksessa.

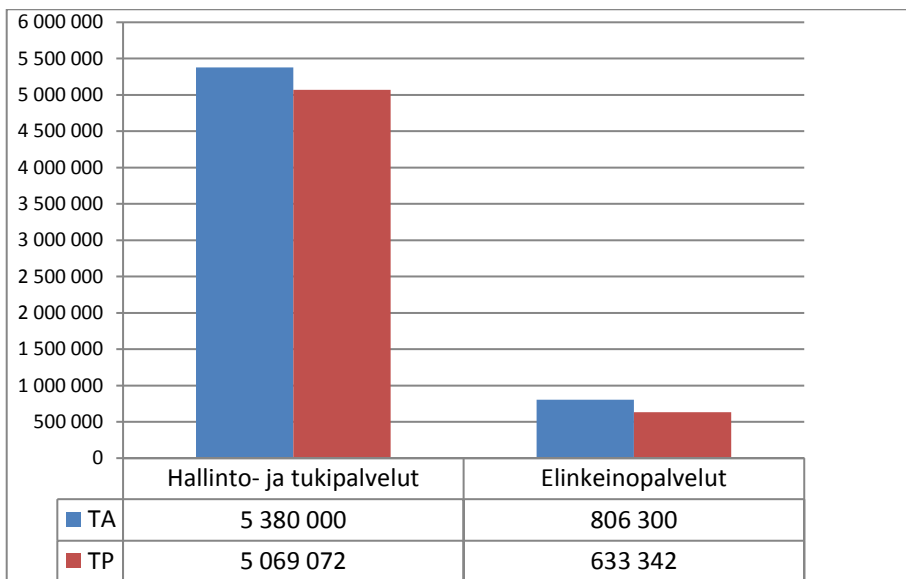
Toteutuma 31.12.

Sisäistä valvontaa on toteutettu seuraamalla palvelualueiden viranhaltijapäätösten sisältöä ja toimivallan käyttöä, henkilöiden tehtävien sisältöä ja delegointipäätöksiä, sivutoimilupien myöntämistä ja hankintoja. Talouden ohjauksen osalta on seurattu laskujen hyväksymistä, laskujen oikeellisuutta ja nk. vaarallisia työyhdistelmiä. Tarvittaessa on annettu ohjeita toimintojen kehittämiseen.

Hallinto- ja tukipalvelut palvelualueen kulujen toteutuma menolajeittain 2017

Hallinto- ja tukipalvelut palvelualueen vastuualueiden talousarvio ja toteutuma 2017

HALLINTO- JA TUKIPALVELUT

1. Toiminta-ajatus

Vastuualueen tehtävänä on johtaa ja valvoa kaupungin hallintoa ja huolehtia kaupungin kehittämisedellytyksiin liittyvistä asioista sekä Itä-Lapin maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen toimivuudesta. Lisäksi vastuualue

2. Tuottavuustoimenpiteet ja –hankkeet

Hallinto- ja tukipalvelut tukee kaupunkiorganisaation ja –konsernin toimintaa tuottamalla talous-, tietohallinto-, henkilöstö- ja hallintopalveluita. Asiakasymmärrystä lisätään kartoittamalla mitä palveluja ja miten tuotettuna palvelualueet tarvitsevat. Palvelualue tarjoaa asiantuntevat, laadukkaat ja kustannustehokkaat tukipalvelut johtamiseen, päätöksentekoon ja toimintaympäristön muutokseen.

Hallinto- ja tukipalveluiden alaisuuteen on koottu vuoden 2016 alusta toimistohinnoittelussa oleva toimistohenkilöstö ja hallinnon asiantuntijatehtävissä toimiva henkilöstö. Toiminnalla tehostetaan henkilöstöressurssien käyttöä ja mahdollistetaan kokonaisvaltaisten toimintaprosessien uudistaminen. Näin pystytään myös seuraamaan paremmin kustannusten muodostumista ja kaupungin toimintojen eri osa-alueiden toiminnan tehokkuutta.

Henkilöstöhallinnon osalta ohjeet ja säännöt päivitetään ja esimiesten osaamista vahvistetaan omalla henkilöstöpalvelujen toteuttamalla koulutuksella. Henkilöstösuunnittelua ja raportointia kehitetään valmistelun päätöksenteon tueksi. Myönteistä työnantajakuvaa vahvistetaan jatkamalla rekrytointiprosessin kehittämistä sekä henkilöstön työhyvinvoinnin ja palkitsemisjärjestelmän kehittämällä. Työsuojeluorganisaation ja työsuojelutoimikunnan kokoonpano uudistetaan järjestämällä työsuojeluvaltuutettujen vaali. Työsuojelun toimintaohjelman tavoitteiden toteutumisen seurataan sekä pidetään esillä

vastaa koko kaupunkiorganisaation talouden ja toimintojen yhteensovittamisesta, kaupunginvaltuuston ja –hallituksen päätöksenteon valmistelusta ja päätösten toimeenpanosta ja konsernijohtamisen tuesta.

työsuojeluorganisaation toimintaa ja työsuojelutietoisuutta.

Tietohallinnossa hyödynnetään hyvää yhteistyötä LapIT:n kanssa ja tietojärjestelmien uudistamisella tavoitellaan tuottavuuden tavoitteiden toteutumista. Kuiturakentamiseen tehdyillä panostuksilla tuetaan niin kaupungin omien palvelujen kuin elinkeinoelämän toimintaa ja palvelujen sähköistämistä. Uuden valtuustokauden myötä edistetään kokouskäytäntöjen digitalisointia.

Vuoden 2017 alussa toteutetaan kaupungin internet sivujen sekä henkilöstön sisäisen käyttöön tarkoitetun intranetin uudistus. Kaupunkikuvan vahvistumista uuden brändin mukaiseksi tuetaan erilaisilla viestinnällisillä keinoilla sekä konkreettisilla bränditeoilla. Suomi 100 juhlavuosi tulee näkymään viestinnässä ja erilaisissa tapahtumissa.

Vuorovaikutus kylien kanssa jatkuu vähintään pari kertaa vuodessa järjestettävien kylien iltojen ja kylille suunnattujen avustusten ja Leader-toiminnan kautta. Myös kylille suunnattujen palvelujen toteutusmahdollisuuksia kartoitetaan ja valmistellaan toteutusta. Kuntalaisten aktiivisuutta pyritään tukemaan avoimen keskusteluyhteyden, asiakaspalautteiden ja palveluihin liittyen kuulemistilaisuuksien kautta.

Hallintopalvelut vastaavat valtiollisten vaalien ja kunnallisvaalien järjestämisestä. Vuonna 2017 järjestetään huhtikuussa kuntavaalit. Tilintarkastus sisältää kaupunginvaltuuston valitseman tarkastuslautakunnan sekä varsinaisen ammattitilintarkastajan toiminnan. Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston

päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvio, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Lautakunta seuraa tilintarkastusta sekä tekee tarvittaessa aloitteita ja esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi.

Kaupungin sisäinen linja-autoliikenne kilpailutetaan kevään 2017 aikana, mitä ennen palvelutasoa tarkistetaan. Lakkautettavia linja-autovuoroja korvataan linja- ja kutsutakseilla, joilla hoidetaan myös liityntäyhteyksiä Suomulle Rovaniemi-Kemijärvi- Salla linja-autovuoroilta/-lle ja jatko- ja syöttöyhteyksiä Kemijärven rautatieasemalta/-lle. Näihin kutsutaksivuoroihin on varauduttu elinkeinopalveluiden talousarviossa. Kuljetusten koordinaation lisääminen palvelualueitten tarpeet huomioiden tiiviissä yhteistyössä. VR-lipunmyynti loppuu Kemijärven rautatieasemalla 31.12.2016. Lipun myynnin eri vaihtoehtojen selvittelyyn keskitytään vuoden 2017 alkupuolella.

Toteutuma 31.12.:

Hallinto- ja tukipalveluiden toiminnan kehittäminen jatkuu uudistetun organisaatorakenteen mukaisesti ja yhteistyön tavat ja käytännöt hakevat edelleen muotoaan. Asiakasymmärrystä on pyritty lisäämään avoimella vuoropuhelulla. Syksyn 2017 aikana ohjelmistoja päivitettiin ja otettiin käyttöön uusia versioita myötä (mm. taloushallinnon ProEconomica Premium ja asianhallintaohjelmisto Dynasty).

Henkilöstöhallinnon ohjeistusta on päivitetty ja rekrytointiprosessin kehittämistä keskitetyn mallin mukaisesti on jatkettu. Esimiehille järjestettiin vuoden 2017 aikana esimies/koulutustilaisuuksia. Työsuojelun toimintaohjelman tunnettuutta lisättiin esittelemällä ohjelmaa esimiehille 6.2.2017

järjestetyssä koulutustilaisuudessa. Työsuojeluorganisaation ja työsuojelutoimikunnan kokoonpanon uudistus valmisteltiin loppuvuonna 2017 työsuojelutoimikunnan toimikauden päättyessä ja uusi työsuojelutoimikunta nimettiin vuoden 2018 alussa. Kylien tapahtumissa, hankkeissa ja hakevalmistelussa on oltu aktiivisesti mukana.

Viestintämateriaali on tuotettu brändin mukaisesti ja brändin mukainen kaupunkikuva näkyy päivitettyssä kaupunkistrategiassa ja siten myös toteutuissa toimenpiteissä. Henkilöstön uudistettu intranet (ShrarePointin) on otettu käyttöön toukokuussa, samalla on pyritty ottamaan käyttöön ja hyödyntämään myös muita ShrarePointin ominaisuuksia. Uudistetut Internetsivujen julkaistiin 30.11.2017. Suomi 100 juhlavuosi on näkynyt viestinnässä ja on järjestetty teeman mukaisia tapahtumia.

Kuntavaalit 2017 järjestettiin huhtikuussa. Tarkastuslautakunta on kokoontunut kevään 2017 aikana viisi kertaa, 19.1.2017, 21.2.2017, 22.3.2017, 12.4.2017, 26.4.2017, 8.8.2017, 14.9.2017, 17.10.2017, 28.11.2017 ja 19.12.2017.

Kaupungin sisäisen linja-autoliikenteen kilpailutus toteutettiin kevään 2017 aikana. Joukkoliikennesuunnittelua on tehty liikennöitsijöiden ja koulujen kanssa yhteistyössä. Suomen kutsutaksi kokeilu toteutettu suunnitelmien mukaan, asiakkaita oli n. 150. Rovaniemi-Kemijärvi vuorot käyvät kaikki lentoaseman kautta (Mölläri). Linja-autoliikenteen Kaupunkilippujen (matkakorttien) myynti ja lataus siirtyi Palvelupiste Sortteeriin 4.4.2017 alkaen. VR-lipunmyynnin osalta ei ole löydetty kustannustehokkaasti järkevää vaihtoehtoa.

3. Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuma
1. Palvelualueen toiminnan kehittäminen, asiakasymmärryksen lisääminen ja prosessien kehittäminen	Asiakaslupauksen muodostaminen (miten ja millä resursseilla asiakkaita palvellaan). Kyselyn toteuttaminen ja saadun palautteen analysointi.	Luodaan seurantatietojen koonti ja mittarit	Kyselyä ei saatu toteutettua vuoden 2017 aikana suunnitelmien mukaisesti. Prosessien kehittämien on jatkuvaa työtä.
2. Kokouskäytäntöjen kehittäminen ja uuden valtuustokauden toimielinten perehdyttäminen	Digitalisointi, koulutus- ja perehdytystilaisuuksien järjestäminen, yhteistyön lisääminen virkamiesten ja luottamusmiesten välillä	Kaikkien toimielinten jäsenillä sähköiset välineet (tabletti tms.), kokouskutsut ja aineistot sähköisesti	Valtuuston talousseminaari 9.5, Luottamushenkilöiden koulustilaisuus 17.6, useita hallituksen/valtuuston iltakouluja vuoden 2017 aikana. Luottamushenkilöille hankittiin Lenovo Miix-tabletit
3. Työnantajakuvan vahvistaminen	Rekrytointiprosessin, henkilöstön työhyvinvoinnin ja palkitsemisjärjestelmän kehittäminen	Työpaikkojen hakeneiden määrät, Työkyvyttömyyspäivien määrä (pv/hlö) ja kustannukset (€/hlö), tuottavuuden lisäämisestä palkitseminen	Sisäistä rekrytointiprosessia kehitettiin keskitetyn mallin mukaisesti. Työkyvyttömyyspäivät raportoidaan henkilöstökertomuksessa
4. Uuden brändin mukaisen kaupunkikuvan vahvistaminen	Internetin ja intranetin uudistaminen, brändin mukainen viestintämateriaali ja toimintatapa	Positiivinen medianäkyvyys	Viestintämateriaali on brändin mukaista. Uudistettu intra otettiin käyttöön toukokuussa ja Internetsivut marraskuussa
5. Viestinnän kehittäminen ja vastuuttaminen	Viestintästrategian laatiminen	Toimiva viestintästrategia on valmis	Viestintäohjelma hyväksytty (KH 22.05.2017 § 208)

4. Henkilöstösuunnitelma

Hallinto- ja tukipalvelujen henkilöstömäärä vuoden 2017 lopussa oli yhteensä 41 vakituista. Eläköityminen on ollut voimakasta ja toimintoja uudistamalla sekä työtehtäviä

suunnitteleamalla on henkilötyövuosissa saatu aikaan säästöjä. Luvut sisältävät maaseutuhallinnon vuodesta 2016 alkaen.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen	vakainainen	määräaikainen	yhteensä
Henkilöstösuunnitelmaa toteutettiin luonnollisen poistuman kautta ja tehtäviä järjesteltiin sisäisesti uudelleen ja samalla kuitenkin kyettiin tekemään myös uusrekrytointeja.	41	2	43

5. Talous	TP 2016	LTA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintamenot	-5 985 023	-5 820 750	-5 572 410	-5 672 160	-5 333 060	-4 262 060
Toimintatulot	452 087	440 750	503 338	460 500	460 500	460 500
Toimintakate	-5 532 935	-5 380 000	-5 069 072	-5 211 660	-4 872 560	-4 722 560

6. Tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakin.virat/toimet 31.12.	46	40	41	41	41	41
Henkilöstömenot €	-2 001 103	-2 047 860	-2 204 501	-2 114 770	-2 114 770	-2 114 770
Muutos %	46,7	2,3	7,6	-3,3	0	0
Palvelujen ostot €	-3 376 119	-2 961 890	-2 638 916	-3 000 000	-2 900 000	-2 800 000
Muutos %	-19,65	-12,3	-10,9	-1,0	3,3	3,4
Toimintakate €/asukas	-719	-707	-673	-690	-650	-630

TP2016 luvut vastaavat TP2017 rakennetta

YKSIKKÖ: ELINKEINOPALVELUT

1. Toiminta-ajatus

Elinkeinopalveluiden asiakkaita ovat alueella toimivat tai alueelle sijoittuvat tai alueelle perustettavat yritykset.

Elinkeinotoiminnan aktiivinen ja pitkäjänteinen kehittäminen on Itä-Lapin keskeinen menestystekijä. Riskinottokyvyn lisäksi tarvitaan olemassa olevien resurssien tehokasta hyödyntämistä sekä investointeja yksityiselle ja julkiselle sektorille.

Elinkeinopalvelut tuottavat alueelle elinkeinojen edistämiseen liittyviä palveluita kuten yritysten perustamis-, kehittämis-, ja

omistajanvaihdosneuvontaa sekä muita kehittämispalveluita. Palveluita tarjotaan henkilöstön työpanoksen lisäksi erilaisten hankkeiden, koulutusten, työpajojen ja sähköisten työkalujen avulla. Niitä tuotetaan tiiviissä yhteistyössä Lapin muiden kuntien sekä toimijoiden kanssa.

Keskeisiä kehittämisaloja ovat biotalous (metsä, puu, energia), luonnontuoteala sekä matkailu. Uusi Kemijärven brändi antaa tälle työlle hyvät puitteet.

2. Tuottavuustoimenpiteet ja –hankkeet

YRITYSNEUVONTA JA KEHITTÄMISPALVELUT

- jatkuvaa (matala kynnys, myös sivutoimiset) tavoite: mahd. nopeasti prosessi alkuun
- neuvontapalveluiden sijaitsevat ns. Toritalolla
- sähköisten palveluiden uudistaminen: www.kemijarvenyrityspalvelut.fi
- käytetään aktiivisesti olemassa olevia työkaluja ja rahoituksia
- yrityskohtaisten ja yritysryhmähakkeiden aktivointi
- omistajanvaihdos- jatkaminen (jalkautuminen), markkinointi ja arvonmäärittelyt
- Panostetaan hankkeiden ja aktivointitilaisuuksien avulla paikallisten hankintojen ja ostopäätösten kohdistumiseen alueen yrityksiin ja palveluihin.

TEEMAILLAT JA AKTIVOINTITILAISUUDET

Jatketaan aktiivista toimintaa erilaisten tilaisuuksien järjestämisessä omin voimin ja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

TAPAHTUMA-AVUSTUKSET

Tapahtuminen avustusten kriteeristö ja pisteytys 2017

Haettavaksi tapahtuma-avustukset vuodelle 2017 (Koti-Lappi, netti)

Painopisteet ovat suunnitelmallisuuden, vaikuttavuuden ja yhteistyön kehittäminen

ALUEYHTEISTYÖ (Itä-Lappi seutukunta)
Panostetaan voimakkaasti elinkeinotiimin työskentelyyn.

Itä-Lapin kuntayhtymän hallinnoimat hankkeet tiukasti elinkeinotiimin ohjauksessa. Hankkeiden valmistelu tiimin kautta tiukasti yritysten ja yritysyhdistysten kanssa (mm. matkailuyhdistykset)

KEHITTÄMISHANKKEET

Hankkeita haetaan tukemaan kehittämistoimenpiteitä. Hankkeita haetaan ensisijaisesti päätoimialoille strategian mukaisiin toimenpiteisiin.

Toteutuma 31.12.

Päätoimisia yrityksiä on perustettu 15 kpl ja sivutoimisia 10 kpl. Osalla prosessi kestää pitempään. Yhteydenottolomake lisätty internet –sivuille. Toiminnot siirretty Toritalolle, Kuumaniemenkatu 2 A. Asiantuntija- ja käännöspalvelut on kilpailutettu. Tiedottamista on kehitetty eri tavoin. Pääkanava on edelleen Koti Lappi ja lisäkanavana facebook -sivusto sekä nettisivut. Yritysten kehittämispalveluiden osalta on hyödynnetty eri työkaluja. Kaksi yrityksen perustamisiltaa pidetty. Viestinnässä on edistetty ja kehitetty brändin mukaista linjaa. Muiden toimijoiden sivut on linkitetty

yrityspalveluiden sivuille. Tapahtumien osalta on yhä enemmän painotettu aluevaikuttavuutta (suunnitelmallisuus, vaikuttavuus ja yhteistyö). Alueyhteistyössä on oltu eri tavoin aktiivisia ja kaikki hankkeet on linjattu yhteiseen

strategiaan ja kokonaisuuteen. Irrallisia hankkeita jonkun muun alullepanevana ei ole toteutettu tai ei ole lähdetty esittämään mukaan lähtemistä.

3. Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuma 31.12
1. Aktiivisen elinkeinoelämän toteuttaminen ja kehittäminen	Laadukkaiden yrityspalveluiden tuottaminen ja kehittäminen. Yhteistyön edelleen kehittäminen ja tukeminen	Palautteen laatu. Asiakkaiden määrä (perustettavat, kehitettävät).	Asikaspalautetta otetaan monikanavaisesti jatkuvasti. Saatu palaute pyritty huomioimaan heti. Perustettavat 25 kpl. Kehitettävät 34 kpl.
2. Kehittämisen- ja yhteistyöhankkeet	Aktiivinen hanketoiminta päätoimialoille	Hankkeiden volyymi ja vaikuttavuus sekä sitoutuneet ja mukana olevat yritykset	Yhteensä erilaisissa hankkeissa mukana 54 yritystä Kemijärveltä ja lisäksi muualta Lapista noin 30 yritystä.
3. Raha liikkuu mutta ei karkaa	Hankkeet, kaupungin hankintaohjeiden päivittäminen, koulutukset ja muut aktivointitilaisuudet	ostotapatutkimus, työpaikat.	Ostotapatutkimus siirtynyt toteutettavaksi ”Osta paikallista – hankkeen yhteydessä” 2018. Hankintaohjeita ei ole päivitetty (vastuu hall.osasto). Erilaisia työpajoja järjestetty paikallisten aktivoimiseksi.
4. Kemijärven kehityksen roolin määrittäminen muuttuneessa tilanteessa	Tehdään suunnitelmat Kemijärven kehityksen tulevaisuuden roolista	Tehty päätös Kemijärven kehityksen asemasta kaupunki organisaatiossa	Kemijärven kehitys Oy:n uutta roolia ja mahdollista uutta toimintaa on esitelty eri päättävillä tahoilla.

4. Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstöön ei ole lisärekrytointeja vuodelle 2017. Tarvittaessa lisäresurssit toteutetaan

hankerahoituksen kautta. Hankerahalla saatu noin 60 % yritysneuvoja 15.3.2018 alkaen.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen	vakainainen	määräaikainen	yhteensä
Toteutunut suunnitelman mukaisesti. Lisäksi kesätyöntekijä 2 kk ja lisäresurssi Boreal Bioref valmisteluita varten noin 3 kk.	4	0	4

5. Talous	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintamenot	-854 617	-974 480	-788 758	-802 900	-802 700	-802 700
Toimintatulot	109 634	168 180	155 415	0	0	0
Toimintakate	-744 982	-806 300	-633 342	-802 900	-802 700	-802 700

6.Tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakin.virat ja toimet 31.12.	4	4	4	4	4	4
Henkilöstömenot €	-163 422	-239 700	-289 944	-218 730	-218 730	-218 730
Muutos %		46,7	21,0	-24,6	0	0
Palvelujen ostot €	-446 158	-351 980	-313 553	-280 000	-300 000	-300 000
Muutos %		-21,1	-10,9	-3,8	-7,1	0
Toimintakate €/asukas	-92	-106	-84	-104	-107	-107

Eu-projektien kulut sisältyvät toteutumalukuihin. Vuoden 2017 alusta matkailupalvelut siirtyi Kemijärven kaupungin alaisuuteen Kemijärven kehityksestä.

PALVELUALUE: HYVINVOINTIPALVELUT

1. Toiminta-ajatus

Palvelualueen toiminnan tarkoituksena on huolehtia siitä, että Kemijärven kaupungissa on laadukkaat ja riittävät sosiaali-, terveys-, opetus-, sivistys- ja vapaa-ajan palvelut, jotka

2. Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kemijärven kaupungin väestömäärä on vähentynyt viimeisen kolmenkymmenen vuoden aikana. Syntyneiden määrä on tasaantumassa n. 50 lapseen vuodessa. Ikääntyvän väestön osuus kasvaa edelleen. Turvapaikanhakijoita on n. 300, joista n. 20 on saanut myönteisen päätöksen. Kaupunki on tehnyt päätöksen 50 maahanmuuttajan kotouttamiskiintiöstä. Kaupungin taloustilanne on vaikea ja haasteena on siten tarjota laadukkaat ja tehokkaat hyvinvointipalvelut kustannustehokkaasti kaikille ikäryhmille. Ennalta ehkäisevän työn merkitys kasvaa.

Kaupungin organisaation muuttuminen vaikuttaa voimakkaasti palveluiden taustalla tapahtuvaan työhön. Muutos on vienyt oletettua enemmän resursseja. Muutostilanteessa korostuvat itsearviointi, johtopäätökset ja tarvittavat korjaustoimenpiteet.

Vuonna 2019 sosiaali- ja terveystalouden järjestämis- ja tuottamisvastuu siirtyi perustettavalle itsehallintoalueelle. Myös palveluiden rahoitusvastuu on siirtymässä kunnilta valtiolle. Siirtymäkaudella 2016-2018 pääpaino on tulevan sote-kokonaisuuden valmistelussa. Oma palvelurakennemuutosta jatketaan niin, että siirtyminen itsehallintoalueelle on kitkatonta ja että Kemijärvellä turvataan kuntalaisten ja alueen tarpeista lähtevät riittävät ja korkeatasoiset palvelut. Raskasta laitoshoidon kevennetään edelleen, palveluprosesseja kehitetään, ja sairaala Lapponiasta muodostetaan osittain koko Itä-Lappia palveleva hyvinvointikeskus. Todellista sote-integraatiota toteutetaan keskittämällä myös hallinnon, ikäihmisten, vammaisten, lastensuojelun ja muu sosiaalityön palvelut Lapponiaan. Toimintaa muutetaan korostaen kaikissa toiminnoissa

tukevat kuntalaisten fyysistä, psyykkistä, sosiaalista hyvinvointia sekä edistävät väestön terveyttä.

ennaltaehkäisevää ja kuntouttavaa otetta, kotiin annettavia ja sähköisiä palveluja.

Siirtymäkaudella tulee suunnitella, miten kunnan muissa hallintokunnissa ja esim. ns. kolmannella sektorilla tehtävä laaja-alainen, poikkihallinnollinen hyvinvoinnin edistäminen, yhteisöllisyyden tukeminen ja varhainen puuttuminen integroidaan osaksi palvelutuotantoa. Kunnan ja soten rajapinnassa olevia kohteita ovat mm. hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, lapset ja nuoret, työllisyys, maahanmuuttajatyö ja asumisen erityiskysymykset.

Toteutuma 31.12.

Ikääntyvän väestön osuus kasvaa. Vastaanottokeskus lakkautettiin keväällä ja vuoden lopussa paikkakunnalla oli 9 oleskeluluvan saanutta. Kaupungin päättämä kotouttamiskiintiö ei täytynyt. Tässä vaikeassa taloustilanteessa on vaikeaa siirtää resursseja korjaavasta työstä ennaltaehkäisevään työhön, vaikka se olisi pidemmällä aikajänteellä kokonaiskustannuksia alentavaa. Sitä kuitenkin tavoitellaan koko ajan ja toimitaan sen mukaisesti vähitellen, tuloksia syntyy hitaasti. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus lykkäytyi vuodella. Kaupungin palvelurakennetta on tiivistetty mm. sosiaalipalvelujen siirrolla Lapponiaan. Raskasta laitoshoidon kevennettiin Esperin Kiekerökodin palveluilla ja Lapponian vuodeosastojen yhdistämisellä. Se siirtyi alkuvuoteen 2018. Samalla valmisteltiin Kotihoidon siirtymistä Elinkaaritalosta Lapponiaan. Jokirannan kehitysvammaisten ryhmäkoti siirrettiin kesällä Taika-kodin tiloihin. Loppuvuonna tehtiin päätös Itä-Lapin omasta sote-selvityksestä, joka valmistunee huhtikuussa 2018. Laaja hyvinvointikertomus valmisteltiin ja se vietiin päätöksentekoon alkuvuonna 2018.

3. Toiminnan painopistealueet

Hyvinvointipalvelualue käsittää sivistyspalvelut ja sosiaali- ja terveyspalvelut. Tarvetta on arvioida, mitä ja missä määrin eri palveluita kyetään tarjoamaan. Toiminnan laadun arviointia on muutostilanteessa perusteltua toteuttaa.

Turvapaikanhakijoiden kotouttaminen ja heidän sopeutuminen ympäröivään yhteiskuntaan on uusi haaste palvelualueelle, vaikka sitä toteutetaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Uudet opetus suunnitelmat on otettu käyttöön ja sähköisten oppimisympäristöjen ja palveluiden käyttöä lisätään. Suomen itsenäisyyden juhluvuoden tapahtumia toteutetaan ja se huomioidaan muussakin toiminnassa.

Organisaatiomuutokseen sopeutuminen jatkuu edelleen.

Palvelualueen tavoitteena on myös pitkäaikaistyöttömien ja vaikeasti työllistyvien aktiivointi ja työmarkkina-aseman parantaminen

sekä työmarkkinatuen kuntaosuuden alentaminen.

Palvelurakennetta kevennetään laitoshoitopaikkoja edelleen vähentämällä ja resursseja kohdentamalla tukemaan kotona asumista. Henkilöstön eläköityminen hyödynnetään palveluprosessien muutoksilla sekä toimitilojen ja toimintojen keskittämällä.

Toteutuma 31.12.

Loppuvuonna aloitettiin päiväkot-, kouluverkko- ja vapaa-ajan toimintojen selvitys, jonka valmistelu annettiin konsulttiyhtiö BDO:lle. Turvapaikanhakijoiden kotouttaminen väheni Kemijärven vastaanottokeskuksen lakkauttamisen myötä. Suomen itsenäisyyden juhluvuotta vietettiin tapahtumin, näyttelyin ja mm. esitelmien muodossa.

Pitkäaikaistyöttömien määrä laski 78 henkilöllä verrattuna vuoteen 2016. Kaupungin maksama työmarkkinamaksu aleni n. 60 000 €. Laitoshoitopaikkojen väheneminen mahdollisti vuodeosastojen yhdistämisen. Kotiin annettaviin palveluihin lisättiin henkilöstöresursseja.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuma 31.12.
1. Laitoshoidon vähentäminen	Lisää tehostetun palveluasumisen paikkoja	päätökset, toteutuminen Lapponian osastojen sairaansijamäärät	Vuodeosastojen yhdistäminen toteutui vuoden 2018 alkuun mennessä. Tehostetun palveluasumisen paikkoja lisää 14 paikkaa Esperistä vuoden loppuun mennessä. Palveluseteli otettiin käyttöön.
	Kuumaniemen ryhmäkodin toiminnan vakiinnuttaminen	ryhmäkodin asukasmäärä	12 asukasta.
2. Lapponian hyvinvointikeskus	Sosiaalipalveluiden siirtyminen Lapponiaan	toteutuminen	Toteutui 3/2017
	muut tilaratkaisut	toteutuminen	Vuodeosastojen yhdistäminen ja kotihoidon siirtyminen Lapponiaan valmisteltiin.
	yhteistyön tiivistäminen	toteutuminen	Toteutui.

3.	Valmistautuminen sote-uudistukseen	henkilöstön nimikkeiden ja toimenkuvien tarkistaminen sekä sote -painopistealueiden ja lähipalveluiden määrittelemine	toteutuminen	nimikkeitä ja toimenkuvia tarkistettiin, osallistuttiin maakunnallisen valmistelun työryhmiin, lähipalveluiden määrittelyä ei tehty uudistuksen valmistelussa
4.	Yhteistyön lisääminen sivistys- ja sotepalveluiden kesken	tila- ja henkilöstömuutokset	toteutuminen	keväällä sivjoryjä, sotejoryjä ja palvelualuejoryjä, syksyllä paljoryjä
5.	Selvitetään palvelusetelin käyttöönotto	Selvityksen laatiminen	Valmis selvitys tuodaan päätöksentekoon	ltk päätös 18.4.2017

4. Talous	TP 2016	LTA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintamenot	-56 038 552	-55 576 930	-56 250 711	-52 792 200	-52 786 710	-52 786 710
Toimintatulot	6 200 994	5 857 930	5 827 240	5 726 100	5 726 100	5 726 100
Toimintakate	-49 837 558	-49 719 000	-50 423 471	-47 066 100	-47 060 610	-47 060 610

5. Tunnusluvut	TP 2016	LTA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakin.virat ja toimet 31.12.	413	445	419	436	436	436
Henkilöstömenot €	-23 636 463	-24 615 060	-25 081 241	-23 201 225	-23 201 225	-23 201 225
Muutos %	8,8	4,1	1,9	-2	0	0
Palvelujen ostot €	-21 190 098	-20 432 180	-20 425 086	-19 615 930	-19 615 930	-19 615 930
Muutos %	12,5	-3,5	-0,04	-1	0	0
Toimintakate €/asukas	-6 509	-6 279	-6 690	-6 234	-6 275	-6 275

(TP2017 väliluku 7536)

6. Määrärahat

	TA 2017	TA 2017 muutos	TP 2017	Poikkeama	Poikkeama
	€	€	€	€	%
Hyvinvointipalvelut					
MENOT	-53 407 330	-55 576 930	-56 250 711	673 781	1,2
TULOT	5 688 330	5 857 930	5 827 240	30 960	0,5
NETTOMENO/TOIMINTAKATE	-47 719 000	-49 719 000	-50 423 471	704 741	1,4

7. Palvelualueen käyttösuunnitelman toteutuminen

	TA 2017	TA 2017 muutokset	TA 2017 muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama	Poikkeama
PALVELUALUE	€	€	€	€	€	%
Hyvinvointi-palvelut						
Myyntituotot	1 440 130	0	1 440 130	1 300 594	139 536	9,7
Maksutuotot	2 948 640	0	2 948 640	3 104 786	-156 146	-5,3
Tuet ja avustukset	513 750	169 600	683 350	609 112	74 238	10,9
Muut toimintatuotot	785 810	0	785 810	812 748	-26 938	-3,4
TOIMINTATUOTOT	5 688 330	169 600	5 857 930	5 827 240	30 690	0,5
Palkat ja palkkiot	-18 265 120	-1 069 570	-19 334 690	-19 503 692	169 002	0,9
Henkilösivukulut	-5 178 890	-101 480	-5 280 370	-5 577 549	297 179	5,6
Henkilöstökulut	-23 444 010	-1 171 050	-24 615 060	-25 081 241	466 181	1,9
Asiakaspalvelujen ostot	-16 694 190	-956 140	-17 650 330	-17 307 415	-342 915	-1,9
Muiden palvelujen ostot	-2 748 880	-32 970	-2 781 850	-3 117 671	335 821	12,1
Palvelujen ostot	-19 443 070	-989 110	-20 432 180	-20 425 086	-7 094	-0,04
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 293 610	-3 440	-1 297 050	-1 478 164	181 114	14,0
Avustukset	-2 074 800	0	-2 074 800	-1 912 990	-161 810	-8,8
Muut toimintakulut	-7 151 840	0	-7 157 840	-7 353 230	195 390	2,7
TOIMINTAKULUT	-53 407 330	-2 169 600	-55 576 930	-56 250 711	673 781	1,2
TOIMINTAKATE	-47 719 000	-2 000 000	-49 719 000	-50 423 471	704 471	1,4

8. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

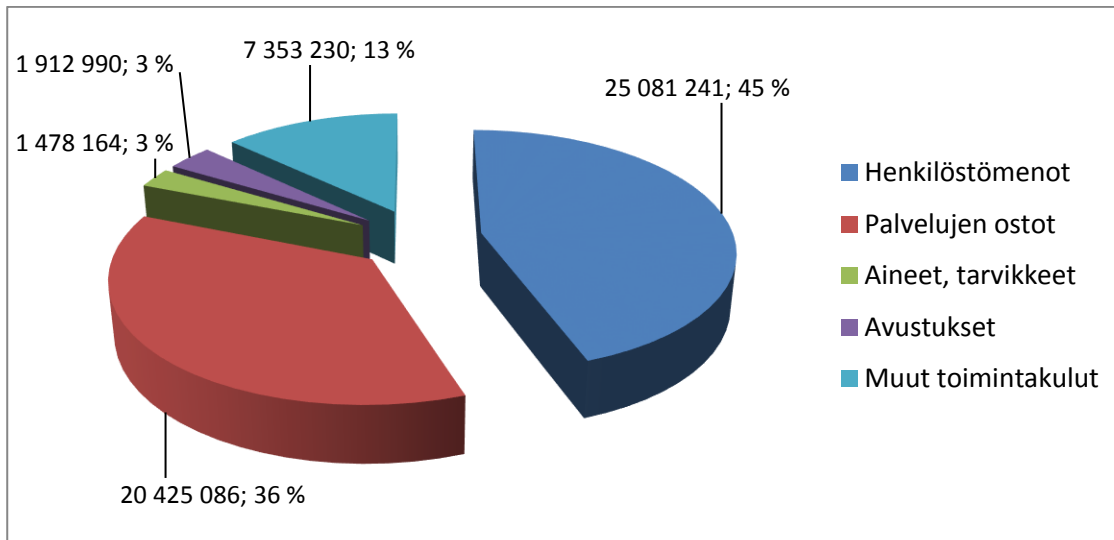
Valvonta jakaantuu sisäiseen ja ulkoiseen valvontaan. Ulkoista valvontaa harjoittaa erityisesti tarkastuslautakunta. Hankkeiden taloutta valvovat lisäksi rahoittajien edustajat, kuten Opetushallitus, Lapin ELY ja AVI. Palvelualueen sisäisestä valvonnasta vastaavat kaikki tilivelvolliset ja esimiehet. Esimiehet vastaavat tiedonkulusta ja raportoinnista sekä ohjaavat ja valvovat alaistensa toimintaa. Lautakunnat valvovat, että palvelualue toimii vahvistetun talousarvion sekä kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen hyväksymien tavoitteiden mukaisesti. Lautakunta saa lisäksi raportteja ja tiedonantoja osaston toiminnasta ja ajankohtaisista asioista. Sisäistä valvontaa ja riskien hallintaa toteutetaan myös kehityskeskusteluissa ja henkilöstökokouksissa.

Erityisenä sisäisen valvonnan kohteena on tulevana vuonna ostopalvelut.

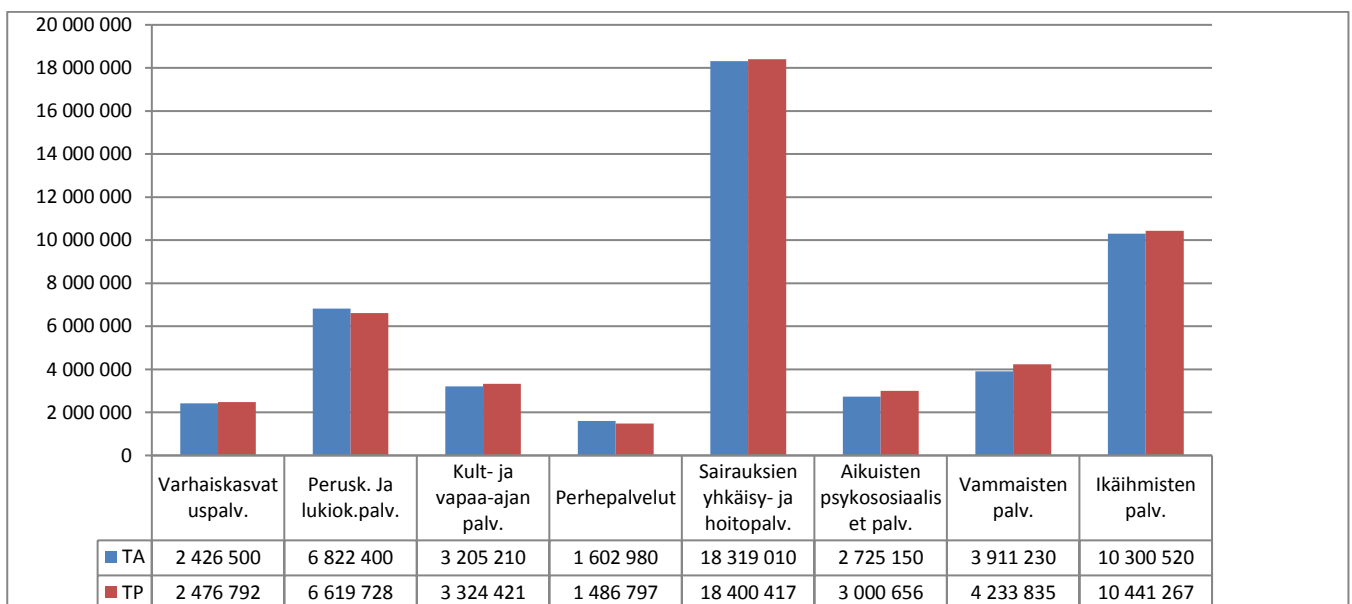
Toteutuma 31.12.

Tarkastuslautakunta kutsui viranhaltijoita keskustelemaan ajankohtaisista asioista. Hankeraportit annettiin määräajassa. Tiedonkulkuun on kiinnitettävä vielä enemmän huomiota. Lautakunnalle esiteltiin päätösten taustoja, annettiin selvityksiä ja pidettiin iltakouluja. Ostopalvelusopimukseen kiinnitettiin tarkempaa huomiota.

Hyvinvointipalvelut kulujen toteutuma menolajeittain 2017

Hyvinvointipalvelut talousarvio ja toteutuma vastuualueittain 2017

VASTUUALUE: VARHAISKASVATUSPALVELUT

1. Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuspalvelut tarjoavat lakisääteisiä varhaiskasvatuspalveluja päiväkodeissa, ryhmäperhepäiväkodissa ja perhepäivähoidossa. Esiopetusta toteutetaan päiväkodeissa ja Särkelän koulun tiloissa. Aamu- ja iltapäivätoimintaa toteutetaan Hillatien, Särkelän ja Isokylän kouluilla. Varhaiskasvatuksella ja esiopetuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatus sekä esi- ja perusopetus muodostavat yhtenäisen ja toiminnallisen jatkumon.

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain mukaisesti lapsille ja nuorille suunnattua toimintaa, jonka kokonaisuudesta kunta vastaa. Toimintaa tarjotaan ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä kaikkien vuosiluokkien erityisopetukseen osallistuneille tai siirretyille oppilaille kunnan päättämässä laajuudessa. Kemijärven kaupungin varhaiskasvatuspalvelut vastaavat aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä. Yhteistyötä tehdään peruskoulujen ja päiväkotien kanssa.

2. Tuottavuustoimenpiteet ja – hankkeet

Jyväskylänpuiston päiväkodin yksi 3-5-vuotiaiden lasten ryhmä muutetaan sisarusryhmäksi, jolloin saadaan lisättyä alle kolmevuotiaiden lasten päivähoitopaikkoja. Järjestely ei lisää henkilöstökustannuksia eikä tilavuokria.

Metsämiehentien ryhmäperhepäiväkoti muutetaan alkuvuodesta 2017 kaksikymmentäyksi paikkaiseksi päiväkodiksi, jolloin saadaan lisättyä päivähoitopaikkoja. Mikäli päivähoiton tarve lisääntyy edelleen, perustetaan tiloihin vielä viisitoistapaikkainen sisarusryhmä.

Päivähoidon tarpeesta ja siihen vastaamisesta on tehty useammalle vuodelle ulottuva päivähoiton tarveselvitys. Selvitys sisältää suunnitelman päivähoiton mahdolliseen

lisääntyvään tai vähenevään tarpeeseen sekä vuorohoidon järjestämiseen.

Valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaan laadittu paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma otetaan käyttöön 1.8.2017 alkaen. Paikallinen suunnitelmatyö toteutetaan prosessina, jossa ovat henkilöstön lisäksi mukana huoltajat ja lapset. Varhaiskasvatuksen lainsäädännön muutokset sekä asiakkaiden muuttuvat tarpeet ja odotukset edellyttävät esimiehiltä kyvykkyyttä kehittää toimintaa uudistuneen lainsäädännön mukaisesti sekä ohjata päivähoitopaikkojen toimintakulttuuria kohti uudistuneita käytäntöjä.

Esiopetuksen paikallisen opetussuunnitelman käyttöönottamisen seuranta ja arviointi.

Kemijärven kaupungin varhaiskasvatuspalvelut yhdessä Rovaniemen kaupungin varhaiskasvatuspalvelujen kanssa ovat saaneet Opetushallituksen myöntämää avustusta hankkeelle Osallistavalla johtajuudella pedagogiseen toimintaympäristöön. Hankkeen tavoitteena on kehittää Rovaniemen ja Kemijärven kaupunkien varhaiskasvatuskulttuuria kohti inhimillisesti tehokasta ja oppivaa yhteisöä, jonka ytimessä on toimijoiden laaja osallisuus.

Toteutuma 31.12.

Jyväskylänpuiston päiväkodin yksi lapsiryhmä muutettiin sisarusryhmäksi ja sen avulla saatiin lisättyä kahdeksan (8) alle kolmevuotiaiden lasten varhaiskasvatuspaikkaa.

Metsämiehentien ryhmäperhepäiväkoti aloitti 21- paikkaisena päiväkotina 1.5.2017 alkaen.

Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma laadittiin ja sivistyslautakunta hyväksyi sen 24.5.2017. Suunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2017.

Paikallisen esiopetussuunnitelman käyttöönottamista seurattiin ja arvioitiin esiopettajien työryhmässä sekä oppilashuoltotyöryhmässä. Yksikkökohtaisten esiopetussuunnitelmien laadinta aloitettiin.

Vastaavat lastentarhanopettajat ja heidän varahenkilönsä, varhaiskasvatuksen erityisopettaja sekä varhaiskasvatuspäällikkö osallistuivat koulutuksiin sekä esimiestyöpajoihin Osallistavalla johtajuudella pedagogiseen toimintaympäristöön-hankesuunnitelman mukaisesti. Lastentarhanopettajat, päivähoitajat ja perhepäivähoitajat osallistuivat hankkeen pedagogisiin kahviloihin sekä koulutuksiin.

Koulutuksia toteutettiin yhteisesti Rovaniemen ja Kemijärven varhaiskasvatuspalveluiden henkilöstölle Rovaniemellä sekä molempien henkilöstölle myös erikseen omilla paikkakunnilla.

Marraskuussa 2017 aloitettiin päiväkot-, kouluverkko- ja vapaa-ajan toimintojen palveluverkkoselvitys, jonka valmistelu annettiin konsulttiyhtiö BDO:lle.

3. Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuma 31.12
1. Paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman laadinta ja käyttöönotto	Valmistelu ja lautakunnan päätös	Päätösaikataulu	Sivistyslautakunta hyväksyi suunnitelman 24.5.2017 kokouksessa ja se otettiin käyttöön 1.8.2017.
2. Paikallisen esiopetuksen opetussuunnitelman käyttöönotto	Yksikkökohtaisten esiopetussuunnitelmien ja oppilashuoltosuunnitelmien laadinta ja käyttöönotto	Päätösaikataulu	Oppilashuoltosuunnitelma laadittiin ja sivistyslautakunta hyväksyi sen 1.2.2017 kokouksessa. Suunnitelma otettiin käyttöön 1.3.2017. Yksikkökohtaisten esiopetussuunnitelmien laadinta aloitettiin. Käyttöönotto siirtyi v. 2018.
3. Varhaiskasvatuksen pedagogiikan kehittäminen	Osallistavalla johtajuudella pedagogiseen toimintaympäristöön - hanke (Rovaniemi ja Kemijärvi)	Hankkeen aikataulu	Hankkeen kautta järjestettiin Rovaniemen ja Kemijärven varhaiskasvatuspalvelujen yhteisiä koulutuksia, esimiestyöpajoja ja henkilöstölle suunnattuja koulutuksia.

4. Henkilöstösuunnitelma

Varhaiskasvatuksessa on ollut toimintakaudella 1.8.2015 – 31.7.2016 palvelutarpeen kasvavaa kysyntää ja tarve on edelleen jatkuvaa. Päivähoidon kysyntää on ollut etenkin alle kolmevuotiaiden lasten päivähoidosta.

Metsämiehentien ryhmäperhepäiväkodin muuttaminen kaksikymmentäyksi paikkaiseksi päiväkodiksi lisää henkilöstön tarvetta yhdellä (1) lastentarhanopettajalla ja kahdella (2) päivähoitajalla. Ryhmäperhepäiväkodissa on nyt yksi päivähoitaja, tehtävissä on täyttölupa 28.2.2017, tarve on pysyvä. Päivähoitaja siirtyisi päiväkotiin.

Mikäli päivähoiton tarpeeseen ei pystytä vastaamaan kaksikymmentäyksi paikkaisella päiväkotiryhmällä, perustetaan Metsämiehentien päiväkotiin lisäksi yksi, viisitoista paikkainen sisarusryhmä. Ryhmään tarvitaan yksi (1) lastentarhanopettaja ja kaksi (2) päivähoitajaa.

Kallaan päiväkodin lapsilukumäärää lisättiin 1.8.2016 seitsemällä (7) lapsella, jonka vuoksi sinne tarvittiin päivähoitoasetuksen- ja lain mukaisesti yksi (1) päivähoitaja, tehtävissä on täyttölupa 15.2.2017 saakka. Tarve on pysyvä.

Varhaiskasvatuksesta ei eläköidy henkilöstöä vuoden 2017 aikana.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen	vakinainen	määräaikainen	yhteensä
	47	7	54

5. Talous	TP 2016	LTA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintamenot	-2 314 557	-2 777 550	-2 800 687	-2 659 550	-2 659 550	-2 659 550
Toimintatulot	314 464	351 050	323 895	353 050	353 050	353 050
Toimintakate	-2 000 093	-2 426 500	-2 476 792	-2 306 500	-2 306 500	-2 306 500

6. Tunnusluvut	TP 2016	LTA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakin.virat ja toimet 31.12.	46	53	47	51,1	51,1	51,1
Henkilöstömenot €	-1 640 229	-1 952 040	-1 972 252	-1 832 040	-1 832 040	-1 832 040
Muutos %	-4,1	19,0	1,0	-1	0	0
Palvelujen ostot €	-154 748	-170 220	-191 911	-170 220	-170 220	-170 220
Muutos %	2,8	-10,0	12,7	0	0	0
Toimintakate €/asukas	-261	-306	-328	-306	-308	-308

VASTUUALUE: Perusopetus- ja lukiokoulutuspalvelut

1. Toiminta-ajatus

Vastuualue vastaa lakisääteisen perusopetuksen toteuttamisesta Kemijärven kaupungin alueella. Perusopetus on osa koulutuksen perusturvaa. Sillä on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Sen tehtävänä on toisaalta tarjota yksilölle mahdollisuus hankkia yleissivistystä ja suorittaa oppivelvollisuus ja toisaalta antaa yhteiskunnalle väline kehittää sivistyksellistä pääomaa sekä lisätä yhteisöllisyyttä ja tasa-arvoa. Lisäksi yksikkö vastaa Kemijärven lukio-opetuksen toteuttamisesta. Lukiokoulutuksen tehtävä on antaa opiskelijalle laaja yleissivistys, jatko-opintokelpoisuus ja tulevassa työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Koulutuksen tulee tukea opiskelijan

edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen.

2. Tuottavuustoimenpiteet ja –hankkeet

Ryhmäkokoja kasvatetaan mahdollisuuksien mukaan ja tuntikehystä arvioidaan kriittisesti. Pienryhmien tarvetta tarkastellaan kaikilla kouluilla. Avustusten turvin tuetaan koulujen kehittämistoimenpiteitä. Kemijärven lukio kehittää kiekkolinjatoimintaa ja pyrkii vakiinnuttamaan sen osaksi koulun toimintaa. Lisäksi lukio jatkaa valmistautumista sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin. Henkilön irtisanoutuessa pyritään löytämään korvaaja muodostamalla yhteinen opettaja. Liikkuva koulu –hanketta toteutetaan peruskouluissa.

3. Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuma 31.12
1. Perusopetuksen ja lukion uusien opetussuunnitelmien käyttöönotto ja kehittäminen sekä henkilöstön koulutus uuteen opetussuunnitelmaan.	Järjestetään työpajoja, joissa opettajat kehittävät uutta opetussuunnitelmaa. Henkilöstön koulutus aiheen tiimoilta. Oppilaiden osallistaminen mm. itsearviointiin sekä monialaisen oppimiskokonaisuuden suunnitteluun sekä arviointiin.	Järjestettyjen koulutusten sekä opettajien työpajojen määrä.	Uuden opetussuunnitelman tiimoilta opettajille on järjestetty kaksi koulutusta, joista toinen liittyi O365-työskentely-ympäristöön ja toinen uuden opetussuunnitelman sisältöön. Uutta opetussuunnitelmaa on perusopetuksessa työstetty vuoden 2018 aikana neljässä yhteisessä tilassa. Lisäksi työryhmä on työstänyt opetussuunnitelmaa.
2. Oikea-aikaisen oppimisen tuen järjestäminen ja resurssointi.	Henkilöstön riittävyys tukiprosessissa sekä tukiopetuksen resurssointi. Pienryhmäopetuksen järjestäminen kouluissa.	Pienryhmämahdollisuuksien määrä perusopetuksessa, erityisopettajien määrä,	Perusopetuksessa toimii Särkelän koulussa kaksi pienryhmää. Iso-kylyn koululla toimii Joustavan perusopetuksen ryhmä. Näiden lisäksi tarvetta olisi

			koulunkäynnin-ohjaajien määrä kouluissa.	pienryhmälle, jossa oppilas voisi käydä vain tiettyjen aineiden tunnilla opiskelemassa. Laaja-alaisia erityisopettajia on kouluilla yhteensä viisi. Tämä on hyvä määrä. Koulunkäynnin-ohjaajien määrä on ollut siedettävällä tasolla, kun hankerahalla on saatu palkattua kaksi määräaikaista koulunkäynnin-ohjaajaa perusopetukseen.
3.	Lukiokoulutuksen kehittäminen	Kiekkolinjan kehittäminen ja vakiinnuttaminen osaksi lukion toimintaa. Sähköisiin ylioppilaskokeisiin valmistautuminen. Kaksoistutkinnon kehittäminen varteenotettavaksi koulutusvaihtoehdoksi.	Kiekkolinjan toteuttaminen, kiekkolinjan opiskelijoiden määrä, sähköisten kurssikokeiden määrä, uusien kaksoistutkintoa suorittavien määrä. Lukion tulokset ovat maan keskitason yläpuolella.	Kiekkolinja on jatkanut toimintaansa koko vuoden 2017 ajan. Opiskelijoita on ollut mukana keskimäärin 10. Sähköiset kurssikokeet ovat lisääntyneet vuoden 2017 aikana merkittävästi. Kokeita on järjestetty keskimäärin 15. Määrä on nousussa. Kaksoistutkintoa on kehitetty yhteistyössä REDUn kanssa lähinnä järjestämällä opetus siten, että se olisi opiskelijoiden arjen kannalta helpompaa. Kaksois-tutkintoa on markkinoitu peruskoulun yhdeksäsluokkalaisille ja heidän huoltajilleen.
4.	Turvapaikanhakijoiden kotouttamisen edesauttaminen perusopetuksessa ja lukiossa.	Oppilaita aletaan siirtämään yleisopetuksen ryhmiin valmistavan opetuksen päätyttyä. Henkilöstön koulutus aiheen	Yleisopetukseen sijoitettujen oppilaiden määrä.	Turvapaikanhakijoiden määrän vähennyttyä valmistava opetus lopetettiin maaliskuussa 2017. Heistä kolme opiskelee

		tiimoilta. Varataan riittävät resurssit maahanmuuttajien integrointiin perusopetukseen.		Särkelän koulun yleisopetuksen ryhmissä.

4. Henkilöstösuunnitelma

Perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluiden henkilöstössä tapahtuu tämänhetkisen tiedon valossa seuraavia muutoksia vuoden 2017 aikana:

*Opiskelijakuraattorin työpanoksesta siirtyy 50 % kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluiden vastualueelle, tarkemmin etsivään nuorisotyöhön.

*Mahdollinen opettajan irtisanoutuminen kevätlukukauden 2017 päätteeksi. Tilalle palkataan tuntiopettaja syyslukukauden 2017 alusta.

*Koulunkäynninohjaajan työsuhteen loppuminen kevätlukukauden 2017 päätteeksi.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen	vakinainen	määräaikainen	yhteensä
	71	14	85

5. Talous	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintamenot	-6 943 766	-6 938 400	-6 710 544	-6 888 400	-6 888 400	-6 888 400
Toimintatulot	164 413	116 000	90 819	116 000	116 000	116 000
Toimintakate	-6 779 354	-6 822 400	-6 619 725	-6 772 400	-6 772 400	-6 772 400

6. Tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakin.virat ja toimet 31.12.	72	74	71	72,3	72,3	72,3
Henkilöstömenot €	-4 218 801	-4 459 920	-4 092 283	-4 544 100	-4 544 100	-4 544 100
Muutos %	0,4	5,7	-8,2	-1	0	0
Palvelujen ostot €	-1 057 367	-943 270	-1 046 808	-962 730	-962 730	-962 730
Muutos %	15,3	-10,8	11,0	0	0	0
Toimintakate €/asukas	-885	-898	-878	-897	-903	-903

VASTUUALUE: KULTTUURI- JA VAPAA-AJAN PALVELUT

1. Toiminta-ajatus

Kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluiden yksikkö tarjoaa kaupungin asukkaille ja matkailijoille kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut sekä musiikki- ja kansalaisopiston palvelut. Yksikkö tarjoaa ajanmukaiset tilat, laitteet ja verkkopalvelut. Yksikön tavoitteita ovat palveluiden asiakaslähtöisyys, seutukunnallinen yhteistyö ja toiminnan yhteisöllinen kehittäminen. Painopistealueita ovat toiminnan monipuolisuus, ajanmukaisuus, tasokkuus, saavutettavuus, toimintakulttuurien ja oppimisympäristöjen kehittäminen sekä luovuuden ja hyvinvoinnin tukeminen.

Kemijärven kansalaisopisto toimii Kemijärven, Pelkosenniemen ja Savukosken kuntien alueella. Koillis-Lapin musiikkiopisto järjestää taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista opetusta musiikissa ja tanssissa Kemijärvellä, Pelkosenniemellä, Sallassa ja Savukoskella. Opistojen tavoitteena on tarjota mahdollisuus monipuoliseen harrastamiseen ja kouluttautumiseen. Musiikkiopisto tuottaa kelpoisuuden alan ammatti- ja korkeakouluopintoihin, ja opinnot voi lukea hyväksi seutukunnan toisen asteen oppilaitoksissa. Liikunnan toimipisteitä ovat uimahalli, liikuntahalli ja jäähalli. Kulttuuri-, kirjasto- ja nuorisopalvelut sijaitsevat pääasiallisesti Kulttuurikeskuksessa.

2. Tuottavuustoimenpiteet ja –hankkeet

Musiikkiopiston lukukausimaksuja korotetaan 2% 1.8.2017 alkaen. TPO saavutettavuuteen liittyvä OKM-hanke (2800 €) on käynnistynyt ja toteutuu 2017 loppuun mennessä; hankerahalla järjestetään taiteen perusopetusta Kemijärven päiväkodeissa ja perusopetuksen erityisopetuksessa. Musiikkiopisto toimii kahdessa Taideyliopiston koordinoimassa valtakunnallisessa hankkeessa: ArtsEqual (TPO tasa-arvo ja saavutettavuus) ja SÄPE Sävellyspedagogiikka. Uutta hankerahaa haetaan etäopetuslaitteiston uusimiseen ja Lapin alueen nuorisosinfoniaorkesterin perustamiseen (yhdessä Lapin muiden

musiikkiopistojen kanssa).

Liikuntapalvelujen maksuja tarkistetaan vuoden aikana.

Kirjaston henkilötyövuosimäärä on vähentynyt edellisestä vuodesta. Siksi henkilökunnan tehtävänkuvat muutetaan vastaamaan muuttunutta tilannetta. Kulttuurisihteerin tehtäviä hoitaa edelleen kirjastonjohtaja oman työn ohella.

Nuorisopalveluissa ulkopuolisella hankerahoituksella haetaan ja kehitetään uusia toimintamalleja joilla edistetään nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä edellytyksiä toimia yhteiskunnassa.

Kansalaisopistossa tieto- ja viestintätekniikan käyttöä lisätään edelleen opiskelija- ja tuntiopettajahallinnossa (mm. sähköinen päiväkirja). Kartoitetaan taide- ja kudontatilojen uusia sijoituspaikkoja talouden tehostamiseksi. Haetaan laatu- ja kehittämishankkeita opetushallitukselta.

Toteutuma 31.12.

Kansalaisopisto: Sähköinen päiväkirja ja sähköpostiviestitys ovat käytössä lähes jokaisella opettajalla. Opintoseteliavustus jäi hakematta toimiston henkilöstövajauksen ja muuttuneiden hakutiedotekäytäntöjen vuoksi. Toteutettiin laatu- ja kehittämisavustuksella (10000€) kursseja maahanmuuttajille, kakkosasunnon omistajille ja paluumuuttajille. Kansalaisopiston toimisto muutti Sortteerin tiloihin.

Kirjasto: Ikäihmiset ja tietotekniikka –hanke päättyi ja loppurahoilla ostettiin tietotekniikkatarvikkeita kirjaston käyttäjille. Kirjastotila muutoksessa –hanke (300 €) kysyi sidosryhmiltä (kansalaisopisto, nuorisotoimi) toiveita kirjaston kehittämiseen. Henkilökunnasta jäi eläkkeelle kaksi henkilöä ja heidän tilalleen palkattiin uudet henkilöt. Määräaikaisen vs. kirjastonjohtajan työnkuvaan sisältyi kulttuuripalvelujen toiminnasta ja hallinnosta vastaaminen. Vs. kirjastonjohtajan työnkuvaa muutettiin 1.4.2017 alkaen niin, että työtehtävät jakautuivat 50 %

vs. kirjastonjohtaja ja 50 % vt. kansalaisopiston rehtori. Ko. henkilö irtisanoutui määräaikaisesta tehtävästään 30.6.2017. Kirjastovirkailija toimii vs. kirjastonjohtajana 31.10.2018 saakka.

Kulttuuri: Kokoaikainen kulttuuriohjaaja aloitti määräaikaisessa työsuhteessa 1.4.2017 - 31.10.2018. Suomi 100 –vuoden päätapahtumana järjestetty itsenäisyysjuhla onnistui erinomaisesti ja kokosi eri-ikäisiä kaupunkilaisia yhteiseen juhlaan. OKM:ltä saatiin hankerahoitus 35 000 euroa, Kulttuurilla hyvinvointia kyliin –hankkeeseen alueelliseen taide- ja kulttuuritoiminnan kehittämiseen. Hankkeeseen rekrytoitiin työntekijä joulukuussa. Lapin lasten kulttuuriverkoston koordinoima kärkihanke sai rahoitusta, jonka avulla käynnistettiin taidekerho Isokylän koululla. Kulttuuripalvelut osallistui kotiseutuliiton Yhdistykset ja kunnat kulttuurikumppaneina –hankkeeseen. Tiedostusta muille kulttuuritoimijoille tehostettiin. Yhteistyötä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa lisättiin tarjoamalla aktiivisesti maksuttomia ja monipuolisia kulttuuriohjelmia.

Liikunta: Liikunta- ja jäähallin käyttömaksuja korotettiin. Uimahalli Poukaman maksuja ei tarkistettu tulevan peruskorjauksen vuoksi.

Musiikkiopiston lukukausimaksuja on korotettu 2% 1.8.2017. TPO saavutettavuuteen liittyvä OKM-hanke (2800 €) on toteutunut ja päättynyt 31.12.2017; hankerahalla on järjestetty taiteen perusopetusta Kemijärven päiväkodeissa ja perusopetuksen

erityisopetuksessa. Musiikkiopisto toimii kahdessa Taideyliopiston koordinoimassa valtakunnallisessa hankkeessa: ArtsEqual (TPO tasa-arvo ja saavutettavuus) ja SÄPE Sävellyspedagogiikka. Uusia hankerahoituksia saatiin kesäkuussa 2017 etäopetuslaitteiston uusimiseen (OPH 9000 e) ja Lapin alueen nuorisojousiorkesterin perustamiseen yhdessä Lapin muiden musiikkiopistojen kanssa (OPH, yhteensä 9000 e, koord. Lapin musiikkiopisto Rovaniemi).

Nuoriso: Lapin Leader –rohkelikot teemahankkeen avulla nuorille toteutettiin 6 erilaista, nuorten toivomaa harrastuspäivää (osall. 58), joista suosituin oli nuorten retki nuorisokeskus Oivankiin. Nuorten elämää – hankerahalla järjestettiin Puhutaan päihteistä – tapahtuma, johon osallistui aamusta yläkoulut, iltapäivällä ammattilaiset ja illalla huoltajat. Osallistujia 250. Kemppe tiedottaa –hanke päättyi 31.5., mutta toiminta jatkuu; yläkoulujen vertaistiedottajat (8) kokoavat ja tiedottavat kouluillaan nuoria koskevista tapahtumista nuorisonohjaajan ohjauksessa Lasten ja nuorten harrastustoiminnan tukemiseen saadulla hankerahalla järjestettiin 3 leiriä (15 leiripäivää) osallistujia 57. Nuorisoneuvoston nimi muuttui nuorisovaltuustoksi ja jäsenmäärä puolittui viiteen. Nuorisovaltuusto edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia. Etsivä nuorisotyö tavoitti vuoden aikana 73 nuorta ja auttoi heitä tarvittavien palvelujen piiriin. Etsivän nuorisotyön järjestämä matalan kynnyksen kohtaamispaikka ”Cafe Cappuccino” 16-28 –vuotiaille nuorille kokoontui nuorisotilalla tiistaisin. Kävijöitä vuoden aikana 378 nuorta.

3. Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite		Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuma 31.12.
1.	Asiakaslähtöiset, eri ikäryhmien hyvinvointia tukevat laadukkaat, ajanmukaiset ja monipuoliset kulttuuri-, koulutus- ja vapaa-ajan palvelut	Monipuolinen palvelu-, aine- ja kurssivalikoima. Itsearviointi Toimintakulttuurien ja oppimisympäristöjen kehittäminen ja ajanmukaistaminen. Kotouttamisen tukeminen	Asiakkaiden laaja ikäjakauma ja asiakasmäärä. Asiakaskyselyt ja osaamiskartoitukset Ulkopuolinen hankerahoitus. Uusien laitteiden, sovellusten hankinta, testaaminen ja koulutus. Koha – kirjastojärjestelmän käyttöönotto. Kurssien, tilaisuuksien ja tapahtumien	Kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut on toteutuneet kaikille ikäryhmille. Nuorisopalvelujen piiriin kuuluvat kaikki alle 29 – vuotiaat, joista tavoitettiin nuorisotilatoiminnassa 12-19-vuotiaat, leiritoiminnassa 7-12-vuotiaat, tapahtumissa alle kouluikäiset ja etsivässä nuorisotyössä 13-29-vuotiaat. Asiakaskyselyt toteutettiin, osaamiskartoituksia tehdään joka toinen vuosi. Musiikkiopisto: OPH-hankerahoitukset: 9000 e etälaitteiston uusimiseen 2017-18; ja 9000 e yhteishankkeeseen (koord. Lapin mus.opisto) Lapin alue-jousiorkesterin perustamiseen. Kirjaston Ikäihmiset ja tietotekniikka –hanke loppui 31.5.2017. Hankerahalla ostettiin tietotekniikkalaitteita kirjaston asiakkaille. Kirjastotila muutoksessa –hanke (300 €). Kirjastojärjestelmä otettiin käyttöön 2.5.2017. Kotouttamisen tukemisen 5:lle kurssille osallistui 33 henkilöä Kansalaisopiston alennettuja kurssimaksuja 152 kpl Musiikkiopisto alenn.maksut: 5 kpl Kirjastossa poistui

		Alennetut asiakasmaksut	osallistujamäärät Myönnetyt määrät	varausmaksu Lapin kirjastojen välillä.
2.	Palveluja kehitetään yhteistyössä paikallisesti, seutukunnallisesti ja yhteisöllisesti	Yhteissuunnittelu ja resurssien koordinoitu hyödyntäminen. Yhteistyö seutukunnan päivähoiton, koulujen, palvelutalojen ja kolmannen sektorin kanssa.	Konsertit, vierailut, kurssit, koulutus, opetus ja näyttelyt. Tapahtumat kouluissa, päiväkodeissa, palvelutaloissa jne.	Kansalaisopisto: Tapahtumia yhteensä 6, Näkösilä päivä, kurssi-info, virkistyspäivät. Kulttuuri: Veteraanijuhla yhteistyössä seurakunnan kanssa. Varhaiskasvatukselle/ perusopetukselle/ lukiolle tarjottuja tapahtumia 6 kpl. Yhdistyksille myönnettiin avustuksia 6 000 € sekä kulttuuripalkinto 1000 €. Kulttuurikeskuksessa tapahtumia 140. Torikonsertit 6 kpl sekä Kemijärven Onnen päivä. Liikunta: Fröbelin palikat 200 hlöä. Musiikkiopisto: konsertit, soitinesittelut ja muut esiintymiset 87, kurssit 2 ja valtak.tapahtumat 2 Nuoriso: Etsivä nuorisotyöhanke tavoitti 73 nuorta. Nuorisotilojen kävijämäärä 6511, Kämpällä keskimäärin 27 nuorta/ilta. Nuorisotapahtumia 64kpl. Tapahtumissa ja leireissä mukana kolmas sektori.
3.	Suomi 100 –vuotta juhluvuoden huomioiminen toiminnan suunnittelussa	Tapahtumien ja opintokokonaisuuksien järjestäminen	Kurssien, tilaisuuksien ja tapahtumien osallistujamäärät	Musiikkiopisto tapahtumat:12. Kulttuuri: Päätapatumana suuri itsenäisyysjuhla liikuntahallilla. Suomi -aiheiset yhteislaulutilaisuudet 2kpl. Suomi100-aiheisten konserttien tukeminen tarjoamalla tilat esityksille. Osallistuminen Lahja Suomelle - juhlan toteutukseen. Suomi100-veistosnäyttelyssä avustaminen.

				Kansalaisopisto järjesti 5 luentoa teemaan liittyen, joissa 89 osall. Kansalaisopisto osallistui kirjaston Etkojen järjestelyyn ja Itsenäisyysjuhlan koristeluun. Kulttuuritoimi, kansalais- ja musiikkiopisto ja varhaiskasvatus osallistuivat kirjaston Etkotapahtumaan. Kävijöitä oli 383. Kirjasto: Näyttelyjä järjestettiin 3 ja vierailevia esiintyjä oli 2 (nukketeatteri ja kirjailijavieras) osallistujia oli yht. 123. Kemijärven lausijat: 10 tilaisuutta, 168 osall.

4. Henkilöstösuunnitelma

Musiikkiopisto: Vakinaisia viranhaltijoita on 8 (sis. toimistosihteerin), vakinaisia päätoimisia 2, vakinaisia yhteispäätoimisia 2, vakituisia sivutoimisia 5 ja määräaikaisia sivutoimisia 4 (sis. ostopalveluna hankittavan tanssinopetuksen). Eläkkeelle siirtynee pianonsoitonopettaja vuoden 2017 puolivälissä. Siirtymävaiheen lomarahakulut ilmenevät 2017 toimintamenoissa. Vuonna 2019 laskennallisen eläkeiän saavuttavat pianonsoitonopettaja/säestäjä ja viulunsoitonopettaja. Eläköityvien opettajien tilalle palkataan uudet työntekijät kysynnän mukaisesti (oppilaitos on sitoutunut järjestämään oppilaspaikan saaneiden oppilaidensa opinnot). Opettajanvirkoja täytettäessä virat profiloitetaan uudelleen. Toinen opetettava aine katsotaan hakijan eduksi. Uusia tehtävien täyttöjä (mahdollisesti jo syksyllä 2016): yhteispäätoiminen huilunopettaja (huilu ja musiikin perusteet) sivutoimisen tilalle sekä Sallassa pianonsoitonopettajan vakinaisen viran täyttö.

Liikuntapalvelut: Uinninopettaja jää eläkkeelle keväällä 2017. Paikkaa ei täytetä, työtehtävät on sisällytetty liikunnanohjaajan toimenkuvaan.

Kirjasto: Kirjastosta jäi edellisenä vuonna eläkkeelle yksi henkilö, jonka tehtävät hoidettiin sisäisin järjestelyin henkilöstösuunnitelman mukaan. Tällä hetkellä kirjastossa on 7 työntekijää, joista kaksi tekee

osa-aikaista työtä. Kirjastonjohtaja on opintovapaalla 1.11.2016 – 31.10.2018. Sijainen on rekrytoitu ja hän on aloittanut työssä 1.11.2016. Sijaisen tehtäviin kuuluu kulttuuripalvelujen hallinto, mutta kulttuuritapahtumien järjestely on siirretty toiselle henkilölle. Kirjastosta jää eläkkeelle kirjastoautonkuljettaja 1.5.2017. Hänen tilalle on rekrytoitu sisäisesti työntekijä, joka aloittaa tehtävässä 1.12.2016. Lisäksi yksi kirjastovirkailija jää mahdollisesti eläkkeelle kesällä 2017. Hänen tilalleen palkataan koko aikainen työntekijä.

Kulttuuripalvelut: Kirjastonjohtajan opintovapaan ajan, hallinnosta (talous- ja henkilöstöhallinto, 10 % työajalla) vastaa kirjastonjohtajan sijainen. Tapahtumajärjestelyjä hoitaa musiikkiopiston opettaja, jolle on tehty työsopimus kirjastonjohtajan opintovapaan ajalle (40 % työajalla). Kokoaikaisia työntekijöitä kulttuuripalveluissa ovat edelleen vahtimestari ja ohjaaja-kalustonhoitaja.

Nuorisopalvelut: Nuorisopalvelujen; nuorisosihteerin, nuorisohjaajan sekä erityisnuorisotyöntekijän/etsivän nuorisotyöntekijä. Henkilöstöresurssit etsivässä nuorisotyössä v. 2017 on 1,5 htv, palkkausmenoihin valtioavustusta 42 750 €. Opiskelijakuraattorin työajasta 50% on etsivässä nuorisotyössä.

Kansalaisopisto: Rehtorin palkkamenoihin on varattu (50 %) määräraha.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen	vakinainen	määräaikainen	yhteensä
	33	59	92

5. Talous	TP 2016	LTA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintamenot	-3 840 824	-3 845 460	-3 931 582	-3 770 450	-3 770 450	-3 770 450
Toimintatulot	622 515	640 250	607 161	640 250	640 250	640 250
Toimintakate	-3 218 309	-3 205 210	-3 324 421	-3 130 200	-3 130 200	-3 130 200

6. Tunnusluvut	TP 2016	LTA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakin.virat ja toimet 31.12.	32	32	33	31,5	31,5	31,5
Henkilöstömenot €	-1 721 700	-1 777 470	-1 810 146	-1 772 490	-1 772 490	-1 772 490
Muutos %	-13,7	3,2	1,8	0	0	0
Palvelujen ostot €	-294 324	-268 860	-302 494	-261 860	-261 860	-261 860
Muutos %	14,9	-8,7	12,5	0	0	0
Toimintakate €/asukas	-420	-422	-441	-415	-417	-417

VASTUUALUE: PERHEPALVELUT

1. Toiminta-ajatus

Perhepalvelut vastaa perhe- ja aikuissosiaalityön palveluiden tuottamisesta. Perhesosiaalityön tavoitteena on tukea lasten ja nuorten hyvinvointia ja vanhempia heidän kasvatustehtävässään sosiaalityön keinoin. Perhesosiaalityöhön kuuluvat lapsiperheiden kanssa tehtävä sosiaalityö, lastensuojelu, lastenvalvojan palvelut ja lapsiperheiden kotipalvelu.

Aikuissosiaalityössä vahvistetaan tuen tarpeessa olevien kuntalaisten voimavaroja ja tuetaan yksilöiden omaehtoista toimintaa ja selviytymistä. Sosiaalityö tukee tarvittaessa taloudellisissa vaikeuksissa talous- ja velkaneuvonnalla sekä täydentävällä ja ehkäisevällä toimeentulotuella.

2. Tuottavuustoimenpiteet ja –hankkeet

Sosiaalityön tehtävää selkeytetään ja asiakkaille tarjotaan sosiaalityön palveluita kun se on tarkoituksenmukaista. Lakisääteiset palvelut tuotetaan mahdollisimman kustannustehokkaasti. Painopisteenä on yhteistyön kehittäminen lapsiperheiden hyvinvoinnin tukemiseksi sekä kasvuympäristössä tehtävän työn monipuolistaminen.

Toteutuma 31.12.

Lapsiperheiden hyvinvoinnin tukemiseksi yhteistyötä on kehitetty ja uudella työtoteutuksella pyritään varhaisemmassa vaiheessa saamaan perheet tarvittaessa palveluiden piiriin. Yhteistyön kehittäminen jatkuu koko ajan. Lakisääteisten palveluiden tuottaminen on edellyttänyt tilapäisen työvoiman palkkaamisesta.

3. Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuma 31.12.
1. Yhteistyön tiivistäminen lapsiperheiden osalta palvelualueen sisällä	Luodaan toimintamalli yhteistyön tekemiseksi.	Toimintamalli on otettu käyttöön.	Luotu toimintamalli, jossa perhetyöntekijä ja terveydenhoitaja tapaavat yhdessä ensi kertaa vanhemmaksi tulevat
2. Työn dokumentointi sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain mukaisesti	Kirjaamisvalmentajan koulutukset ja muutokset asiakastietojärjestelmään.	Määrämuotoinen kirjaaminen on käytössä.	Toteutunut osittain
3. Sosiaalihuoltolain mukaisen palveluprosessin selkeyttäminen	Henkilöstö osallistuu sosiaalihuoltolaki-koulutukseen ja palveluprosessi mallinnetaan. Sähköinen yhteydenotto otetaan käyttöön.	Koulutukseen osallistuneiden määrä ja palveluprosessi on mallinnettu. Sähköinen yhteydenotto on käytössä.	Sosiaalihuoltolaki-koulutukseen on osallistunut neljä henkilöä. Sähköinen yhteydenotto on käytössä. Palveluprosessin mallinnus kesken.

4. Henkilöstösuunnitelma

Perhepalveluissa on viisi sosiaalityöntekijän virkaa. Neljä viroista on täytetty vakituisesti. Yksi virka on täyttämättä vakinaisesti viranhaltijan irtisanoutumisen jälkeen. Avoin virka on suunniteltu täytettäväksi alkuvuodesta 2017.

Yhden sosiaalityöntekijän työpanos on käytettävissä vammaispalvelujen (50%) ja

ikäihmisten (50%) palvelualueella ja toisen sosiaalityöntekijän työpanoksesta (80%) on käytettävissä työllisyshoidossa. Lisäksi perhepalveluissa on talous- ja velkaneuvoja-etuuskäsittelijä ja kaksi perhetyöntekijää. Määräaikaisesti (31.7.2016 saakka) perhepalveluissa on kotouttavan sosiaalityöntekijän virka.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen	vakainainen	määräaikainen	yhteensä
	7	4	11

5. Talous	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintamenot	-2 537 937	-1 808 880	-1 740 676	-1 793 880	-1 793 880	-1 793 880
Toimintatulot	336 190	205 900	253 879	205 900	205 900	205 900
Toimintakate	-2 201 747	-1 602 980	-1 486 797	-1 587 980	-1 587 980	-1 587 980

6. Tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakin.virat ja toimet 31.12.	7	8	7	8,0	8,0	8,0
Henkilöstömenot €	-448 522	-492 110	-440 021	-492 110	-492 110	-492 110
Muutos %	-14,6	9,7	-10,6	0,0	0,0	0,0
Palvelujen ostot €	-1 371 891	-981 110	-1 025 351	-966 110	-966 110	-966 110
Muutos %	37,1	-28,5	4,5	- 1,5	-	-
Toimintakate €/asukas	-288	-211	-197	-210	-210	-210

VASTUUALUE: SAIRAUKSIEN EHKÄISY JA HOITOPALVELUT

1. Toiminta-ajatus

Perusterveydenhuollon palveluiden tuottaminen kuntalaisille asiakaslähtöisesti, oikea-aikaisesti ja taloudellisesti siten, että saavutetaan optimaalinen terveyshyöty.

Tavoitteena ovat joustavat ja saumattomat palveluketjut hyvässä yhteistyössä hoiva- ja hoitopalvelujen ja erikoissairaanhoidon kanssa. Terveystuotteen palvelut tuotetaan tasapuolisesti, kustannustehokkaasti ja palveluprosessin läpinäkyvyyttä lisäämällä.

Palveluihin kuuluvat avoterveydenhuolto, akuuttiosasto, kotiutustiimi, laboratorio, radiologia, lääkinnällinen kuntoutus, lääkehuolto, ensihoito, suun terveydenhuolto, työterveyshuolto, erikoissairaanhoidon, terveysvalvonta ja eläinlääkintähuolto.

2. Tuottavuustoimenpiteet ja –hankkeet

Työnjaon edelleen kehittäminen avoterveydenhuollossa hoitotakuuseen vastaten. Laitoshoidon purkaminen pitkäaikaispotilaiden oikeanlaisella sijoittamisella ja hoitoaikoja lyhentämällä yhteistyössä tehostetun palveluasumisyksiköiden, kotihoidon ja kotiutustiimin kanssa.

Potilaiden hoitoon pääsy toteutui lain edellyttämässä ajassa. Avoterveydenhuollossa panostettiin päiväaikaan toimintaan. Lääkäreiden virat olivat pääsääntöisesti täytettyinä, mikä näkyi vastaanottokäyntien suhteellisen suurena osuutena. Työnjakoa selkiytettiin eri ammattiryhmien välillä ja

resursseja kohdennettiin optimaalisesti huomioiden ennaltaehkäisy, varhainen puuttuminen, väestön hyvinvointi, itsehoito ja hoitojen/diagnostiikan priorisointi.

Pitkäaikaislaitospaikkoja alettiin vähentää syksyllä siirtäen potilaita tehostettuun palveluasumiseen, mikä tapahtui asteittain, minkä takia suunniteltua osasto 2:n ja akuuttiosaston yhdistämistä ei voitu toteuttaa loppuvuodesta vaan yhdistyminen tapahtui tammikuun 2018 alussa. Akuuttiosasto suunniteltiin 40 paikkaiseksi osastoksi. Osasto päätettiin sijoittaa akuuttiosaston tiloihin, koska siellä on tarpeeksi potilashuoneita ja tarpeen vaatiessa mahdollisuus edelleen laajentaa osastoa.

Erikoissairaanhoidon käyttöön perustuva laskutus väheni -1,7 % verrattuna vuoteen 2016 eli noin 330 000 €. Lasku tapahtui lähinnä ostopalveluissa. Lapin keskussairaalan somaattisten hoitopäivien määrä väheni edelleen, osatekijänä tähän on hoitojen kehittyminen avohoitopainotteisemmaksi. Osa muutoksesta on normaalia vuosivaihtelua. Lapponiaan hankittiin eri tavoilla erikoislääkäripalveluja useilta eri erikoisaloilta, mikä vaikuttaa myös pieneltä osin erikoissairaanhoidon käyttöön. Näiden erikoislääkäripalvelujen kustannukset kirjautuvat avosairaanhoidon. Sydämen ultraäänitutkimuksia alettiin tehdä Lapponissa myös Sallan, Pelkosenniemen ja Savukosken kunnille.

3. Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite		Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuma 31.12.
1.	Turvataan potilaan hoitoon pääsy lain edellyttämässä ajassa	Työnjaolla huolehditaan siitä, että oikeita palveluja on riittävästi tarjolla oikea-aikaisesti.	Hoitoon pääsy, jonotilanne	Hoidon tarpeen arvioinnin perusteella hoitoon pääsy toteutui
2.	Laitospaikkojen vähentäminen	Tehostetun palveluasumisen paikkoja lisää 20-30 paikkaa, osasto 2 ss 20-25, akuuttiosasto ss 25-27 (kuormitus 85 %)	Toteutunut, sairaansijamäärät, kuormitus	Yhdistetty akuuttiosasto 1/18 alkaen, 40 ss, n 10 pitkäaikaispotilasta. Kuormitus 84 %
3.	Erikoissairaanhoidon käytön lisääntymisen hillitseminen	Terveyskeskustyön diagnostiikan ja hoidon turvaaminen. Mielenterveys- ja päihdetyön kehittäminen.	ESH:n käyttö	Hoitopäivät 4082 (2016 4418) Avohoitokäynnit 10793 (2016 10067) Menot -1,7 %

4. Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstö suunnitellaan ja varataan palveluihin kustannustehokkaasti palvelut tuottaen.

Järjestetään mahdollinen lisäkoulutus tehtävien muuttuessa. Hyödynnetään eläköityminen.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen	vakinainen	määräaikainen	yhteensä
	81	14	95

5. Talous	TP 2016	LTA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintamenot	-20 424 992	-20 211 310	-20 082 215	-18 956 310	-18 950 820	-18 950 820
Toimintatulot	2 002 741	1 892 300	1 681 797	1 917 300	1 917 300	1 917 300
Toimintakate	-18 422 251	-18 319 010	-18 400 417	-17 039 010	-17 033 520	-17 033 520

6. Tunnusluvut	TP 2016	LTA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakin.virat ja toimet 31.12.	76	86	81	84,5	84,5	84,5
Henkilöstömenot €	-5 434 748	-5 311 130	-5 710 882	-4 845 640	-4 845 640	-4 845 640
Muutos %	-2,0	-2,3	7,5	-1,7	0	0
Palvelujen ostot €	-12 843 312	-12 781 420	-12 207 528	-11 881 420	-11 881 420	-11 881 420
Muutos %	2,0	-0,5	-4,5	0	0	0
Toimintakate €/asukas	-2 408	-2 242	-2 442	-2 257	-2 271	-2 271

VASTUUALUE: AIKUISTEN PSYKOSOSIAALISET PALVELUT

1. Toiminta-ajatus

Aukoton, osaava ja yksilöllinen palvelu aikuisten psykososiaalisten palveluiden asiakkaille.

Palvelut; Kasvatus- ja perheneuvolapalvelut, päihdepalvelut, aikuisten mielenterveyspalvelut, asumis- ja kuntoutuspalvelut sekä päivä- ja työtoimintapalvelut

Työllisyydenhoidon toiminta-ajatus on luoda pitkäaikaistyöttömille peruspalveluiden yhteyteen työllisyyttä, osaamista ja osallisuutta vahvistava palvelukokonaisuus. Sisällöllisesti ja laadullisesti kehitetään sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalveluiden oikea-aikaista kohdentumista. Työttömille mahdollistetaan lakisääteiset terveystarkastukset sekä yksilöllisesti räätälöidyt polut kuntoutukseen, koulutukseen ja työelämään. Työkyvyttömiä tuetaan eläkeselvittelyissä. Päämääränä on pitkäaikaistyöttömyyden ja kaupungin maksuosuuden alentaminen. Yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden ja yritysten kanssa lisätään.

2. Tuottavuustoimenpiteet ja – hankkeet

Panostetaan tulevaisuudessa edelleen Käyntikerrallaan -työmuotoon ja tehostettuun ensikäyntiin. Tehostettu ensikäynti liittyy Käyntikerrallaan -työhön, jossa työskentelyn tuoma lisäarvo kohdistuu palvelujärjestelmän kokonaisuuteen ja palvelujen uudelleenorganisointiin; lähtöajatuksena on käytössä olevien resurssien tarkoituksenmukainen hyödyntäminen, ei resurssien lisääminen sinänsä.

Tehostetulla ensikäynnillä pyritään vaikuttamaan käytettävissä olevien psykososiaalisten palvelujen resurssien määrän ja palveluiden kysynnän kohtaamiseen. Tavoitteena on asiakkaan

omantoimijuuden, aseman vahvistaminen palvelujen käyttäjänä, varhaisen puuttumisen mahdollistaminen ja palvelujen tuottaminen matalalla kynnyksellä. Palvelut pystytään tuottamaan kustannustehokkaammin panostamalla asiakaspolun alkuun ja siten vähennetään asiakkaan tarvetta hakeutua muiden palvelujen käyttöön, ainakin osalta asiakkailta.

Aikuisten psykososiaalisissa palveluissa ollaan edelleen vahvasti mukana hankeyhteistyössä, silloin kun se kasvattaa verkostoyhteistyön osaamista sekä tuo uudenlaisia näkökulmia ja työtapoja palvelujärjestelmään. Tavoitteena on luoda yhä enemmän sektorirajat ylittävää yhteistyötä. esimerkkinä Valpas-hanke.

Työllisyydenhoidon toiminta-alueella on meneillään useita hankkeita. Kaupunki on mukana työvoima- ja yrityspalvelujen alueellisessa kokeilussa 2017-2018.

HIOP- opinnollistetut työpajat- hanke jatkuu vuoden 2017 loppuun saakka.

VALPAS- hankkeen toiminta-aika on 1.8.2016-31.7.2019. OSMA- osaamista maahanmuuttajille työelämälähtöisesti- hankkeen toiminta-aika on 1.8.2016-31.7.2019.

Toteutuma 31.12.

Tehostettu ensikäynti on muodostunut osaksi klinikan perustoimintaa. Kaikki asiakkaat tulevat palveluun KKTn(Käyntikerrallaan-työ) kautta. Neuropsykiatristen palvelujen kehittämistä hidastanut työntekijäpula. Yhteistyötä rakennettu koko ajan tulevaa Sotea silmällä pitäen.

Työllisyysyksikkö on muuttanut sairaala Lapponiaan tarjoten työttömien terveys-, sosiaali-, kuntoutus- TE- ja työllisyyspalvelut yhden luukun periaatteella. Yhdessä tekeminen on tehostanut tuloksia pitkäaikaistyöttömyyden kentällä.

3. Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite		Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuma 31.12
1.	Palveluohjauksen kehittäminen	Tehostettu ensikäynti	Osa perustoimintaa	Toteutunut
2.	Neuropsykiatrisen palvelukokonaisuuden kehittäminen	Neuropsykiatrisen asiakkaan palvelupolun systematisointi ja kuvaaminen Rakennetaan moniammatillinen neuropsykiatrisen tiimi	Palveluprosessin läpikäyneet asiakkaat On/ei	Ei tarkkaa määrää Kesken
3.	Huumeidenkäyttäjien hoidon ja kuntoutuksen kehittäminen	Matalankynnyksen toiminnan kehittäminen yhdessä Valpas-hankkeen kanssa	Säännöllisyys; h/viikko	Varsitiellä ti-pe 9h/vko Terveysneuvonta viikoittaista
4.	Pitkäaikaistyöttömyyden alentaminen	Pitkäaikaistyöttömien työllistäminen tai muu pysyvä ratkaisu.	Toteutuneet, lukumäärä__. Vähenevät työmarkkinatuki-maksut.	78 Kaupungin maksama työmarkkinatukimaksu laski -61 103,20€ v. 2017.

4. Henkilöstösuunnitelma

Eläköitymisiä ei pystytä hyödyntämään henkilöstövähennyksinä. Mahdollisen yövalvonnan järjestäminen asumis- ja kuntoutusyksikkö Karpaloon lisää

henkilöstöresurssia kahdella työntekijällä. Asia selvitetään myös siltä osin tuleeko yövalvonnan järjestäminen edullisemmaksi ostopalveluna vai omana toimintana.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen	vakainainen	määräaikainen	yhteensä
	24	11	35

5. Talous	TP 2016	LTA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintamenot	-3 043 644	-2 997 150	-3 270 315	-2 797 150	-2 797 150	-2 797 150
Toimintatulot	280 235	272 000	269 660	272 000	272 000	272 000
Toimintakate	-2 763 409	-2 725 150	- 3 000 656	-2 525 150	-2 525 150	-2 525 150

6. Tunnusluvut	TP 2016	LTA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakin.virat ja toimet 31.12.	19	27	24	27,0	27,0	27,0
Henkilöstömenot €	-1 637 855	-1 629 050	-1 790 700	-1 579 050	-1 579 050	-1 579 050
Muutos %	4,8	-0,5	9,9	0	0	0
Palvelujen ostot €	-261 965	-288 850	-379 692	-238 850	-238 850	-238 850
Muutos %	55,5	10,3	31,4	0	0	0
Toimintakate €/asukas	-361	-344	-398	-334	-337	-337

VASTUUALUE: VAMMAISTEN PALVELUT

1. Toiminta-ajatus

Kehitysvammaisten erityispalvelujen ja vammaispalvelulain mukaisten palvelujen tuottaminen kuntalaisille.

Kehitysvammaiset henkilöt tarvitsevat yleensä vaihtelevia, pitkäkestoisia ja monimuotoisia tuki- ja palvelumuotoja elämän eri vaiheissa ja solmukohdissa. Kehitysvamman lisäksi henkilöllä saattaa olla muita sairauksia tai lisävammoja, jotka rajoittavat tai estävät päivittäistoimintoja. Kehitysvammaisten erityispalveluilla turvataan yleisten palvelujen lisäksi suoriutuminen päivittäisistä toiminnoista, sopeutuminen yhteiskuntaan sekä muu hoito ja huolenpito. Palvelut perustuvat lakiin kehitysvammaisten erityishuollosta (519/1977). Erityishuoltoon kuuluvia palveluksia ovat muun muassa tutkimus, tarpeellinen ohjaus, kuntoutus sekä toiminnallinen valmistus, työtoiminnan ja asumisen järjestäminen sekä muu vastaava yhteiskunnallista sopeutumista edistävä toiminta.

Vammaisuuden perusteella järjestettävillä palveluilla ja tukitoimilla edistetään

3. Toiminnalliset tavoitteet

vammaisten henkilöiden edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisina yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä.

Toiminta-ajatus tukee Kemijärven kaupunkistrategian arvoja kuntalaisten välisestä tasa-arvoisuudesta ja kuntastrategian strategista tavoitetta toimivat ja laadukkaat palvelut.

Palveluja kehitetään sosiaali- ja terveyslautakunnan vahvistaman *Kehitysvammahuollon ohjelma 2015 – 2020* mukaisesti.

2. Tuottavuustoimenpiteet ja –hankkeet

Raskaan laitoshoidon vähentäminen ja laitoshoidonpalvelujen korvaaminen ympärivuorokautisilla asumispalveluilla.

Toteutuma 31.12.

Toteutunut suunnitelman mukaisesti.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuma 31.12.
1. Raskaan laitoshoidon vähentäminen ja laitoshoidon palvelujen korvaaminen ympärivuorokautisilla asumispalveluilla.	Vakiinnutetaan Kuusaniemen ryhmäkodin toiminta osaksi avohuollon palveluja.	Ryhmäkodin asukasmäärä.	12 asukasta.
2. Vammaisten palvelujen erityisosaamisen parantaminen.	Vahvistetaan erityisosaamista perehdyttämisen ja koulutuksen avulla. Laaditaan osaamisen kehittämissuunnitelma.	Koulutusvuorokaudet.	79 koulutuspäivää.
3. Kaikilla asukkailla asumiseen ja päiväpalveluun soveltuvat toimivat ja laadukkaat toimitilat	Jokirannan ryhmäkodin asukkaalle järjestetään lakien ja viranomaismääräysten mukaiset asumisen tilat. Selvitetään tilojen	Suunnitelma toimitiloista valmis 1.9.2017.	Jokirannan ryhmäkoti muuttanut asianmukaisiin tiloihin (Heikinkatu 8) 1.10.2017.

		yhteiskäyttö muun muassa koulutoimen kanssa.		
4.	Palvelu ja toimintalain, asetusten ja viranomaismääräysten mukaiset.	Päätökset palveluista tehdään säädösten mukaisissa aikarajoissa. Henkilöstömitoitusta pidetään valtakunnallisten suositusten ja omavalvontaohjelman mukaisena.	Päätösten kattavuus % (päättös palveluista kaikilla asiakkailla). Henkilöstösuunnitelman toteutuminen.	Päätökset voimassa 100 % asiakkaista. Henkilöstösuunnitelma toteutunut suunnitellusti.

4. Henkilöstösuunnitelma

Vammaisten palvelujen henkilöstön määrä on 42. suunnitelmakaudella 2018 – 2020.
Henkilöstö pysyy samansuuruisena

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen	vakinaisen	määräaikainen	yhteensä
	41	12	53

5. Talous	TP 2016	LTA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintamenot	-4 285 607	-4 317 530	-4 726 185	-4 007 530	-4 007 530	-4 007 530
Toimintatulot	371 004	406 300	492 350	406 300	406 300	406 300
Toimintakate	-3 914 603	-3 911 230	-4 233 835	-3 601 230	-3 601 230	-3 601 230

Toimintakate on samansuuruinen suunnitelmakaudella 2018 – 2020.

6. Tunnusluvut	TP 2016	LTA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakin.virat ja toimet 31.12.	39	43	41	43,0	43,0	43,0
Henkilöstömenot €	-1 702 267	-2 233 970	-2 261 143	-2 123 970	-2 123 970	-2 123 970
Muutos %	-0,1	31,2	1,2	0	0	0
Palvelujen ostot €	-2 051 409	-1 539 170	-1 859 684	-1 339 170	-1 339 170	-1 339 170
Muutos %	18,6	-25,0	20,8	-13	0	0
Toimintakate €/asukas	-511	-500	-561	-477	-480	-480

VASTUUALUE: IKÄIHMISTEN PALVELUT

1. Toiminta-ajatus

Ikäihmisten palveluiden sekä muiden hoitoalan yksiköiden turvin mahdollistetaan ensisijaisesti asiakkaiden arkipärvääminen kotona mahdollisimman pitkään niin, että hänellä säilyy omaehtoinen pärjääminen huomioiden asiakkaan voimavarat, itsemääräämisoikeus sekä asiakkaan tarpeen mukainen hoito turvataan vanhuspalvelulain 2013 mukaisesti. Hoidon tarpeen arvioinnin perusteella tai asiakkaalle/ikäihmiselle tehdyn hoitosuunnitelman mukaan turvataan mahdollinen muu asumismuoto asiakkaalle, jos kotona pärjääminen ei enää ole mahdollista.

Ikäihmisten toiminta-ajatusta linjaavat lait, suositukset ja ohjelmat:
Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista ns. vanhuspalvelulaki, joka tuli voimaan 1.7.2013. Lain mukaan kunnan eri toimialojen on toimittava yhteistyössä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suorittamisen tukemiseksi. Myös ikääntyvien palvelujen suunnitelma tulee laatia yhteistyössä.

Muita lakeja:

Sosiaalihuoltolaki, terveydenhuoltolaki, laki omaishoidon tuesta, kehitysvammaisten erityishuollosta annetut lait, vammaispalvelulaki, päihde- ja mielenterveyslait, asiakas- ja potilaslait sekä yksityistä sosiaalipalveluista ja yksityisestä terveydenhuollosta annetut lait. Perustuslain mukaan ihmiset ovat yhdenvertaiset lain edessä, eikä ketään saa asettaa iän, terveydentilan tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella ilman hyväksyttävää perustetta muihin nähden erilaiseen asemaan.

2. Tuottavuustoimenpiteet ja –hankkeet

Kehitetään kotona asumisen tukemista ja kotiin annettavia palveluita. Tehostetaan asumispalveluihin kohdennettuja ostopalveluita kustannusten vähentämiseksi. Tavoitteena on laitoshoitopaikkojen vähentäminen. Arvioidaan ja kehitetään kotiutustiimitoiminnan ja SAS-työryhmän toimintatapoja. Kotiin annettavien palveluiden henkilöstön toimenkuvia tarkistetaan painottaen kodinhoitotyötä. Valmistellaan Lapponian kokonaisuutta ja yhteistoimintaa hyvinvointikeskukseksi.

3. Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite		Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuma 31.12.
1.	Laitoshoidon purkaminen	Toimintatapojen muutos Kotiutustiimin käyttö oikea-aikaisesti Tehostetun asumisen lisäpaikkojen saaminen Lapponian tilojen käytön suunnitelma	Laitospaikkojen määrä, kustannukset Toteutuminen Toteutuminen	Vuodeosastojen yhdistäminen toteutui vuoden 2018 alkuun mennessä. Vuoden 2017 lopussa laitoshoitopotilaita oli 12. Tehostetun palveluasumisen paikkoja lisää 14 paikkaa Esperistä vuoden loppuun mennessä. Palveluseteli otettiin käyttöön. Lapponian tilojen suunnitelma toteutui: sosiaali- ja

				vammaispalvelut muuttivat Lapponiaan. Kotihoito vuoden 2018 tammikuussa.
2.	Kotiin annettavien palvelujen kehittäminen	Koneellisen lääkkeenjaon aloittaminen Kotihoidon toimintasuunnitelman päivittäminen Asiakastytyväisyyskysely Asiakkaiden palvelutarpeiden kartoittaminen	Toteutuminen Toteutuminen Toteutuminen	Koneellinen annosjakelun aloittaminen ei toteutunut. Kotihoidon kehittämistä toteutettiin Toimiva kotihoito Lappiin hankkeen kautta suunnitelmallisesti. Asiakastytyväisyyskyselyä ei toteutettu. Asiakkaiden palvelutarpeiden kartoitus toteutettiin uusien kotihoidon myöntämisen perusteiden pohjalta
3.	Kotiutustiimin toiminnan kehittäminen	Kehittämissuunnitelma	Toteutuminen	Kotiutustiimin kehittämissuunnitelman laatiminen ei toteutunut. Yhteistyötä kehitetty kotihoidon kanssa ja mm. kotipalvelun konsultaatiot kotiutustiimin kanssa lisääntyneet. Kotiutustiimin ja kotihoidon suunnitelmallinen integroinnin toteutus siirtyy vuodelle 2018, kun fyysisesti toimivat samoissa tiloissa. Kotisaattohoidot kasvussa, v. 2017 10 kpl ja v. 2016 7 kpl.

4. Henkilöstösuunnitelma

Vastuualueen henkilöstörakenne ja esimiestehtävät järjestetään kaupungin muiden vastuualueiden mukaiseksi. Henkilöstö varataan palveluihin kustannustehokkaasti

palvelut tuottaen. Lisäkoulutusta järjestetään tehtävien muuttuessa. Eläköitymistä pyritään hyödyntämään kustannusten vähentämiseksi.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen	vakinainen	määräaikainen	yhteensä
	113	25	138

5. Talous	TP 2016	LTA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintamenot	-11 469 255	-12 105 050	-12 350 935	-11 618 930	-11 618 930	-11 618 930
Toimintatulot	1 887 481	1 804 530	1 909 668	1 815 300	1 815 300	1 815 300
Toimintakate	-9 581 774	-10 300 520	-10 441 267	-9 803 630	-9 803 630	-9 803 630

6. Tunnusluvut	TP 2016	LTA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakin.virat ja toimet 31.12.	107	110	113	118,0	118,0	118,0
Henkilöstömenot €	-6 064 704	-6 349 410	-6 512 235	-5 869 640	-5 869 640	-5 869 640
Muutos %	-16,1	4,7	2,6	-2	0	0
Palvelujen ostot €	-2 993 535	-3 394 170	-3 353 739	-3 394 170	-3 394 170	-3 394 170
Muutos %	19,4	13,4	-1,2	0	0	0
Toimintakate €/asukas	-1 252	-1 308	-1385	-1 298	-1 307	-1 307

PALVELUALUE: TEKNISET PALVELUT

1. Toiminta-ajatus

Tekninen palvelualue rakentaa hyvää huomenta tuottamalla kustannustehokkaasti riittävät teknisen elämisen edellytykset kuntalaisille.

Teknisten palveluiden tehtäviä ovat:

Viranomaistehtävät

- maankäytön suunnittelu ja kaavoitus
- rakennusvalvonta
- yksityisteiden viranomaisasiat
- lisäksi tekninen palvelualue järjestää ostopalveluna palo- ja pelastustoimen ja ympäristösuojelun tehtävät

Muut tekniset tehtävät

- toimitilojen ja kunnallistekniikan rakennuttaminen
- infrastruktuurin ylläpito ja hoito
- kiinteistöjen ylläpito ja hoito
- ruokapalvelut
- laitoshuoltopalvelut

2. Toimintaympäristö ja sen muutokset

Teknisissä palveluissa haasteena on talouden niukkuuden vallitessa vastata kaupungin asukkaiden, käyttäjien ja julkisen vallan asettamiin vaatimuksiin. Tilapalvelujen haasteena ovat sisäilmaongelmat, korjausvelka ja korjausvastuu.

Tekniikan kehittyminen mahdollistaa myös palvelujen tehostamisen, joskin tekniikan kehittämiseenkin tulee olla riittävät resurssit. Sote-palveluiden siirtyessä itsehallintoalueille, vaikutukset sote-tilojen järjestämiseen ovat merkittävät. Tämän vuoksi ja muutenkin tukipalveluiden ja teknisten palveluiden liiketaloudellisuus korostuu.

Hankintalakiin tulevat muutokset hankintojen jakamiseksi tarkoituksenmukaisiksi kokonaisuuksiksi parantaa pienempien ja

paikallisten yritysten mahdollisuuksia osallistua hankintakilpailuihin.

Toteutuma 31.12.:

Korjausvelka kasvoi toimintavuoden aikana noin 1,4 M€. Sisäilmaongelmien vuoksi Jokirannan ryhmäkoti jouduttiin siirtämään Heikinkatu 8:n tiloihin. Rakennusautomaatiikkaa parannettiin muutamissa kiinteistöissä. Sote-tukipalvelujen järjestämistä on selvitelty eri seminaareissa

3. Toiminnan painopistealueet 2017 ja niiden toteutuminen

Teknisen palvelualueen tavoitteiden painopistealueet tähtäävät seuraaviin kaupunkistrategian tavoitteisiin: Viihtyisä elinympäristö ja luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen. Asiakas ja tarvelähtöiset palvelut

Tärkeä painopiste on kaupunki-infran säilyttäminen kohtuullisessa kunnossa ja kaupungin toimitilojen kunnan parantaminen pitkällä tähtäimellä sekä ennakoiva huoltotoiminta. Sitä varten on laadittu kiinteistöohjelma, mitä tuli mahdollisuuksien mukaan noudattaa.

Suunnitelmallisuus kaikessa toimessa tulisi ottaa enemmän huomioon. Palvelualueiden rajapintoja ja päätöksentekojärjestelmää tulisi selkiyttää.

Toteutuma 31.12.

Kaupunki-infran kunnan säilyttämiseen laadittiin toimenpideohjelma, jonka tarkoituksena on pitemmällä aikajänteellä parantaa kaupungin huonokuntoista katuverkostoa. Kiinteistöohjelman toimenpiteille ei ollut riittävät resurssit.

4. Talous	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintamenot	-12 215 275	-12 337 280	-12 955 489	-12 225 270	-12 183 630	-12 082 530
Toimintatulot	13 255 577	13 287 280	13 365 312	13 175 270	13 016 630	12 911 170
Toimintakate	1 040 302	950 000	409 823	950 000	833 000	828 640

5.Tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakin. virat ja toimet 31.12	95	96,5	94	96,5	96,5	96,5
Henkilöstömenot €	-4 151 895	-4 246 440	-4 294 144	-4 246 440	-4 185 810	-4 175 810
Muutos %		2,3	1,1	0,0	-2,8	-0,2
Palvelujen ostot €	-2 446 310	-2 480 750	-2 608 556	-2 480 750	-2 600 000	-2 600 000
Muutos %		1,4	5,1	-4,9 %	4,8 %	0,0 %
Toimintakate €/asukas	136	125	54	126	111	111

6. Määrärahat

	TA 2017	TA 2017 muutos	TP 2017	Poikkeama	Poikkeama
	€	€	€	€	%
Tekniset palvelut					
MENOT	-12 337 280	-12 337 280	-12 955 489	618 209	5,0
TULOT	13 287 280	13 287 280	13 365 312	-78 032	-0,6
NETTOMENO/TOIMINTAKATE	950 000	950 000	409 823	540 177	56,9

Talousarvioon verrattuna palvelualueen menot toteutuivat 5 %:a (630 000 €) arvioitua

suurempina. Palvelualueen tuotot toteutuivat 0,6 %:a (78 032 €) arvioitua suurempana.

Suurimmat poikkeamat olivat:

-yritysvuokrien luottotappiot v.2014-2016	- 280 000 €
- pysyvien vastaavien liiketappiot	-19 000 €
- ruokapalveluissa hekolisät	-32 000 €
- elintarvikkeiden kustannukset	-44 000 €
- kunnallistekniikassa eläkekulujen toteutuma	-40 000 €
- kuel-varhemaksut	-69 000 €
- lämmityskustannusten toteutuma	-140 000 €

7. Palvelualueen käyttösuunnitelman toteutuminen

PALVELUALUE	TA 2017	TA 2017 muutokset	TA 2017 muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama	Poikkeama %
	€	€	€	€	€	%
Tekniset palvelut						
Myyntituotot	2 244 650	2 244 650	2 244 650	2 199 752	44 898	2,0
Maksutuotot	80 000	80 000	80 000	81 592	-1 592	-2,0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	10 962 630	10 962 630	10 962 630	11 083 968	-121 338	-1,1
TOIMINTATUOTOT	13 287 280	13 287 280	13 287 280	13 365 312	-78 032	-0,6
Palkat ja palkkiot	-3 183 270	-3 183 270	-3 183 270	-3 210 061	26 791	0,8
Henkilösivukulut	-1 063 170	-1 063 170	-1 063 170	-1 084 082	20 912	2,0
Henkilöstökulut	-4 246 440	-4 246 440	-4 246 440	-4 294 144	47 704	1,1
Asiakaspalvelujen ostot	-24 000	-24 000	-24 000	-1 038	-22 962	-95,7
Muiden palvelujen ostot	-2 456 750	-2 456 750	-2 456 750	-2 607 518	150 768	6,1
Palvelujen ostot	-2 480 750	-2 480 750	-2 480 750	-2 608 556	127 806	5,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 051 360	-3 051 360	-3 051 360	-3 206 856	155 496	5,1
Avustukset	-305 000	-305 000	-305 000	-274 141	-30 859	-10,1
Muut toimintakulut	-2 253 730	-2 253 730	-2 253 730	-2 571 793	318 063	14,1
TOIMINTAKULUT	-12 337 280	-12 337 280	-12 337 280	-12 955 489	618 209	5,0
TOIMINTAKATE	950 000	950 000	950 000	409 823	540 177	56,9

8. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

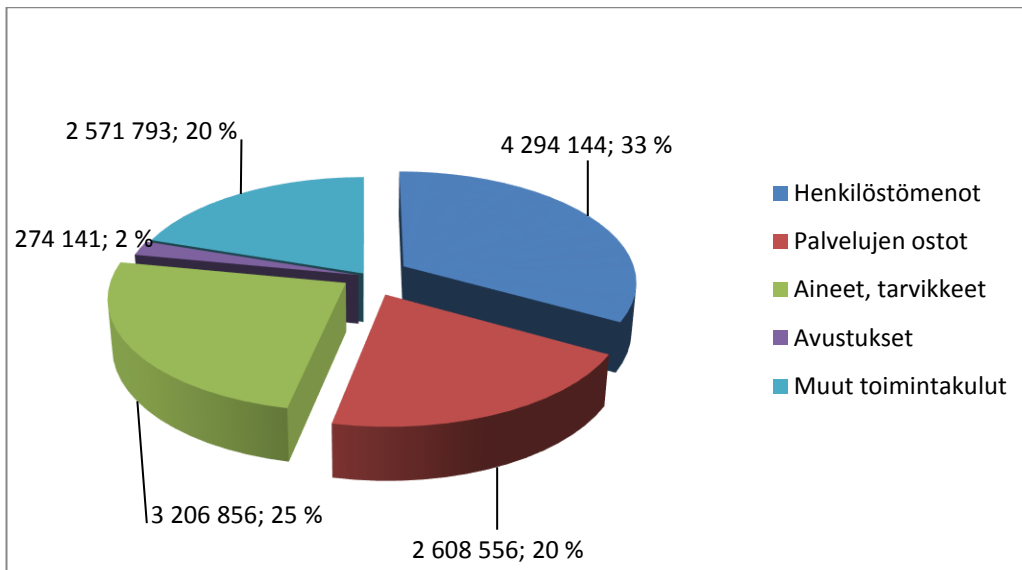
Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada järjestelmällisellä ja ennakoivalla toiminnalla kohtuullinen varmuus palvelualueen tavoitteiden saavuttamisesta. Kaupungin taloudellisen kehityksen vuoksi toimintaa joudutaan supistamaan kaupungin palveluissa. Myös oheneva organisaatio joillakin toimialoilla aiheuttaa töiden kasaantumisen, eikä esimerkiksi ennakoivaan huoltotyöhön ole mahdollisuuksia. Tekniselle palvelualueelle erityisen haasteen antaa tilojen sopeuttaminen kaupungin palvelutarpeisiin ja kiinteistöjen ja kuntatekniikan kunnosta huolehtiminen, niin että korjausvelka ei enää nykyisestään kasva. Ison riskin tuovat toiminnassa olevat selvästi korjaustarpeessa olevat rakennukset. Kiinteistöohjelma sekä kuntatekniikan saneerausohjelmat ovat ohjeena kiinteistöjen ja kuntatekniikan kokonaisvaltaiseen tarkasteluun niin kaupungin

sisäisiin kuin myös tarvittaessa koko kuntakonsernin tulevaisuuden tarpeisiin. Korjausvelan vähentämisellä välttäisiin yllättäviltä suuremmilta korjaustarpeilta sekä vahingoilta. Suunnitelmallisella tavoitteiden asettelulla ja ohjelmien noudattamisella minimoidaan em. riskit. Tavoitteiden toteuttaminen edellyttää toki tavoitteille asetettujen resurssien mahdollistamista.

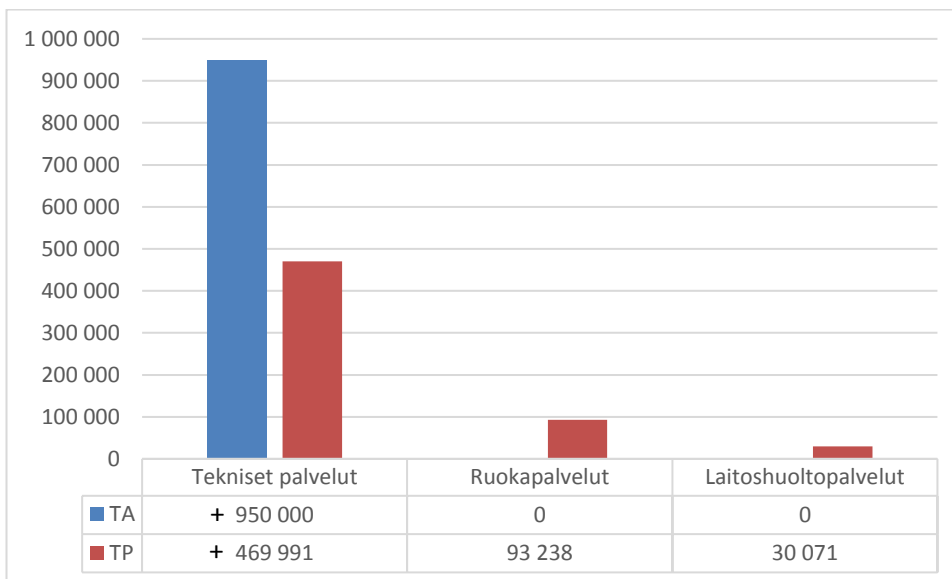
Toteuma 31.12

Niukan taloudenpidon johdosta investointi- ja kunnossapidon taso ei riitä selättämään korjausvelan kasvua, ja rakennusten kunto tuo ajoittain yllätyksiä sekä synnyttää peruskorjausinvestointien kumuloitumisen lähivuosille. Pitkän tähtäimen suunnittelua ei ole pystytty toteuttamaan.

Tekninen palvelualue kulujen toteutuma menolajeittain 2017

Tekninen palvelualue talousarvio ja toteutuma 2017

Teknisen palvelualueen TA ja TP on positiivinen

VASTUUALUE: TEKNISET PALVELUT

1. Toiminta-ajatus

Tekninen palvelualue rakentaa hyvää huomenta tuottamalla riittävät tekniset elämisen edellytykset kuntalaisille kustannustehokkaasti.

Teknisten palvelujen palvelualue vastaa kaupungin maankäytön suunnittelusta ja kaavoituksesta, rakennusvalvonnasta, kunnallistekniikan palveluista, kaupungin kiinteistöomaisuuden hallinnasta, hoidosta ja kunnossapidosta sekä rakennuttamisesta

2. Tuottavuustoimenpiteet ja –hankkeet

Välttämättömiä toimitiloja pyritään kehittämään ja peruskorjaamaan niin, että toiminnan tuottavuus ei kärsi epäterveellisen ja toimimattomien tilojen kustannuksella.

Sähköistä palvelua kehitetään sekä viranomaisprosessissa että tuotannon prosessissa. Tukipalvelut sopeutetaan joustavasti tuleviin muutoksiin.

Toteutuma 31.12.:

Jokirannan ryhmäkodin asukkaat siirtyivät Seminaarinkatu 8:aan syynä lähinnä tilojen terveellisyys ja toimimattomuus. Tilajärjestelyt kuitenkin pystyttiin kohtuudella suorittamaan, koska Heikinkatu 8:n käyttöaste oli liian heikko. Rakennusvalvonnassa on siirrytty täysin sähköiseen lupakäytäntöön; maakäytön sähköistä palvelua on lisätty mm. kaupungin kotisivuille.

Tukipalvelujen osalta on valmistauduttu sote-muutokseen tulevan maakunnan ja Lapin kuntien yhteistyöfoorumeilla.

3. Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	
1. Kiinteistöjen ja kaupunki-infran kunnan säilyttäminen niukassa kaupunkitaloudessa	Kiinteistöohjelman toimenpiteet Suunnitelmallisuuden lisääminen ja palvelutarpeen määrittely palvelualueiden kanssa	Korjausvelka M€ Kuntoluokka	43,5 M€ 48 % Laadittu toimenpidesuunnitelma kaupungin huonokuntoisten katujen kunnan parantamiseksi
2. Henkilöstöressurssien joustavuus ja tehokkuus huomioidaan suunnittelussa	Työssä vaadittavien laitteiden ja työkalujen pitäminen kunnossa. Henkilöstösuunnitelman noudattaminen.	Raportit	Henkilöstösuunnitelmaa on noudatettu. Työolo-suhteet ovat kohtuulliset
3. Maankäytön suunnittelussa ja kaavoituksessa varaudutaan tuleviin tarpeisiin		Vapaat tontit	Liiketontit 2 kpl Teollisuus 43 kpl Asuntotontit 178 kpl Lomatontit 173 kpl

4. Henkilöstösuunnitelma

Vakituudessa henkilöstössä hieman laskua tilinpäätökseen 2016.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen	vakainainen	määräaikainen	yhteensä
	36	1	38

5. Talous	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintamenot	-9 109 167	-9 059 680	-9 633 255	-8 955 270	-8 963 630	-8 862 530
Toimintatulot	10 129 116	10 009 680	10 103 246	9 905 270	9 796 630	9 691 170
Toimintakate	1 019 494	950 000	469 991	950 000	833 000	828 640

6. Tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakin. virat ja toimet 31.12	39	38	36	38	37	37
Henkilöstömenot €	-2 010 255	-1 930 460	-2 000 656	-1 930 460	-1 930 460	-1 930 460
Muutos %		-4,0	3,6	0	0	0
Palvelujen ostot €	-2 362 934	-2 409 730	-2 518 201	-2 350 000	-2 355 000	-2 360 000
Muutos %		1,9	4,5	-6,7	0,2	0,2
Toimintakate €/asukas	133	125	62	126	111	111

Teknisissä palveluissa yritysvookrien 2014-2016 budjetoimattomat luottotappiot, 280 000 € aiheuttivat suurimman erän budjettipoikkeamaan. Lämmityskustannukset toteutuivat 141 000 euroa budjetoitua suurempina (kasvua edellisvuoteen 30.000 €).

Kunnallistekniikan ja tilapalvelujen koneiden korjauskustannukset olivat noin 50 000 euroa budjetoitua suuremmat. Varhemaksut olivat 69 000 euroa budjetoitua suuremmat.

VASTUUALUE: RUOKAPALVELUT

1. Toiminta-ajatus

Tulosalueen muodostavat kaksi aluekeittiötä ja kahdeksan (8) palvelu- eli jakelukeittiötä. Asiakkaita palvellaan kaikissa elämänkaaren vaiheissa. Tarjottavat ateriat suunnitellaan vastaamaan kunkin ikäkauden mieltymyksiä siten, että ruoalla on myönteinen vaikutus asiakkaiden hyvinvointiin. Ruokalistaa on uudistettu asiakastyytyväisyyskyselyn pohjalta huomioiden ikäluokkien ravintosuosikset. Lähiruokaa tarjotaan kerran viikossa ruokalistalla. Tavoitteenamme on vastata taloudellisesta ja asiakaslähtöisestä toiminnasta ja sen kehittämisestä yhteistyössä tilaajan, asiakkaiden ja henkilöstöryhmien kanssa. Toimipisteiden ajatusta tuetaan säilyttämällä eri asiakasryhmien erityispiirteet.

2. Tuottavuustoimenpiteet ja –hankkeet

Tuotamme ja tarjoilemme tasalaatuista, turvallista ja hyvää ruokaa asiakkaillemme, hyödyntäen tuotannon- ohjausjärjestelmää monipuolisesti. Ruokalistoja ja ruokaohjeita kehitetään palvelemaan varhaiskasvatuksen, koulujen ja kokopäivähoidonlaitoksia.

Toiminnassa varmistetaan kehittämisen, laadun, turvallisuuden, jäljitettävyyden seuranta ja valvonta jatkuvan parantamisen mallilla. Toiminnan kehittämisessä ja päätöksissä huomioidaan ruokapalvelutoiminnasta tehdyt selvitykset, kaupunkistrategia sekä lähiruoka.

Teimme suunnitellusti tuotekehitystä ruokaohjeiden ja ruokalistojen kehittämiseksi sekä henkilöstön suunnitelmien osalta. Varmistimme ruokahuolto palvelujen tuotannon laadun ja hallinnan sekä jäljitettävyyden. Henkilöstön ammatillista kasvua on tuettu järjestämällä ammatillista koulutusta toimittajien toimesta ja omana koulutuksena.

Olemme osallistuneet koulutuksiin ja luentoihin sekä esimiestilaisuuksiin. Itsearvioinnissa tarkastelimme ja päivitimme yhteisiä pelisääntöjä ja toimintamme periaatteita ja tavoitteita. Ulkopuolisen toimijan toteutuksena suoritettu ruokapalvelun prosessiselvitystyö vuonna 2014, johdosta on tehty kokeiluja kehittämisehdotusten mukaisesti ja tehdään jatkossakin toiminnan tehostamiseksi.

3. Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuma
1. Tuotamme palvelut asiakaslähtöisesti, laadukkaasti, tehokkaasti, tarvelähtöisesti ja lähiruokaa edistäen.	Toiminnan kehittäminen ja yhteistyön tekeminen asiakas- ja sidosryhmien kanssa.	Kyselyt Valvonta-järjestelmät	Suora palaute asiakkailta, tiedonkeruu. Ovaport-raportointi
2. Hyödynnämme käytössä olevan tietotekniikan innovaatiot monipuolisesti.	Lisätään työkaluja ja varmistetaan osaaminen. Versiopäivitykset huolehditaan säännöllisesti.	Raportit	Asiakastilaukset Laskutuserittely Ruokalistat
3. Henkilöstöresurssien joustavuus ja tehokkuus huomioidaan suunnittelussa.	Varmistetaan palvelut joustavasti.	Suunnitelmat Kalenterit Prosessit	Titania-työvuorosuunnitteluLo makalenteri Jatkuva muutos toimintakulttuurissa tuo haasteita kehittää palvelu- ja tuotantoprosessia

4. Henkilöstösuunnitelma

Ruokapalvelun henkilöstösuunnitelman avulla on pyritty luonnollisten poistumien kautta vähentämään työntekijöiden määrää tasaisesti optimaaliselle tasolle. Palvelujen tuottaminen kaikille nykyisille asiakkaille vaatii nykyisen mallin mukaisesti 24 kokoaikaista työntekijää. Nykyisistä 24 työntekijästä on 3 osa-aikaista työntekijää, tarkoittaa 22,5 henkilötyövuotta. Suoritusportaan henkilötyövuosi luku on 21,5 joten meillä on vajetta 1,5 työntekijää. Kokeilujen avulla on palvelun- ja tuotannonprosesseja tarkasteltu.

Henkilöstöresurssit ovat minimissä ja särkymävaraa ei ole. Henkilökunnan vuosilomien aikana tarvitaan määräaikaista sijaisia kahdeksan kuukauden ajan. Tulevaisuudessa, mikäli tuotanto keskitetään, työntekijä määrä voidaan vähentää 20 työntekijään. Mikäli jatkamme kahden tuotantokeittiön mallilla, tarvitsemme eläkkeelle siirtyvien tilalle työntekijöitä. Vuonna 2017 eläköityviä 2 työntekijää ja samoin vuonna 2018.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen	vakinaisen	määräaikainen	yhteensä
Työntekijät	24	1	25

5. Talous	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintamenot	-1 638 034	-1 701 000	-1 802 183	- 1 700 000	- 1 650 000	- 1 650 000
Toimintatulot	1 733 321	1 701 000	1 711 944	1 700 000	1 650 000	1 650 000
Toimintakate	95 587	0	-90 238	0	0	0

*Toimintamenojen ylitys aiheutui henkilökohtaisten lisien kertakorvauksien maksamisesta työntekijöille ja LSHP:n elintarvikehankintarenkaaseen liittyminen sekä lähiruuan käyttöasteen nostaminen.

6. Tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakin.virat ja toimet 31.12.	24	24	24	24	24	24
Henkilöstömenot €	-818 810	-853 550	-884 288	- 850 500	- 750 000	-750 000
Muutos %	2,9	4,2	3,6	-0,9	-11,8	0
Palvelujen ostot €	-58 160	-58 460	-74 244	- 50 000	- 45 000	-40 000
Muutos %	4,0	0,5	27	-1	-10	-11
Toimintakate €/asukas	12,5	0	-12	0	0	0

VASTUUALUE: LAITOSHUOLTOPALVELUT

1. Toiminta-ajatus

Me tuotamme puhtaan ja viihtyisän ympäristön tilojen käyttäjille kilpailukykyisesti sekä materiaalihuoltopalveluita muille palvelualueille keskitetysti. Palvelemme Lapponian eri osastoja tuottamalla vaatehuoltopalvelua ammattitaidolla ja tehokkaasti.

2. Tuottavuustoimenpiteet ja –hankkeet

Tuotamme tukipalveluita eri palvelualueille kustannustehokkaasti mm. prosesseja tehostaen, tuotteistamalla, sekä seuraamalla ostopalveluiden kustannuskehitystä suhteessa omaan toimintaan. Näin toimiessa olemme valmiimpia sote-uudistukseen 2019.

Toteutuma 31.12. Vastuualueen suunnitelmat ovat toteutuneet suunnitellusti.

3. Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	
1. Laitoshuoltopalveluiden tuotteistaminen.	Tuotteistaminen Työmäärä mitoitukset	Palvelusopimukset kpl Työmäärämitoitukset kpl	10 kpl 12 kpl
2. Materiaalihuoltopalveluiden digitalisoimisen lisääminen.	Sähköinen allekirjoitus	Virheiden määrä kpl	Sähköistä allekirjoitusta ei toteutettu
3. Toimiva varahenkilöjärjestelmä, määräaikaisten sopimusten ketjuttamisen vähentäminen	Yhden laitoshuoltajan täyttöluvan hankkiminen varahenkilöksi	Täyttöluvan saaminen	Täyttölupa saatu ja toimi täytetty

4. Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelman mukaan nykyisellä henkilömäärää mennään vuoteen 2018, jonka

jälkeen henkilöstö määrä mahdollisesti vähenee yhdellä henkilötyövuodella.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen	vakinaisen	määräaikainen	yhteensä
Henkilöstön määrä on laskenut henkilöstösuunnitelmasta sairaalan toiminnan supistuessa	32	5	37

5. Talous	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintamenot	-1 363 458	-1 576 600	-1 520 051	-1 416 110	-1 450 000	-1 460 100
Toimintatulot	1 370 957	1 576 600	1 550 122	1 416 110	1 450 000	1 460 000
Toimintakate	7 499	0	30 071	0	0	0

6.Tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019	TS 2020
Vakin. virat ja toimet 31.12	34	36	32	36	36	36
Henkilöstömenot €	-1 323 399	-1 462 430	-1 409 199	-1 462 000	-1 462 000	-1 462 000
Muutos %	-3,0	10,5	-3,6	-0,1	0,0	0,0
Palvelujen ostot €	-16 571	-12 560	-16 110	-200 000	-200 000	-200 000
Muutos %	-43,6	-24,2	28,3	1,4	0,0	0,0

4.3. Tuloslaskelman toteutuminen (sisäiset mukana)

	Alkuperäinen TA	TA muutokset	TA muut. jälkeen	Toteuma 2017	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	4 033 980	0	4 033 980	3 916 681	117 299
Maksutuotot	3 028 690	0	3 028 690	3 186 432	-157 742
Tuet ja avustukset	593 750	337 780	931 530	831 650	99 880
Vuokratuotot	9 083 820	0	9 083 820	9 014 020	69 800
Muut toimintatuotot	2 676 120	0	2 676 120	2 902 523	-226 403
TOIMINTATUOTOT	19 416 360	337 780	19 754 140	19 851 306	-97 166
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-29 957 040	-1 192 020	-31 149 000	-31 869 828	720 828
Palvelujen ostot	-25 155 330	-1 071 470	-26 226 800	-25 986 126	-240 674
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 385 050	-65 140	-4 450 190	-4 780 898	330 708
Avustukset	-2 803 900	-62 000	-2 865 900	-2 440 695	-425 205
Vuokrat	-7 475 280	-7 480	-7 482 760	-7 524 923	42 163
Muut toimintakulut	-2 533 080	-1 650	-2 534 730	-2 964 911	-430 181
TOIMINTAKULUT	-72 309 660	-2 399 760	-74 709 440	-75 567 381	950 187
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-52 893 300	-2 061 980	-54 955 300	-55 716 075	760 775
Verotulot	28 315 000	0	28 315 000	29 153 369	-838 369
Valtionosuudet	25 760 000	0	25 760 000	25 906 740	-146 740
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	400 000		400 000	410 747	-10 747
Muut rahoitustuotot	1 312 500		1 312 500	1 406 397	-93 897
Korkokulut	-310 000		-310 000	-281 427	-28 573
Muut rahoituskulut	-400 000		-400 000	-352 900	-47 100
Rahoitustuotot ja -kulut	1 002 500		1 002 500	1 182 817	-180 317
VUOSIKATE	2 164 200	0	122 200	526 851	-404 651
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 184 200		-2 184 200	-2 385 096	200 896
Poistot ja arvonalentumiset	-2 184 200	0	-2 184 200	-2 385 096	200 896
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Varausten ja rahastojen muutokset					
Rahastojen muutos				14 520	-14 520
Varausten ja rahastojen muut.					
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0		-2 062 000	-1 843 725	218 275

Verotulojen erittely

Verotulot	TA 2017	TOTEUMA / €	POIKKEAMA / €
Kunnan tulovero	22 925 000	23 513 797	-588 797
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 046 000	1 292 350	-246 350
Kiinteistövero	4 344 000	4 347 222	-3 222
Verotulot yhteensä	28 315 000	29 153 369	-838 369

Verovuosi ja tuloveroprosentti	Tulovero %	Verotuotto 1000 €	Muutos %
Verovuosi 2010	19,5	21 075	-3,8
Verovuosi 2011	20,0	21 670	2,8
Verovuosi 2012	20,0	22 067	1,8
Verovuosi 2013	20,0	22 654	2,7
Verovuosi 2014	20,5	23 348	3,1
Verovuosi 2015	20,5	23 378	0,1
Verovuosi 2016	21,0	23 640	1,1
Verovuosi 2017	21,0	23 514	-0,5

Valtionosuuksien erittely

Valtionosuudet	TA 2017	TOTEUMA / €	POIKKEAMA / €
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, josta verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	25 760 000	25 906 740	-146 740
Muu opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus		4 476 027	
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		36 443	-36 443
Valtionosuudet yhteensä	25 760 000	25 906 740	-146 740

4.4. Investointien toteutuminen

Kohde	Kust.arvio ja sen muutokset	Ed.vuosien käyttö	Alkuperäinen TA 2017	TA- muutos	TA muutoksen jälkeen	Toteuma 2017	Poikkeama	Poikkeama %	Kustannus- arviosta käytetty
Kaupunginhallitus									
Koneet ja kalusto									
Menot			-215 000		-215 000	-88 862	-126 138	-58,7	
Rahoitusosuus investointeihin							0		
Netto			-215 000	0	-215 000	-88 862	-126 138	-58,7	
<i>Hammashuollon tietojärjestelmä</i>			-50 000						
<i>SoTe sovelluskehitys</i>			-15 000						
<i>Sivistys sovelluskehitys</i>			-20 000						
<i>Tekninen sovelluskehitys</i>			-20 000						
<i>Taloushallinnon sovelluskehitys</i>			-30 000						
<i>Palkkahallinnon sovelluskehitys</i>			-10 000						
<i>Taloushallinnon sovelluskehitys</i>			-10 000						
<i>Valokuiturakentaminen</i>			-30 000						
<i>Julkaisujärjestelmä, Internet</i>			-15 000						
<i>Käyttöjärjestelmäuudistus</i>			-15 000						
<i>Pienhankinnat, projektorit, dokumenttikamerat</i>									
Osakkeet ja os./Itä-Lapin Energia									
Menot		-2 494 111	-105 230		-105 230	-71 294	-33 936	-32,2	
Rahoitusosuus investointeihin							0		
Netto		-2 494 111	-105 230	0	-105 230	-71 294	-33 936	-32,2	
Muut osakkeet ja osuudet									
Menot				-9 000	-9 000	-9 000	0		
Rahoitusosuudet investointeihin							0		
Netto			0	-9 000	-9 000	-9 000	0		
Saura-säätiö									
Kaupunginhallitus yhteensä									
Menot			-320 230	-9 000	-329 230	-169 156	-160 074	-48,6	
Rahoitusosuus investointeihin			0	0	0	0	0		
Netto			-320 230	-9 000	-329 230	-169 156	-160 074	-48,6	

Kohde	Kust.arvio ja sen muutokset	Ed.vuosien käyttö	Alkuperäinen TA 2017	TA- muutos	TA muutoksen jälkeen	Toteuma 2017	Poikkeama	Poikkeama %	Kustannus- arviosta käytetty
Hyvintointilautakunta yhteensä									
Koneet ja kalusto									
Menot			-45 000		-45 000		-45 000	100,0	
Rahoitusosuus investointeihin									
Netto			-45 000	0	-45 000	0	-45 000	100,0	
<i>Lääkintälaitteet</i>									
Tekninen lautakunta									
KIINTEÄ OMAISUUS									
Maa- ja vesialueet									
Menot			-100 000		-100 000	-185 300	85 300	85,3	
Rahoitusosuus investointeihin									
Käyttöomaisuuden myynti						23 234	-23 234	100	
Netto			-100 000	0	-100 000	-162 066	62 066	62,0	
RAKENNUKSET									
Rakennusten myynnit									
Menot									
Rahoitusosuus investointeihin									
Käyttöomaisuuden myynti						17 170	-17 170	100,0	
Netto			0	0	0	17 170	-17 170	100,0	
Heralampi yläpohjan saneeraus									
Menot	-620 000	-462 697		-37 000	-37 000	-46 070	9 070	24,5	
Rahoitusosuus investointeihin									
Netto	-620 000	-462 697	0	-37 000	-37 000	-46 070	9 070	24,5	82
Seminaarinkatu 10 peruskorjaus									
Menot	-300 000	-29 090	-300 000		-300 000	-6 033	-293 967	98,0	
Rahoitusosuus investointeihin							0		
Netto	-300 000	-29 090	-300 000	0	-300 000	-6 033	-293 967	98,0	12

Kohde	Kust.arvio ja sen muutokset	Ed.vuosien käyttö	Alkuperäinen TA 2017	TA- muutos	TA muutoksen jälkeen	Toteuma 2017	Poikkeama	Poikkeama %	Kustannus- arviosta käytetty
Kulttuurikeskus vesikatto ja lvi saneeraus									
Menot	-200 000	-100 371	-40 000		-40 000	-9 326	-30 674	-76,7	
Rahoitusosuus investointeihin							0		
Netto	-200 000	-100 371	-40 000	0	-40 000	-9 326	-30 674	-76,7	55
Lapponian sisäilmakorjaukset									
Menot	-500 000	-291 206	-150 000		-150 000	-179 660	29 660	19,8	
Rahoitusosuus investointeihin							0		
Netto	-500 000	-291 206	-150 000	0	-150 000	-179 660	29 660	19,8	94
Puistolan sisäilmakorjaus									
Menot			-300 000	37 000	-263 000	-18 504	-244 496	93,0	
Rahoitusosuus investointeihin							0		
Netto			-300 000	37 000	-263 000	-18 504	-244 496	93,0	6
Uimahallin peruskorjaus									
Menot	-6 360 000		-120 000		-120 000	-102 530	-17 470	-14,6	
Rahoitusosuus investointeihin	800 000						0		
Netto	-5 560 000	0	-120 000	0	-120 000	-102 530	-17 470	-14,6	2
Muut rakennushankkeet									
Menot			-418 000		-418 000	-292 983	-125 017	-29,9	
Muut investointitulot						10 000	-10 000	100,0	
Netto			-418 000	0	-418 000	-282 983	135 017	-32,3	
<i>Sisäilmakorjaukset</i>									
<i>Varikkotie 36 A, lämmönjakokeskus</i>									
<i>Yritystilojen peruskorjaukset</i>									
<i>Kiinteistöautomaation ajantasaistaminen</i>									
<i>Ikkunoiden vaihto, musiikkiopisto</i>									
<i>Pienet peruskorjaukset</i>									
<i>Energiasäästökohteet</i>									
<i>Ahvensalmen kiertoliittymä</i>									

Kohde	Kust.arvio ja sen muutokset	Ed.vuosien käyttö	Alkuperäinen TA 2017	TA- muutos	TA muutoksen jälkeen	Totetuma 2017	Poikkeama	Poikkeama %	Kustannus- arviosta käytetty
LIIKENNEVÄYLÄT									
Muut liikenneväylät									
Menot			-380 000		-380 000	-363 851	-16 149	-4,2	
Rahoitusosuus investointeihin							0		
Netto			-380 000	0	-380 000	-363 851	-16 149	-4,2	
<i>Routavauriot, päällysteet</i>									
<i>Sis Halmetien</i>									
Katuvalojen uusiminen									
Menot	-1 500 000	-389 091	-190 000		-190 000	-202 080	12 080	6,4	
Rahoitusosuus investointeihin									
Natto	-1 500 000	-389 091	-190 000	0	-190 000	-202 080	12 080	6,4	39
Muut hankkeet									
Menot			-70 000		-70 000	-57 158	-12 842	-18,3	
Rahoitusosuus investointeihin							0		
Netto	0	0	-70 000	0	-70 000	-57 158	-12 842	-18,3	
LIIKUNTAPAIKAT JA YMP.TYÖT									
Kaupungin virkistysrakenteet -hanke									
Menot			-200 000		-200 000		-200 000	100,0	
Rahoitusosuus investointeihin			170 000		170 000		170 000		
Netto			-30 000	0	-30 000	0	-30 000	100,0	
<i>Hanke ei toteutunut</i>									
Ulkoilu- ja vapaa-aika									
Muut hankkeet									
Menot			-70 000		-70 000	-65 004	-4 996	-7,1	
Rahoitusosuus investointeihin									
Netto			-70 000	0	-70 000	-65 004	-4 996	7,1	

Kohde	Kust.arvio ja sen muutokset	Ed.vuosien käyttö	Alkuperäinen TA 2017	TA- muutos	TA muutoksen jälkeen	Totetuma 2017	Poikkeama	Poikkeama %	Kustannus- arviosta käytetty
Kemijärven säännöstelyn kehittäminen									
Menot			-60 000		-60 000	-12 331	-47 668	-79,4	
Tulot									
Netto			-60 000	0	-60 000	-12 331	-47 668	-79,4	
IRTAIN OMAISUUS									
Pienet hankkeet									
Menot			-172 200		-172 200	-103 819	-68 381	-39,6	
Rahoitusosuus investointeihin									
Netto			-172 200	0	-172 200	-103 819	-68 381	39,6	
<i>Sisältää keittiölaitteet -120 000 e</i>									
Tekninen lautakunta yhteensä									
Menot			-2 570 200	0	-2 570 000	-1 644 649	-925 351	-36,0	
Käyttöomaisuuden myynnit			0	0	0	40 404	-40 404	100,0	
Rahoitusosuus investointeihin			170 000	0	170 000	10 000	160 000	-94,1	
=Netto			-2 400 200	0	-2 400 000	-1 594 245	-805 755	-33,6	
INVESTOINNIT YHTEENSÄ									
Menot			-2 935 430	-9 000	-2 944 430	-1 813 805	-1 130 625	-38,4	
Rahoitusosuus investointeihin			170 000	0	170 000	10 000	160 000	-70,3	
Netto			-2 765 430	-9 000	-2 774 430	-1 803 805	-970 625	-35	
Käyttöomaisuuden myynnit			0	0	0	40 404	-40 404	100	
Netto			-2 765 430	-9 000	-2 774 430	-1 763 401	-1 011 029	-36,4	

4.5. Rahoitusosan toteutuminen

	Alkuperäinen TA2017	TA2017 muutokset	TA muut. jälkeen	Toteuma TP2017	Poikkeama
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	2 184 200	-2 062 000	122 200	526 851	-404 651
Satunnaiset erät	0				
Tulorahoituksen korjauserät	0			-8 075	8 075
Toiminnan rahavirta	2 184 200	-2 062 000	122 200	518 776	-396 576
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-2 935 430	-9 000	-2 944 430	-1 813 806	-1 130 624
Rahoitusosuudet investointimenoihin	170 000		170 000	10 000	160 000
Pys.vastaavien hyöd. luovutustulot	0	0	0	48 479	-48 479
Investointien rahavirta	-2 774 430	-9 000	-2 774 430	-1 765 327	-1 009 103
Toiminnan ja investointien rahavirta	-590 230	-2 071 000	-2 652 230	-1 236 551	-1 415 679
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	-25 400	25 400
Antolainasaamisten vähennykset	85 000	0	85 000	8 554	76 446
Antolainauksen muutokset	85 000		85 000	-16 846	101 846
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 750 000	0	2 750 000	2 500 000	250 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 947 000		-4 947 000	-4 951 133	4 133
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 500 000		3 500 000	4 000 000	-1 500 000
Lainakannan muutokset	1 303 000	0	1 303 000	1 548 867	-1 245 867
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut				128 154	-128 154
Vaihto-omaisuuden muutos				-1 927	1 927
Saamisten muutos				-326 410	326 410
Korottomien velkojen muutos				3 690 716	-3 690 716
Muut maksuvalmiuden muutokset				3 490 533	-3 490 533
Rahoituksen rahavirta	1 388 000	0	1 388 000	1 522 554	-134 554
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	5 369 548	5 735 829	6 135 377	286 003	6 201 716

4.5. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

KÄYTTÖTALOUSOSA	TA 2017	TA MUUTOS	TA+MUUTOS	TP 2017	Poikkeama
HALLINTO- JA TUKIPALVELUT PALVELUALUE YHTEENSÄ	-6 124 300	-62 000	-6 186 300	-5 702 426	-483 874
Keskitetetyt hallinto- ja tukipalvelut	-5 318 000	-62 000	-5 380 000	-5 069 084	-310 916
Elinkeinopalvelut	-806 300	0	-806 300	-633 342	-172 958
HYVINVOINTIPALVELUT PALVELUALUE YHTEENSÄ	-47 719 000	-2 000 000	-49 719 000	-50 423 471	704 471
Johtaminen	-356 000	-50 000	-406 000	-439 562	33 562
Varhaiskasvatuspalvelut	-2 326 500	-100 000	-2 436 500	-2 476 792	50 292
Perusopetus- ja lukiokoulutuspalvelut	-6 822 400	0	-6 822 400	-6 619 725	-202 675
Kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut	-3 205 210	0	-3 205 210	-3 324 421	119 211
Perhepalvelut	-1 602 980	0	-1 602 980	-1 486 797	-116 183
Sairauksien ehkäisy ja hoitopalvelut	-17 039 010	-1 280 000	-18 319 010	-18 400 418	81 408
Aikuisten psykososiaaliset palvelut	-2 625 150	-100 000	-2 725 150	-3 000 656	275 506
Vammaispalvelut	-3 801 230	-110 000	-3 911 230	-4 233 835	322 605
Ikäihmisten palvelut	-9 940 520	-360 000	-10 300 520	-10 441 267	140 747
TEKNISET PALVELUT PALVELUALUE YHTEENSÄ	950 000	0	950 000	409 823	540 177
Tekniset palvelut	950 000	0	950 000	469 991	408 009
Ruokapalvelut	0	0	0	-90 238	90 238
Laitoshuoltopalvelut	0	0	0	30 071	-30 071
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ	-52 893 300	-2 000 000	-54 955 300	-55 716 075	760 775
TULOSLASKELMAOSA					
Verotulot	28 315 000	0	28 315 000	29 153 369	-838 369
Valtionosuudet	25 760 000	0	25 760 000	25 906 740	-146 740
Korkotuotot	400 000	0	400 000	410 747	-10 747
Muut rahoitustuotot	1 312 500	0	1 312 500	1 406 397	-93 897
Korkokulut	-310 000	0	-310 000	-281 427	28 573
Muut rahoituskulut	-400 000	0	-400 000	-352 900	47 100

	TA 2017	TA MUUTOS	TA+MUUTOS	TP 2017	Poikkeama
INVESTOINTIOSA	-2 765 430	-9 000	-2 774 430	-1 763 401	-1 001 029
Kaupunginhallitus	-320 230	-9 000	-329 230	-169 156	-160 074
Koneet ja kalusto	-215 000	0	-215 000	-88 862	-126 138
Osakkeet ja osuudet/Itä-Lapin Energia	-105 230	0	-105 230	-71 294	-33 936
Osakkeet ja osuudet/Elwira Oy/Saura säätiö	0	-9 000	-9 000	-9 000	0
Hyvinvointilautakunta	-45 000	0	-45 000	0	-45 000
Tekninen lautakunta	-2 400 000	0	-2 400 000	-1 594 245	-805 755
Maa- ja vesialueet	-100 000	0	-100 000	-162 066	62 066
Rakennusten myynnit	0	0	0	17 170	-17 170
Kulttuurikeskuksen vesikatko ja lvi-saneeraus	-40 000	0	-40 000	-9 326	-30 674
Puistolan sisäilmakorjaus	-300 000	37 000	-263 000	-18 504	-244 496
Uimahallin peruskorjaus (suunn.)	-120 000	0	-120 000	-102 530	-17 470
Heralammen muutostyöt	0	-37 000	-37 000	-46 070	9 070
Seminaarinkatu 10, peruskorjaus	-300 000	0	-300 000	-6 033	-293 967
Sairaala Lapponian sisäilmakorjaukset	-150 000	0	-150 000	-179 660	29 660
Muut rakennushankkeet	-418 000	0	-418 000	-282 983	-135 017
Katuvalojen uusiminen	-190 000	0	-190 000	-202 080	12 080
Muut liikenneväylät	-380 000	0	-380 000	-363 851	-16 149
Puistot ja leikkipaikat/Muut hankkeet	-70 000	0	-70 000	-57 158	-12 842
Kaupungin virkistyskäytön rak./hanke	-30 000	0	-30 000	0	-30 000
Liikuntapaikat ja ymp.työt/Muut hankkeet	-70 000	0	-70 000	-65 004	-4 996
Kemijärven säännöstelyn kehittäminen	-60 000	0	-60 000	-12 331	-47 668
Irtain omaisuus / Pienet hankkeet	-172 200	0	-172 200	-103 819	-68 381
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	-2 765 430	-9 000	-2 774 430	-1 763 401	-1 011 029
RAHOITUSOSA					
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	-25 400	25 400
Antolainasaamisten vähennys	0	0	0	8 554	-8 554
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 750 000	0	2 750 000	2 500 000	250 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 947 000	0	-4 947 000	-4 951 133	4 133

5. Tilinpäätöslaskelmat

5.1. Kemijärven kaupungin tuloslaskelma (ulkoinen)

	31.12.2017	31.12.2016
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	2 490 728,69	2 667 534,39
Maksutuotot	3 186 432,30	3 182 341,70
Tuet ja avustukset	809 518,15	1 039 791,99
Vuokratuotot	2 396 152,09	2 354 742,92
Muut toimintatuotot	436 304,91	451 933,13
Muut toimintatuotot	2 832 457,00	2 806 676,05
TOIMINTATUOTOT	9 319 136,14	9 696 344,13
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut	-31 869 828,17	-29 952 883,42
Palvelujen ostot	-24 562 944,04	-26 034 024,52
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 777 908,33	-4 764 935,58
Avustukset	-2 418 562,98	-3 011 931,59
Vuokrat	-907 033,70	-675 801,15
Muut toimintakulut	-498 934,41	-331 941,41
Muut toimintakulut	-1 405 968,11	-1 007 742,56
TOIMINTAKULUT	-65 035 211,63	-64 771 517,67
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-55 716 075,49	-55 075 173,54
Verotulot	29 153 369,18	29 105 416,77
Valtionosuudet	25 906 740,00	27 095 207,00
Rahoitustuotot ja –kulut		
Korkotuotot	410 747,06	411 590,08
Muut rahoitustuotot	1 406 397,09	1 578 844,97
Korkokulut	-281 426,83	-339 620,29
Muut rahoituskulut	-352 900,00	-407 747,07
Rahoitustuotot ja –kulut	1 182 817,32	1 243 067,69
VUOSIKATE	526 851,01	2 368 517,92
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 385 096,35	-2 282 016,96
Arvonalentumiset		
Poistot ja arvonalentumiset	-2 385 096,35	-2 282 016,96
Satunnaiset tuotot	0	4 122 949,76
TILIKAUDEN TULOS	-1 858 245,34	4 209 450,72
Varausten ja rahastojen muutokset		
Rahastojen muutos	14 520,45	-444,49
Varausten ja rahastojen muutokset	14 520,45	-444,49
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 843 724,89	4 209 006,23

5.2. Kemijärven kaupungin rahoituslaskelma

	31.12.2017	31.12.2016
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	526 851,01	2 368 517,92
Satunnaiset erät	0	4 122 949,76
Tulorahoituksen korjauserät	-8 074,53	-3 593 575,39
Toiminnan rahavirta	518 776,48	2 897 892,29
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 813 805,80	-4 180 568,82
Rahoitusosuudet investointimenoihin	10 000,00	716 978,59
Pys.vastaavien hyöd. luovutustulot	48 478,54	11 699 470,61
Investointien rahavirta	-1 755 327,26	8 235 880,38
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 236 550,78	11 133 772,67
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-25 400,00	-11 749 164,84
Antolainasaamisten vähennykset	8 554,06	1 374 783,84
Antolainauksen muutokset	-16 845,94	-10 374 381,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 500 000,00	7 600 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 951 133,00	-4 842 393,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	4 000 000,00	-2 500 000,00
Lainakannan muutokset	1 548 867,00	257 607,00
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut	128 153,82	-21 915,75
Vaihto-omaisuuden muutos	-1 926,95	193 929,78
Saamisten muutos	-326 410,03	628 675,44
Korottomien velkojen muutos	190 715,83	-1 884 026,97
Muut maksuvalmiuden muutokset	-9 467,33	-1 083 337,50
Rahoituksen rahavirta	1 522 553,73	-11 200 111,50
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 884 451,74	1 598 448,79
Rahavarat 1.1.	1 598 448,79	1 664 787,62
Rahavarojen muutos	286 002,95	-66 338,83

5.3. Kemijärven kaupungin tase

	31.12.2017	31.12.2016
V A S T A A V A A		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	341 655,63	194 579,88
Muut pitkävaikutteiset menot	185 112,67	192 278,20
Aineettomat hyödykkeet	526 768,10	386 858,08
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	7 654 363,15	7 492 297,61
Rakennukset	27 753 604,89	27 615 297,08
Kiinteät rakenteet ja laitteet	8 766 675,42	8 588 780,65
Koneet ja kalusto	837 968,87	974 354,47
Muut aineelliset hyödykkeet	31 054,74	31 054,74
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	422 390,27	1 606 171,63
Aineelliset hyödykkeet	45 466 057,34	46 307 956,18
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	16 002 179,95	15 921 885,89
Muut lainasaamiset	11 620 530,38	11 607 530,38
Muut saamiset	1 265 374,58	1 261 528,64
Sijoitukset	28 888 084,91	28 790 944,91
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	-72 737,02	80 065,57
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	9 080,67	8 433,77
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	-63 656,35	88 499,34
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	160 965,05	163 180,73
Ennakkomaksut	8 141,53	3 998,90
Vaihto-omaisuus	169 106,58	167 179,63
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 216 668,09	1 633 265,07
Lainasaamiset	207 826,83	205 424,30
Muut saamiset	802 513,97	1 043 655,16
Siirtosaamiset	697 912,56	716 166,89
Saamiset	3 924 921,45	3 598 511,42
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	28 394,47	28 394,47
Rahat ja pankkisaamiset	1 856 057,27	1 570 054,32
V A S T A A V A A	80 795 733,97	80 938 398,35

V A S T A T T A V A A	31.12.2017	31.12.2016
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	39 460 394,33	39 460 394,33
Muut omat rahastot	79 189,11	93 709,56
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	-1 034 200,47	-5 243 206,70
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 843 724,89	4 209 006,23
OMA PÄÄOMA	36 661 658,08	38 519 903,42
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	6 074,93	24 219,05
Lahjoitusrahastojen pääomat	199 157,22	199 966,12
Muut toimeksiantojen pääomat	35 034,20	40 083,05
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	240 266,35	264 268,22
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	22 548 623,00	24 559 756,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0	400 000,00
Muut velat / Liittymismak. ja muut velat		
Pitkäaikainen	22 548 623,00	24 959 756,00
Lyhytaikainen		
Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat	5 000 000,00	3 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 511 133,00	4 551 133,00
Lainat julkisyhteisöiltä	400 000,00	400 000,00
Saadut ennakot	1 181 272,80	101 148,91
Ostovelat	3 393 714,69	4 561 983,20
Muut velat / Liittymismak. ja muut velat	676 672,13	603 881,25
Siirtovelat	3 666 347,44	3 460 277,87
Lyhytaikainen	20 829 140,06	16 678 424,23
VIERAS PÄÄOMA	43 377 763,06	41 638 180,23
V A S T A T T A V A A	80 795 733,97	80 938 398,35

Konsernitilinpäätös

5.4. Konsernituloslaskelma

	2017	2016
TOIMINTATUOTOT	50 570 705,64	50 692 552,99
TOIMINTAKULUT	-101 010 239,25	-100 657 790,84
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-50 439 533,61	-49 965 237,85
Verotulot	29 153 369,18	29 105 416,77
Valtionosuudet	29 068 445,17	30 442 416,24
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	101 011,99	88 854,78
Muut rahoitustuotot	1 610 318,00	1 699 974,17
Korkokulut	-1 117 520,07	-1 222 266,87
Muut rahoituskulut	-427 955,98	-539 316,23
Rahoitustuotot ja -kulut	165 853,94	27 245,85
VUOSIKATE	7 948 134,68	9 609 841,01
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 921 820,55	-6 873 618,41
Arvonalentumiset		
Poistot ja arvonalentumiset	-6 921 820,55	-6 873 618,41
Satunnaiset erät	8 542,79	51 286,97
TILIKAUDEN TULOS	1 034 856,92	2 787 509,57
Tilinpäätössiirrot	61 102,48	-737 711,68
Vähemmistöosuudet	-396 695,13	68 495,41
Laskennalliset verot	-416 250,01	-388 431,48
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	283 014,26	2 117 848,81

5.5. Konsernirahoituslaskelma

Toiminnan rahavirta	2017	2016
Vuosikate	7 948 134,66	9 609 841,01
Satunnaiset erät	8 542,79	51 286,97
Tulorahoituksen korjauserät	39 621,20	-3 411 574,38
Toiminnan rahavirta	7 996 298,65	6 249 553,60
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-12 081 650,54	-11 134 593,87
Rahoitusosuudet investointimenoihin	190 479,86	5 111 573,50
Pys.vastaavien hyöd. luovutustulot	-204 546,99	13 400 987,21
Investointien rahavirta	-12 095 717,67	7 377 966,84
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 099 419,02	13 627 520,44
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-925 400,00	-12 099 164,84
Antolainasaamisten vähennykset	572 219,90	1 432 449,68
Antolainauksen muutokset	-353 180,10	-10 666 715,16
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	7 698 000,00	8 466 559,82
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 424 670,89	-7 325 231,29
Lyhytaikaisten lainojen muutos	4 137 369,16	-2 499 233,77
Lainakannan muutokset	4 411 298,27	-1 357 905,24
Oman pääoman muutokset	20 715,39	371 095,21
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut	140 865,22	-20 397,87
Vaihto-omaisuuden muutos	-147 898,91	347 041,19
Saamisten muutos	-168 925,01	-492 723,77
Korottomien velkojen muutos	185 730,27	-2 308 233,19
Muut maksuvalmiuden muutokset	9 771,57	-2 474 313,64
Rahoituksen rahavirta	4 088 605,13	-14 127 838,83
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	11 186 482,95	11 183 120,80
Rahavarat 1.1.	11 197 296,83	11 683 439,19
Rahavarojen muutos	-10 813,88	-500 318,39

5.6. Konsernitase

VASTAAVAA	2017	2016
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	1 432 183,54	1 352 203,73
Muut pitkävaikutteiset menot	580 190,64	690 327,68
Ennakkomaksut	19 142,39	8 448,93
Aineettomat hyödykkeet	2 031 516,57	2 050 980,34
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	8 861 572,23	8 632 544,46
Rakennukset	58 067 437,36	57 466 681,21
Kiinteät rakenteet ja laitteet	46 684 439,64	45 446 152,02
Koneet ja kalusto	12 666 080,67	13 369 711,18
Muut aineelliset hyödykkeet	430 647,37	423 966,76
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 767 588,50	2 919 897,58
Aineelliset hyödykkeet	129 477 765,77	128 258 953,21
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	567 702,11	567 702,11
Muut osakkeet ja osuudet	11 374 528,50	7 250 047,06
Muut lainasaamiset	740 000,00	768 000,00
Muut saamiset	-229 665,59	2 185 849,92
Sijoitukset	12 452 565,02	10 771 599,09
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	875 835,77	649 371,64
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	854 702,85	706 803,95
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	558 582,61	273 997,95
Lyhytaikaiset saamiset	10 568 808,45	9 658 836,96
Saamiset	11 127 391,06	9 932 834,91
Rahoitusarvopaperit	1 386 311,53	1 438 055,61
Rahat ja pankkisaamiset	9 800 171,42	9 745 065,19
VASTAAVAA	168 006 259,99	163 553 663,94

VASTATTAVAA	2017	2016
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	39 460 394,33	39 460 394,33
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma	33 637,59	33 637,59
Muut omat rahastot	2 223 267,77	2 605 384,34
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	6 960 090,19	3 636 395,34
Tilikauden yli-/alijäämä	283 014,26	2 117 848,81
OMA PÄÄOMA	48 960 404,13	47 853 661,06
VÄHEMMISTÖOSUUDET	7 366 321,11	7 831 153,84
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset		
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	24 674,73	26 196,13
Muut pakolliset varaukset	1 301 816,97	1 316 422,97
PAKOLLISET VARAUKSET	1 326 491,70	1 342 619,10
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 203 193,92	835 707,52
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	57 802 745,58	57 326 075,83
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	18 482 854,81	20 894 852,68
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	13 858 753,07	9 901 615,96
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	19 005 495,67	17 567 977,95
VIERAS PÄÄOMA	109 149 849,13	105 690 522,42
VASTATTAVAA	168 006 259,99	163 553 663,94

6. Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

6.1. Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

6.1.1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen painotetun keskihankintahinnan tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai

todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimukset

Kaupungilla ei ole johdannaissopimuksia.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

Aikaisempiin tilikausiin kohdentuvat korjaukset

Ei ole tehty v. 2017 aikana.

6.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kaupungin tytäryhteisöt.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäisen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöjä ei ole yhdistelty, koska eivät ole olennaisia konsernitilinpäätöksen kannalta.

Pyhä-Luoston Vesi Oy:n osakassopimuksen käsittely on edelleen kesken 31.12.2017. Hallinto-oikeus kumosi v. 2017 syksyllä Sodankylän kunnan tekemät päätökset koskien Pyhä-Luosto Vesi Oy:n osakkeita ja rahoitusta, joten osakassopimusasia tulee käsittelyyn v. 2018.

Johdannaissopimukset

Kemijärven konserniyhteisöillä on koronvaihtosopimuksia. Koronvaihtosopimusten pääoma vuoden 2017 lopussa 11,3 milj. euroa, josta vuosina 2018-2021 pääoma vähenee 3,8 milj. euroa. Korkeus on sidottu 6 kk:n Euriboriin ja marginaali on 0,0 % p.a.

6.3. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtävälueittain				
	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Yleishallinto	607 811	401 971	376 826	313 110
Sosiaali- ja terveystuotot	23 671 673	20 983 562	4 607 354	5 041 641
Opetus- ja kulttuurituotot	3 076 600	5 583 692	1 219 886	1 071 667
Tekninen toimi	11 515 627	9 796 312	3 182 246	3 267 303
Muut palvelut	11 774 692	11 468 945	0	0
Toimintatuotot yhteensä	50 570 705	48 236 498	9 386 312	9 693 721

Verotulojen erittely			
	2017	2016	2015
Kunnan tulovero	23 513 797	23 640 372	23 378 014
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 292 350	1 045 588	1 207 723
Kiinteistövero	4 347 222	4 419 457	3 955 797
Muut verotulot			
Verotulot yhteensä	29 153 369	29 105 417	28 541 534

Valtionosuuksien erittely			
	2017	2016	2015
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, Siitä:verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	25 870 297	27 292 408	26 221 950
Muu opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	4 476 027	4 374 708	4 374 708
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	36 443	-197 201	-493 205
Valtionosuudet yhteensä	25 906 740	27 095 207	25 728 745

Palvelujen ostojen erittely			
	2017	2016	2015
Asiakaspalvelujen ostot	17 711 387	19 023 322	17 584 528
Muiden palvelujen ostot	6 851 557	7 311 438	7 538 106
Kaupungin palvelujen ostot yhteensä	24 562 944	26 334 760	25 122 634

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Kuluvan pysyvien vastaavien poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista taloudellisen käyttöiän mukaan tasa-poisto-menetelmällä

noudattaen kuntaliiton yleisohjetta suunnitelman mukaisista poistoista kunnille.

Aineettomat hyödykkeet	2-5 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15-40 vuotta
Rakennukset ja rakennelmat	20-50 vuotta
Koneet ja kalusto	5-15 vuotta

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 €, on kirjattu vuosikuluksi.

Selvitys suunnitelmien mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta

Keskimääräiset poistot ja investoinnit vuosina 2014-2019:

Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot	15 410 992
Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno	24 947 201
Ero (€)	-9 536 209
Ero %	-38,23

Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Eläkevastuu 1.1.	26 196	27 709		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	1 521	1 512		
Eläkevastuu 31.12.	24 675	26 196		
Muut pakolliset varaukset 1.1.	1 316 423			
Lisäykset tilikaudella		516 046		516 046
Vähennykset tilikaudella	14 606			
Muut pakolliset varaukset	1 301 817	1 316 423		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky)	800 376	800 919		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	14 606	539		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)	785 770	800 376		

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
	Muut toimintatuotot			
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot		67 769		67 769
Rakennusten myyntivoitot		9 740		
Muut myyntivoitot		38 677		0
Myyntivoitot yhteensä		116 186		67 769
Muut toimintakulut				
Kiinteistöjen myyntitappio		81 097		81 097
Muut myyntitappiot		403 158		
Myyntitappiot yhteensä		484 255		81 097

Satunnaisten tuottojen ja kuluksen erittely	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Satunnaiset tuotot				
Kemijärven kaupunki				
Vesi- ja viemärlaitoksen myynti Kemijärven lämpö ja vesi Oy:lle (tytäryhtiö)				4 122 950
KT Oy Kemijärven Vuokratalot				
Rajoitusakordi, Kotipolku 5		239 316		
Valtiokonttorin avustus	70 000	210 000		
Kolpeneen palvelukeskuksen kuntayhtymä				
Vahingonkorvaus	3 203			
Rovaniemen koulutuskuntayhtymä				
Kiinteistöjen myynti		9 740		
Osakkeiden myynti		2 375		
Satunnaiset tuotot yhteensä	73 203	461 431		
Satunnaiset kulut				
KT Oy Kjän vuokratalot				
Koillis-Lapin Kilta Oy muuttoapu Varsitie 10				
Koulutie 10 aporttiluovutus				
Ulkuniementie 15 osakkeet				
Sepänkatu 13, aporttiluovutus, palautus valtiok.				
Koulutie 10 B-C, aporttiluovutus				
Rovaniemen koulutuskuntayhtymä	64 661			
Kiinteistön alaskirjaus		7 899		
Satunnaiset kulut yhteensä	64 661	7 899	0	

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	2017	2016
Osinkotuotot muista yhteisöistä	11 673	10 869
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä (LKS, Kolpene)	41 134	52 523
Pvo/Pool/sähkö sopimus/tuotot	1 271 954	1 428 924
Takausprovisiot konserni	51 752	56 951
Yhteensä	1 376 513	1 549 266

6.4. Tasetta koskevat liitetiedot

6.4.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset

Ei ole

Arvonkorotukset

Ei ole

Pysyvien vastaavien sijoitukset										
	Osakkeet ja osuudet					Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Osakkeet omistusyht-yhteisöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Jvk-laina-saamiset	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset kunta-yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	10 187 668	567 702	4 882 378	284 138	15 921 886		12 422 959		446 100	12 869 059
Lisäykset	80 294				80 294		5 400		20 000	25 400
Vähennykset							1 554		7 000	8 554
Siirrot erien välillä										
Hankintameno 31.12.	10 267 962	567 702	4 882 378	284 138	16 002 180		12 426 805		459 100	12 885 905
Arvonlennukset										
Arvonkorotukset										
Kirjanpitoarvo 31.12.	10 267 962	567 702	4 882 378	284 138	16 002 180		12 426 805		459 100	12 885 905

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

	Kotipaikka	Kaupungin omistus-osuus	Konsernin omistus-osuus	Kaupunkikonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
Kiinteistö Oy Kemijärven Töveli	Kemijärvi	100,00 %	100,00 %	266	3 059	-39
Kiinteistö Oy Kemijärven Vuokratalot	Kemijärvi	100,00 %	100,00 %	1 289	10 879	74
Kemijärven Kaukolämpö Oy	Kemijärvi	100,00 %	100,00 %	2 188	25 977	168
Kemijärven Kehitys Oy	Kemijärvi	100,00 %	100,00 %	602	21	-65
Kemijärven Jäähalli Oy	Kemijärvi	87,45 %	87,45 %	28	22	11
Kiinteistö Oy Kemijärven Kaarlonkeskus	Kemijärvi	7,69 %	84,39 %	1 254	7	-2
Kiinteistö Oy Kemijärven Toimitalo	Kemijärvi	55,63 %	55,63 %	1 203	10	5
Koillis-Lapin Sähkö Oy	Kemijärvi	61,57 %	61,57 %	1 900	14 853	125
Keski-Lapin Voima Oy	Kemijärvi	61,57 %	61,57 %	83	734	0
Itä-Lapin Energia Oy	Kemijärvi	61,57 %	61,57 %	3 656	2 626	0
Kemijärven Roikka Oy	Kemijärvi	0,00 %	100,00 %	108	221	-7
Elwira Oy	Kemijärvi	100,00 %	100,00 %	906	195	129
Kuntayhtymät						
Itä-Lapin kuntayhtymä	Kemijärvi	59,14 %	59,14 %	133	32	-20
Kolpeneen palvelukeskuksen ky.	Rovaniemi	10,88 %	10,88 %	432	797	16
Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	Rovaniemi	9,23 %	9,23 %	3 167	3 231	62
Lapin liitto kuntayhtymä	Rovaniemi	4,03 %	4,83 %	73	175	12
Lapin Jätehuolto kuntayhtymä	Sodankylä	22,17 %	22,17 %	455	332	64
Rovaniemen koulutuskuntayhtymä	Rovaniemi	9,50 %	9,50 %	2 709	2 600	126
Säätiöt						
Saura säätiö	Kemijärvi	100,00 %	100 %	65	138	33
Yhdistelemättömät						
Osakkuus- ja muut omistusyhteisyhteisöt						
*Pyhä-Luosto Vesi Oy	P-niemi	32,50 %	32,50 %	177	1 498	21
Asunto Oy Särkelänrinne	Kemijärvi	27,88 %	37,97 %	68	27	0
Kiinteistö Oy Vaskikallas	Kemijärvi	28,80 %	28,80 %	13	3	-1
Kiinteistö Oy Kallanvaaran Kassala	Kemijärvi	23,10 %	23,10 %	21	1	0
*)Pyhä-Luoston Vesi Oy:n osakassopimuksen käsittely kesken						

Saamisten erittely	2017		2016	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		12 354		35 209
Lainasaamiset	11 165 530	200 000	11 165 530	200 000
Muut saamiset	1 261 275		1 257 429	
Siirtosaamiset				
Yhteensä	12 426 805	212 354	12 422 959	235 209
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		68 059		81 761
Lainasaamiset				
Muut saamiset		303 464		
Siirtosaamiset		371 523		
Yhteensä				
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistus- yhteisyhteisöiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset	329 000		329 000	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä				
Saamiset yhteensä	12 755 805	583 877	12 751 959	552 178

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot				
Saamiset jäsenkuntayhtymiltä	28 955	249 901		249 901
Siirtosaamiset muilta	116 026	115 012	116 026	115 012
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	322 397	132 000	262 000	132 000
Työttömyysvakuutusmaksurahasto		260 115		260 115
Muut tulojäämät	292 470	198 363		
Projektisaamiset (kuntayhtymät)		108 876		
Tulojäämät yhteensä (lop.kons.taseesta)				
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	759 848	1 064 267	378 026	757 028

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Peruspääoma 1.1.	39 460 394	39 460 394	39 460 394	39 460 394
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	39 460 394	39 460 394	39 460 394	39 460 394
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma	33 638			
Muut omat rahastot	2 223 268	2 605 384	93 710	93 710
Vahinkorahaston pääoma 1.1.				
Siirrot rahastoon				
Siirrot rahastosta			14 521	
Vahinkorahaston pääoma 31.12.				
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	2 223 268	2 605 384	79 189	93 710
Edellisten tilikausien alijäämä 1.1.	6 960 090	3 636 396	-1 034 200	-5 243 207
Siirto vahinkorahastoon				
Edellisen tilikauden virheen oikaisu				
Edellisten tilikausien alijäämä 31.12.	6 960 090	3 636 396	-1 034 200	-5 243 207
Tilikauden yli/alijäämä	283 014	2 117 849	-1 843 725	4 209 006
Oma pääoma yhteensä	48 960 404	47 853 661	36 661 658	38 519 903

Pitkäaikaiset velat (velat, jotka erääntyvät 1.1.2022 tai sen jälkeen)		
	2017	2016
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 206 134	9 742 752
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	10 206 134	9 742 752

Joukkovelkakirjalainat	2017	2016
JVK-laina		
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat	5 000 000	3 000 000
- korko		258
- erääntyvät 10.4.2017 ja 24.4.2017	1 500 000	3 000 000
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	5 000 000	3 000 000

Pakolliset varaukset	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Muut pakolliset varaukset				
Takuuvaraus				
Muut pakolliset varaukset	516 046	516 046	516 046	516 046
Vuokravastuut käyttämättömistä tiloista				
Ympäristövastuut				
Osuus kuntayhtymän alijäämästä				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	785 770	800 376		
Muut pakolliset varaukset yhteensä	1 301 816	1316 422	516 046	516 046

Muut pakolliset varaukset sisältää Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden 26.1.2017 päätöksen (Dnro 11672/14/6112) mukaisen korvauksen vuosilta 2011-2014 Kuusamon kaupungille. Asiassa on haettu valituslupaa korkeimmalta hallinto-oikeudelta 17.3.2017.

Vieras pääoma	2017		2016	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		274 690		306 579
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		274 690		306 579
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		955 727		1 927 762
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		955 727		1 927 762
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisyyksille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä				
Vieras pääoma yhteensä		1 230 417		2 234 341

Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Muut velat				
Liittymismaksut	15 589 059	18 753 920	0	0
Muut velat	154 768	2 140 933		
Muut velat yhteensä	15 743 827	20 894 853	0	0

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tulojäämät				
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen				
jaksotukset	6 057 459	6 042 275	3 390 442	3 261 511
Korkojaksotukset	114 235	157 678	51 315	54 926
Valtionosuusennakot	433 810			
Muut menojäämät	635 128	631 568	224 590	143 841
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	7 240 632	6 831 521	3 666 347	3 460 278
Siirtovelat yhteensä	7 240 632	6 831 521	3 666 347	3 460 278

6.5. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Leasingvastuiden yhteismäärä (arvonlisäveroineen)				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	700 791	514 635	381 379	514 635
Myöhemmin maksettavat	971 404	1 794 595	1 048 935	1 794 595
Yhteensä	1 672 195	2 309 230	1 430 314	2 309 230

Leasingsopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita.
Kunnan sopimukset:
Tukirahoitus Oy:n sopimukset tulostinlaitteet
LapIT:n vuokrat ja elinkaarihallinta vuodet 2016-2020

Vastuusitoumukset				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	33 967 953	32 617 362	33 967 953	32 617 362
Jäljellä oleva pääoma	20 623 787	20 017 836	20 623 787	20 017 836
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	9 190 834	6 822 334	6 822 334	6 822 334
Jäljellä oleva pääoma	8 725 742	6 566 120	6 357 242	6 566 120
Kiinteistökiinnitykset				

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	Kunta	
	2017	2016
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	42 887 503	37 447 477
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	28 345	27 952

Muut taloudelliset vastuut	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
	Arvonlisäveron palautusvastuu	2 885 617	5 625 376	1 931 037
Annetut pantit				
Vakuustalletukset				
Sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet				

6.6. Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstökulut	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	31 869 828	29 952 883	32 241 724	37 375 658	36 301 803	37 649 949	36 244 446	35 391 903	34 424 349
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	86 210	61 668	153 361	150 175	136 504	150 864	100 664	142 816	67 979
Henkilöstökulut yhteensä	31 956 038	30 014 551	32 395 085	37 525 833	36 438 307	37 800 813	36 345 110	35 534 719	34 492 328

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Keskityt hallinto- ja tukipalvelut									
Keskityt hallinto- ja tukipalvelut	42	45	40	27	20	18	16	18	16
Elinkeinopalvelut	5	4			9	10	12	7	11
Hyvinvointipalvelut									
Yht.hyvinvointipalvelut	334	342	349	412	441	452	432	428	429
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	231	235	255	311	280	304	311	325	330
Tekninen palvelut									
Tekniset palvelut	100	100	85	75	79	84	88	90	89
Työllistetyt	11	11	6	6	13	7			
Yhteensä	723	737	735	831	840	875	859	868	875

Henkilöstö 31.12.	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Vakinaiset **)	557	553	555	607	617	635	717	734	722
Määräaikaiset **)	166	184	180	224	223	187	97	87	94
Sivuviran- ja toimenhaltijat *)	59	59	68	57	48	53	45	47	89
Yhteensä	723	737	735	831	840	875	859	868	875

Palveluksessa olevien työntekijöiden määrä tilanne 31.12.

*)Ne, joilla on vain sivutoiminen palvelussuhde (sisältyy määräaikaisiin)

6.7. Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastajan palkkiot:
BDO Audiator Oy

Tilintarkastajan palkkiot		
	2017	2016
Tarkastusyhteisö A		
Tilintarkastuspalkkiot	8 934	10 335
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät		
Muut palkkiot	6 617	6 314
Palkkiot yhteensä	15 551	16 649

6.8. Intressitahotapahtumat

Liitetiedoissa on esitettävä tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista, jos ne ovat olennaisia eikä niitä ole toteutettu tavanomaisin kaupallisin keinoin.

Intressitahoilla tarkoitetaan oikeushenkilöä, joka on kunnan kanssa:

- 1) määräysvaltasuhteessa; tai
- 2) osakkuusyhteyssuhteessa

Intressitahoihin luetaan lisäksi:

- 1) kunnanjohtaja;
- 2) kunnanhallituksen jäsen ja varajäsen; sekä
- 3) kunnan muiden toimielinten puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat sekä johtavat viranhaltijat.

Liitetieto on esitettävä ensimmäisen kerran vuoden 2017 tilinpäätöksessä.

Kaupunginjohtajan kanssa on 21.5.2015 (KV:n päätös) solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 6 kk:n palkan suuruudesta erokorvauksesta jos virkasuhteen päätyminen tapahtuu yhteisymmärryksessä.

Konsernin lähipiiriin/intressipiiriin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia vuonna 2017.

6.9. Liitetietojen erittely

Liitetietojen erittely	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
	Erittely pakollisista varauksista			
Muut pakolliset varaukset				
Eläkevastuu		26 196		
Ympäristövastuut				
Maisemointivaraukset				
Ympäristövastuut yhteensä				
Potilasvahinkovastuu				
Lapin Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä				
Potilasvahinkovakuutus 1)	785 770	800 376		
Muut pakolliset varaukset yhteensä	758 770	826 572		
1) Yhdistelty peruspääomaosuuden suhteessa				

Arvonlisäveron palautusvastuu				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Kunta	1 931 037	1 854 407	1 931 037	1 854 407
Koillis-Lapin Sähkö Oy	2 731 425	2 956 344		
Keski-Lapin voima Oy	92 290	34 818		
Rovaniemen koulutuskuntayhtymä		430 138		
Kemijärven Kaukolämpö Oy/ Kemijärven lämpö ja vesi Oy	61 903	349 669		
Lapin sairaanhoidopiiri	866 562			
Jäljellä oleva arvonlisäveron palautusvastuu	5 683 216	5 625 376		1 854 407

7. Eriytetyt tilinpäätökset

7.1. Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätökset

Ei ole

8. Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

Tasekirja

Tase-erittelyt

Päiväkirja ja pääkirja atk-tulosteina

9. Allekirjoitukset ja merkinnät

Kaupunginhallitus 26.03.2018

Lea Koskela
puheenjohtaja

Markku Harju
I varapuheenjohtaja

Kirsti Ojala
II varapuheenjohtaja

Jukka Ojala
jäsen

Esa Kangas
jäsen

Joonas Lehtola
jäsen

Jukka Kortelainen
varajäsen

Atte Rantanen
kaupunginjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus

Kemijärvellä . päivänä kuuta 2018

Rauno Lohi
tilintarkastaja BDO

Käytetyt kirjanpitokirjat

Käytetyt kirjanpitokirjat

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista 1.1. - 31.12.2017

Tasekirja	Sidottu				
Tase-erittelyt	Paperituloste				
Päiväkirja	ATK-tuloste				
Pääkirja	ATK-tuloste				
Ostoreskontra	ATK-tuloste				
Myyntireskontra	ATK-tuloste				
Käyttöomaisuuskirjanpito	ATK-tuloste				
Konsernin päiväkirja	ATK-tuloste				
Konsernin pääkirja	ATK-tuloste				
				Lkm	Tos.nro
Tositelaji	Alaraja	Yläraja	Käytetty		liittymästä
100 Tiliotteet titot	000001	010000	000003	3	
200 Palkkatositteet	200000	209999	200061	61	
220 Matkalaskutositteet	220000	229999	220025	25	
250 TOIMEENTULOTUKI	250000	269999	251521	1521	
300 Muistiotositteet	300000	309999	300618	618	
320 Muistiotositteet Rondo	320000	329999	319999		834
400 Ostoreskontran maksutositteet	400000	419999	400314	314	
420 Ostoreskontra yleishallinto	420000	429999	420416	416	
440 Ostoreskontra sosiaalitoimi	440000	449999	440256	256	
470 Ostoreskontra tekninen toimi	470000	479999	469999		
500 Rondo kunta	500000	589999	499999	19746	
600 Myyntireskontran suoritustositteet	600000	619999	602693	2693	
620 Myyntilaskut yleislaskutus	620000	629999	620374	374	
640 Myyntilaskut Pegasos, 2010 Yleislaskutus	640000	669999	647392	7392	
670 Myyntilaskut Hammashuolto 2010	670000	679999	675231	5231	
680 Myyntilaskut Pegasos 2010	680000	719999	695487	15487	
710 Myyntireskontra päivähoito	710000	729999	711594	1594	
730 Myyntilaskut arava	730000	739999	730003	3	
740 Myyntilaskut, tekniset vuokrat	740000	769999	740737	737	
780 Myyntilaskut rakennusvalvonta	780000	789999	780157	157	
800 Sonet lääkekeskus Lapponia	800000	809999	799999		12
810 Sonet keskusvarasto/lapponia	810000	819999	809999		12
900 Käyttöomaisuusviennit	900001	909999	900004	4	